

Официален вестник

на Европейския съюз

L 180

Издание
на български език

Законодателство

Година 56
29 юни 2013 г.

Съдържание

I Законодателни актове

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕС) № 1077/2011 за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието 1
- ★ Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство 31

ДИРЕКТИВИ

- ★ Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила 60
- ★ Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила 96

Цена: 7 EUR

BG

Актовете, чиито заглавия се отпечатват със светъл шрифт, са актове по текущо управление на селскостопанската политика и имат кратък срок на действие.

Заглавията на всички останали актове се отпечатват с получер шрифт и се предшества от звездичка.

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 603/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 26 юни 2013 година

за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите-членки и Европол за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕС) № 1077/2011 за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (преработен текст)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 78, параграф 2, буква д), член 87, параграф 2, буква а) и член 88, параграф 2, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския надзорен орган по защита на данните ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

(1) Регламент (ЕО) № 2725/2000 на Съвета от 11 декември 2000 г. за създаване на система „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Дъблинската конвенция ⁽³⁾ и Регламент (ЕО) № 407/2002 на Съвета от 28 февруари 2002 г. за определяне на някои условия за прилагането на Регламент (ЕО) № 2725/2000 относно създаването на системата „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци

с оглед ефективното прилагане на Дъблинската конвенция ⁽⁴⁾ трябва да бъдат предмет на няколко съществени изменения. С оглед постигане на яснота посочените регламенти следва да бъдат преработени.

(2) Общата политика за убежище, включваща обща европейска система за убежище, е съставна част от целта на Европейския съюз за постепенно изграждане на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, отворено за онези, които, принудени от обстоятелствата, търсят международна закрила в Съюза.

(3) На 4 ноември 2004 г. Европейският съвет прие Хагската програма, която определя целите, които трябва да бъдат постигнати в областта на свободата, сигурността и правосъдието през периода 2005—2010 г. Европейският пакт за имиграцията и убежището, приет от Европейския съвет от 15 и 16 октомври 2008 г., призовава към завършване на общата европейска система за убежище чрез създаване на единна процедура, включваща общи гаранции и еднакъв статут за бежанците и за лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила.

(4) С оглед прилагането на Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство ⁽⁵⁾, е необходимо да се установи самоличността на лицата, подали молба за международна закрила, и на лицата, които са задържани за неправомерно преминаване на външните

⁽¹⁾ ОВ С 92, 10.4.2010 г., стр. 1.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 12 юни 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 20 юни 2013 г.

⁽³⁾ ОВ L 316, 15.12.2000 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 62, 5.3.2002 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ Виж стр. 31 от настоящия брой на Официален вестник.

граници на Съюза. С цел ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013, и по-специално на член 18, параграф 1, букви б) и г) от него, е желателно също така всяка държава-членка да може да провери дали даден гражданин на трета държава или лице без гражданство, което се намира незаконно на нейна територия, е подало молба за получаване на международна закрила в друга държава-членка.

- (5) Дактилоскопичните отпечатъци представляват важна част от установяването на самоличността на тези лица. Необходимо е създаването на система за сравняването на данните за дактилоскопичните отпечатъци.
- (6) За тази цел е необходимо да се създаде система, наречена Евродак, която се състои от централна система, която да управлява централна информационна база данни за дактилоскопични отпечатъци, както и от електронни средства за предаване на информация между държавите-членки и централната система, наричана по-нататък „комуникационната инфраструктура“.
- (7) Съгласно Хагската програма следва да се подобри достъпът до съществуващите системи за архивиране на данни в Съюза. Освен това Стокхолмската програма призовава за добре насочено събиране на данни и за разработване на информационен обмен и неговите инструменти, който се определя от нуждите на правоприлагането.
- (8) В борбата срещу тероризма и други тежки престъпления за правоприлагащите органи е от първостепенно значение да имат възможно най-пълната и актуална информация, за да изпълняват възложените им задачи. Информацията, която се съдържа в Евродак, е необходима за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на тероризма, както е посочено в Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно борбата срещу тероризма⁽¹⁾ или други тежки престъпления, както е посочено в Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки⁽²⁾. Ето защо данните в Евродак следва да бъдат достъпни при условията, предвидени в настоящия регламент, за сравняване от определените органи на държавите-членки и на Европейската полицейска служба (Европол).
- (9) Правомощията, предоставени на правоприлагащите органи за достъп до Евродак, не следва да засягат правото на лицата, подали молба за международна закрила, молбата им да бъде обработена своевременно съгласно приложимото законодателство. Освен това всяко последващо проследяване след получаването на положителен резултат от Евродак също не следва да засяга посоченото право.
- (10) В съобщението си до Съвета и до Европейския парламент от 24 ноември 2005 г. относно подобрената ефективност, повишената оперативна съвместимост и полезните взаимодействия между европейските бази данни в областта на

правосъдието и вътрешните работи, Комисията отбелязва, че органите, отговарящи за вътрешната сигурност, могат да имат достъп до Евродак в строго регламентирани случаи, когато съществува основателно подозрение, че извършителят на терористично или друго тежко престъпление е подал молба за международна закрила. В това съобщение Комисията също посочва, че принципът на пропорционалност изисква в Евродак да се прави търсене за такива цели само когато има много сериозни опасения за обществената сигурност, т.е. ако деянието, извършено от престъпника или терориста, чиято самоличност трябва да бъде установена, е толкова тежко, че оправдава търсене в база данни, която съхранява данни за лица с чисто съдебно минало, и заключи, че прагът за търсене в Евродак от органите, отговарящи за вътрешната сигурност, поради това следва винаги да бъде значително по-висок от прага за търсене в бази данни, съдържащи данни на криминално проявени лица.

- (11) Освен това Европол изпълнява ключова роля по отношение на сътрудничеството между органите на държавите-членки в областта на разследването на трансгранични престъпления в подкрепа на предотвратяването, анализирането и разследването на престъпления на територията на целия Европейски съюз. В резултат на това Европол също следва да има достъп до Евродак в рамките на своите задачи и в съответствие с Решение 2009/371/ПВР на Съвета от 6 април 2009 г. за създаване на Европейска полицейска служба (Европол)⁽³⁾.
- (12) Исканията на Европол за сравняване на данни от Евродак следва да се допускат само в определени случаи, при определени обстоятелства и при строго регламентирани условия.
- (13) Тъй като Евродак е първоначално създадена, за да улесни прилагането на Дъблинската конвенция, достъпът до Евродак за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления представлява промяна в първоначалната цел на Евродак, която представлява намеса в упражняването на основното право на зачитане на личния живот на лицата, чиито лични данни се обработват в Евродак. Всяка подобна намеса трябва да бъде в съответствие със закона, който трябва да бъде формулиран достатъчно точно, за да позволи на лицата да адаптират своето поведение, трябва да защитава лицата срещу произволни действия и да посочва достатъчно ясно обхвата на правомощието за лична преценка, предоставено на компетентните органи, и начина, по който това правомощие се упражнява. Всяка намеса трябва да е необходима в едно демократично общество за защитата на легитимен и пропорционален интерес и трябва да е пропорционална на легитимната цел, която иска да постигне.
- (14) Въпреки че първоначалната цел за създаването на Евродак не изискваше съществуването на възможност за отправяне на искане за сравняване на данни с базата данни въз основа на латентен дактилоскопичен отпечатък, който представлява дактилоскопичната следа, която може да бъде открита на мястото на престъплението, такава

⁽¹⁾ ОВ L 164, 22.6.2002 г., стр. 3.

⁽²⁾ ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 121, 15.5.2009, стр. 37.

възможност е от основно значение в областта на полицейското сътрудничество. Възможността за сравняване на латентен дактилоскопичен отпечатък с данните за дактилоскопични отпечатъци, съхранявани в Евродак, в случаите, в които има основателни причини да се смята, че е възможно извършителят или пострадалият да попадат в една от категориите, обхванати от настоящия регламент, ще предостави на определените органи на държавите-членки много ценен инструмент в предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления, когато например единствените налични доказателства на мястото на престъплението са латентни дактилоскопични отпечатъци.

- (15) Настоящият регламент посочва също условията, при които следва да се разрешават исканията за сравняване на данните за дактилоскопични отпечатъци с данните в Евродак за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на тероризъм или други тежки престъпления, както и необходимите гаранции за осигуряване на защитата на основното право на зачитане на неприкосновеността на личния живот на лицата, чиито лични данни се обработват в Евродак. Стриктното регламентиране на посочените условия отразява факта, че базата данни Евродак регистрира данните за дактилоскопични отпечатъци на лица, които не са заподозрени в извършването на терористично или друго тежко престъпление.
- (16) С оглед на това да се осигури равно третиране на всички лица, подали молба за международна закрила, и на лицата, на които е предоставена международна закрила, както и за да се осигури приемственост с настоящите достижения на правото на Съюза и по-специално с Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила⁽¹⁾ и Регламент (ЕС) № 604/2013, целесъобразно е да се разшири обхватът на настоящия регламент, за да се включат в него лицата, търсещи субсидиарна закрила, и лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила.
- (17) Необходимо е също и държавите-членки незабавно да вземат и предават данните за дактилоскопични отпечатъци на всяко лице, подало молба за международна закрила, и на всеки гражданин на трета държава или лице без гражданство, което е задържано за неправомерно преминаване на външна граница на държава-членка, при условие че лицето е на възраст минимум 14 години.
- (18) Необходимо е да се определят точни правила за предаването на тези данни за дактилоскопични отпечатъци на централната система, за регистрирането на тези данни за дактилоскопични отпечатъци и на други подходящи данни в централната система, за съхранението им, за сравняването им с други данни за дактилоскопични отпечатъци, за предаването на резултатите от сравняването и за маркирането и заличаването на регистрираните

данни. Тези правила могат да се променят в зависимост от положението на различните категории граждани на трети държави или лица без гражданство и трябва да бъдат специално адаптирани към това положение.

- (19) Държавите-членки следва да осигурят предаването на данни за дактилоскопични отпечатъци с подходящо качество с цел сравняването им чрез информационната система за разпознаване на дактилоскопичните отпечатъци. Всички органи с право на достъп до Евродак следва да направят инвестиции за подходящо обучение и за необходимото техническо оборудване. Органите с право на достъп до Евродак информират Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието, създадена с Регламент (ЕС) № 1077/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾. („Агенцията“), относно срещнатите специфични трудности по отношение на качеството на данните, с оглед намиране на решение.
- (20) Фактът, че е невъзможно временно или постоянно да се снемат и/или предадат данни за дактилоскопични отпечатъци по причини като недостатъчно качество на данните за целесъобразно сравняване, технически проблеми, причини свързани с опазване на здравето или поради това, че субектът на данни е негоден или е в невъзможност да предостави дактилоскопичните си отпечатъци поради обстоятелства извън неговия контрол, не следва да засяга разглеждането или решението относно подадената от това лице молба за международна закрила.
- (21) Положителните резултати, получени в Евродак, следва да се проверяват от обучен експерт по дактилоскопичните отпечатъци, за да се гарантира както правилното определяне на компетентността съгласно Регламент (ЕС) № 604/2013, и точното идентифициране на заподозряното в извършване на престъпление лице или на пострадалия от престъпление, чиито данни могат да са съхранявани в Евродак.
- (22) Възможно е граждани на трети държави или лица без гражданство, подали молба за международна закрила в една държава-членка, да имат възможността да търсят международна закрила и в друга държава-членка в продължение на много години. Следователно максималният период, през който следва да се съхраняват данните за дактилоскопични отпечатъци в централната система, следва да бъде много дълъг. Като се има предвид, че повечето граждани на трети държави или лица без гражданство, които са се установили в Съюза от няколко години, са получили статут на постоянно пребиваващи, дори са придобили гражданство в дадена държава-членка в края на този период, може да се счита, че десет години са разумен срок за съхранение на данните за дактилоскопични отпечатъци.
- (23) Периодът на съхранение трябва да бъде намален в някои особени положения, при които не е необходимо данните за дактилоскопичните отпечатъци да се съхраняват толкова дълго време. Данните за дактилоскопичните отпечатъци следва да се заличават в момента, в който гражданите на трети държави или лицата без гражданство получат гражданство на държава-членка.

⁽¹⁾ ОВ L 337, 20.12.2011 г., стр. 9.

⁽²⁾ ОВ L 286, 1.11.2011 г., стр. 1.

- (24) Подходящо е да се съхраняват данните, свързани с тези субекти на данни, чиито дактилоскопични отпечатъци първоначално са били регистрирани в Евродак при подаването на молба за международна закрила и на които е предоставена международна закрила в държава-членка, за да могат данните, регистрирани при подаването на молба за международна закрила, да бъдат сравнявани с тях.
- (25) На Агенцията бяха възложени задачите на Комисията, свързани с оперативното управление на Евродак, в съответствие с този регламент, и определени задачи, свързани с комуникационната инфраструктура, считано от началото на дейността на Агенцията на 1 декември 2012 г. Агенцията следва да поеме задачите, които са ѝ възложени по силата на настоящия регламент, а приложимите разпоредби на Регламент (ЕС) № 1077/2011 следва да бъдат съответно изменени. Освен това на Европол следва да се предостави статут на наблюдател на заседанията на управителния съвет на Агенцията, когато в дневния ред е включен въпрос, свързан с прилагането на настоящия регламент във връзка с достъпа за справка в Евродак от определените органи на държавите-членки и от Европол за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления. Европол следва да може да определи представител в рамките на консултативната група по Евродак на Агенцията.
- (26) Правилникът за длъжностните лица на Европейския съюз („Правилникът за длъжностните лица“) и Условието за работа на другите служители на Европейския съюз („Условието за работа“), установени с Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОВС) № 259/68 на Съвета ⁽¹⁾ (наричани съвместно „Правилникът за персонала“), следва да се прилагат за всички служители, работещи в Агенцията по въпроси, свързани с настоящия регламент.
- (27) Необходимо е да се определят ясно съответните отговорности на Комисията и Агенцията относно централната система и комуникационната инфраструктура и тези на държавите-членки относно обработването на данните, защитата на данните, достъпа до регистрираните данни и поправката им.
- (28) Необходимо е да бъдат определени компетентните органи на държавите-членки, както и националното звено за достъп, чрез което са отправени исканията за сравняване с данните в Евродак, и да се води списък на оперативните звена в рамките на определените органи, оправомощени да искат такова сравняване за специфичните цели на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични престъпления или други тежки престъпления.
- (29) Искания за сравняване с данни, съхранявани в централната база данни следва да бъдат отправяни от оперативните звена в рамките на определените органи и изпращани до националното звено за достъп през проверяващите органи, и да бъдат обосновани. Оперативните звена в рамките на определените органи, оправомощени да искат сравняване с данните в Евродак, не следва да действат като проверяващ орган. Проверяващите органи следва да действат независимо от определените органи и да отговарят за осигуряването, по независим начин, на стриктното спазване на условията за достъп, установени в настоящия регламент. Проверяващите органи препращат искането за сравняване, без да препращат основанията за него, чрез националното звено за достъп до централната система, след като проверят дали всички условия за получаване на достъп за изпълнение. При извънредни спешни случаи, когато е необходим бърз достъп, за да се реагира на конкретна и реална заплаха, свързана с терористични или други тежки престъпления, проверяващият орган следва да обработи искането незабавно и да направи проверката едва след това.
- (30) Определеният орган и проверяващият орган могат да са част от една и съща организация, ако това се допуска от националното право, но проверяващият орган следва да е независим в изпълнението на възложените му в съответствие с настоящия регламент задачи.
- (31) За целите на защитата на личните данни и за да бъде избегнато систематичното сравняване, което следва да бъде забранено, обработването на данни от Евродак следва да се извършва в особени случаи и когато е необходимо за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления. Особен случай е налище по-конкретно, когато искането за сравняване е свързано със специфична и конкретна ситуация или със специфична и конкретна опасност, свързана с терористично престъпление или друго тежко престъпление, или с определени лица, за които има сериозни основания да се счита, че ще извършат или са извършили такива престъпления. Особен случай е също налище, когато искането за сравняване е свързано с лице, което е жертва на терористично или друго тежко престъпление. По тази причина определените органи и Европол следва да искат сравняване с данните в Евродак само когато имат сериозни основания да считат, че това сравняване ще осигури информация, която значително ще им помогне в предотвратяването, разкриването или разследването на терористично или друго тежко престъпление.
- (32) В допълнение достъпът следва да бъде разрешен само при условие, че сравняването с националните бази данни за дактилоскопични отпечатъци на държавата-членка и с автоматизираните системи за дактилоскопична идентификация на всички други държави-членки съгласно Решение 2008/615/ПВР на Съвета от 23 юни 2008 г. за укрепване на трансграничното сътрудничество, по-специално в борбата срещу тероризма и трансграничната престъпност ⁽²⁾ не е довело до установяване на идентичността на субекта на данни. Посоченото условие изисква от запитващата държава-членка да извършва сравняване с технически достъпните автоматизирани системи за дактилоскопична идентификация на всички други държави-членки съгласно Решение 2008/615/ПВР, освен ако посочената държава-членка може да докаже, че са налище основателни причини да се счита, че това няма

⁽¹⁾ ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 210, 6.8.2008 г., стр. 1.

- да доведе до установяване на идентичността на субекта на данни. Такива основателни причини са налице, когато в оперативен план или за целите на разследването конкретният случай не е свързан със съответната държава-членка. Това условие налага предварително законодателно и техническо прилагане от страна на запитващата държава-членка на Решение 2008/615/ПВР на Съвета в областта на данните за дактилоскопични отпечатъци, тъй като не се разрешава в Евродак да се прави търсене за целите на правоприлагането в случаите, в които първо не са предприети горепосочените стъпки.
- (33) Преди да правят справки в Евродак, определените органи следва също, в случай че са изпълнени условията за посоченото сравняване, когато е възможно, да правят справки във Визовата информационна система съгласно Решение 2008/633/ПВР на Съвета от 23 юни 2008 г. относно достъпа до Визовата информационна система (ВИС) за справки от определени органи на държавите-членки и от Европол с цел предотвратяване, разкриване и разследване на терористични действия и други тежки престъпления⁽¹⁾.
- (34) За целите на ефективното сравняване и обмен на лични данни държавите-членки следва изцяло да изпълняват и прилагат действащите международни споразумения, както и правото на Съюза относно обмена на лични данни, което вече е в сила, и по-специално Решение 2008/615/ПВР.
- (35) Висшият интерес на детето следва да има първостепенно значение за държавите-членки при прилагането на настоящия регламент. Когато запитващата държава-членка констатира, че данните в Евродак се отнасят до непълнолетно лице, тези данни могат да бъдат използвани за целите на правоприлагането от запитващата държава-членка в съответствие със законите на тази държава, приложими за малолетните и непълнолетните лица и в съответствие със задължението на първо място да се взема под внимание висшият интерес на детето.
- (36) Като се има предвид, че извъндоговорната отговорност на Съюза относно функционирането на системата Евродак ще се урежда от съответните разпоредби на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), е необходимо да се определят специални правила за извъндоговорната отговорност на държавите-членки, която е свързана с функционирането на системата.
- (37) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно създаването на система за сравняване на данните за дактилоскопичните отпечатъци, с оглед подпомагане на прилагането на политиката на Съюза в областта на предоставянето на убежище, не може по своето естество да бъде осъществена в достатъчна степен от държавите-членки и следователно може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа за субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (38) Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. относно защитата на физическите лица при обработка на лични данни и свободното движение на тези данни⁽²⁾ се прилага към обработката на лични данни от държавите-членки, извършвана в изпълнение на настоящия регламент, освен ако тази обработка се извършва от определените или проверяващите органи на държавите-членки за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления.
- (39) Обработката на лични данни от органите на държавите-членки за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления съгласно настоящия регламент следва да зачита стандартите за защита на личните данни, установени в националното право, които съответстват на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси⁽³⁾.
- (40) Принципите, установени в Директива 95/46/ЕО относно защитата на правата и свободите на физическите лица, и по-специално на правото на личен живот, по отношение на обработката на лични данни, трябва да бъдат допълнени или изяснени, особено в някои области.
- (41) Трансферите на лични данни, получени от държава-членка или от Европол съгласно това решение от централната система на, към която и да е трета държава, международна организация или частен субект, установен в Съюза или извън него, следва да бъдат забранени, за да се гарантира правото на убежище и за да се предпазят лицата, подали молба за международна закрила, от разкриване на техните данни пред трета държава. Това означава, че държавите-членки не могат да предават получена чрез централната система информация относно: държавата-членка (държавите-членки) по произход; място и дата на подаване на молбата за международна закрила; референтен номер, използван от държавата-членка по произход; дата, на която са снети дактилоскопичните отпечатъци, както и датата, на която държавата-членка (държавите-членки) са предали данните на Евродак; потребителско име на оператора; и всяка друга информация свързана с трансфер на субекта на данни в съответствие с Регламент (ЕС) № 604/2013. Тази забрана не следва да засяга правото на държавите-членки да изпращат такива данни на трети държави, за които се прилага Регламент (ЕС) № 604/2013, за да се гарантира, че държавите-членки имат възможност да си сътрудничат с тези трети държави за целите на настоящия регламент.

(1) ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 129.

(2) ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

(3) ОВ L 350, 30.12.2008 г., стр. 60.

- (42) Националните надзорни органи следва да следят за законосъобразността на обработването на лични данни от държавите-членки, а надзорният орган, създаден с Решение 2009/371/ПВР, следва да следи за законосъобразността на дейностите по обработването на данни, извършвани от Европол.
- (43) Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни⁽¹⁾, и по-специално членове 21 и 22 от него относно поверителността и сигурността на обработката се прилагат за обработката на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, извършвана в изпълнение на настоящия регламент. Някои въпроси обаче следва да бъдат разяснени по отношение на отговорността за обработката на данни и надзора на защитата на данни, като се има предвид, че защитата на данните е ключов фактор за успешното функциониране на Евродак и че сигурността на данните, високото техническо качество и законосъобразността на извършването на справки са от съществено значение за осигуряването на гладкото и правилно функциониране не само на Евродак, но и за улесняването на прилагането на Регламент (ЕС) № 604/2013.
- (44) Субектът на данни следва да бъде информиран относно целта, заради която неговите данни ще бъдат обработени в рамките на Евродак, което включва и описание на целите на Регламент (ЕС) № 604/2013, както и за използването на неговите данни, осъществено от правоприлагащите органи.
- (45) Целесъобразно е националните надзорни органи да следят за законосъобразността на обработката на лични данни от държавите-членки, докато Европейският надзорен орган по защита на данните, посочен в Регламент (ЕО) № 45/2001, следва да наблюдава дейностите на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза във връзка с обработката на лични данни, извършвана в изпълнение на настоящия регламент.
- (46) Държавите-членки, Европейският парламент, Съветът и Комисията следва да гарантират, че националните и европейски надзорни органи са в състояние да надзирават по подходящ начин използването и достъпа до данни на Евродак.
- (47) Резултатите от Евродак следва да се следят и оценяват през редовни интервали от време, включително и за това дали достъпът за целите на правоприлагането не е довел до непряка дискриминация на лицата, подали молба за международна закрила, както беше посочено в оценката на Комисията за съответствието на настоящия регламент с Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“). Агенцията следва да представя на Европейския парламент и на Съвета годишен доклад за дейностите на централната система.
- (48) Държавите-членки трябва да предвидят система от ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, които да прилагат в случай на обработване на данните, въведени в централната система, което противоречи на целта на Евродак.
- (49) Необходимо е държавите-членки да бъдат информирани за статуса на определени процедури за предоставяне на убежище с цел улесняване на правилното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013.
- (50) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално от Хартата. По-конкретно настоящият регламент има за цел да гарантира пълно зачитане на защитата на личните данни и правото на търсене на международна закрила и да насърчава прилагането на членове 8 и 18 от Хартата. Настоящият регламент следва да се прилага съответно.
- (51) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него и не го прилага.
- (52) В съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Обединеното кралство е уведомило за желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящия регламент.
- (53) В съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от този протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (54) Следва да се ограничи териториалният обхват на приложение на настоящия регламент с оглед на привездането му в съответствие с териториалния обхват на приложение на Регламент (ЕС) № 604/2013,

⁽¹⁾ ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цел на „Евродак“

1. Създава се система, която се нарича „Евродак“, чиято цел е да допринесе за определянето на държавата-членка, която по силата на Регламент (ЕС) № 604/2013 е компетентна за разглеждане на молба за международна закрила, която е подадена в дадена държава-членка от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, и да улесни в други отношения прилагането на Регламент (ЕС) № 604/2013 при предвидените в настоящия регламент условия.

2. Настоящият регламент определя условията, при които определените органи на държавите-членки и Европейската полицейска служба (Европол) могат да искат сравняване на данни за дактилоскопични отпечатъци с тези, съхранявани в централната система, за целите на правоприлагането.

3. Без да се засяга обработването на данните, предназначени за Евродак, от държавата-членка по произход в базите данни, създадени по силата на нейното национално право, данните за дактилоскопичните и другите лични данни могат да бъдат обработвани в Евродак само за целите, които са предвидени в настоящия регламент и член 34, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 604/2013.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент:

а) „лице, подало молба за международна закрила“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, което е подало молба за международна закрила, определена в член 2, буква з) от Директива 2011/95/ЕС, по отношение на която все още не е взето окончателно решение;

б) „държава-членка по произход“ означава:

(i) в случай на лице, което попада в обхвата на член 9, параграф 1, държавата-членка, която предава личните данни на централната система и получава резултатите от сравняването;

(ii) в случай на лице, което попада в обхвата на член 14, параграф 1, държавата-членка, която предава личните данни на централната система;

(iii) в случай на лице, което е предвидено в член 17, параграф 1, държавата-членка, която предава личните данни на централната система и получава резултатите от сравняването;

в) „лице, на което е предоставена международна закрила“, означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, на което е предоставена международна закрила съгласно определението в член 2, буква а) от Директива 2011/95/ЕС;

г) „положителен резултат“ означава съответствието или съответствията, които са установени от централната система при сравняването между данните за дактилоскопични отпечатъци, които са регистрирани в компютъризираната централна база данни, и предадените от държавата-членка данни за дадено лице, без да се засяга задължението съгласно член 25, параграф 4 на държавата-членка да провери незабавно резултатите от сравняването;

д) „национално звено за достъп“ означава посочената национална система, която комуникира с централната система;

е) „Агенция“ означава Агенцията, създадена с Регламент (ЕС) № 1077/2011;

ж) „Европол“ означава Европейската полицейска служба, създадена с Решение 2009/371/ПВР;

з) „данни в Евродак“ означава всички данни, съхранявани в централната система в съответствие с член 11 и член 14, параграф 2;

и) „правоприлагане“ означава предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления;

й) „терористични престъпления“ означава престъпления по националното законодателство, които съответстват или са равностойни на тези, посочени в членове 1 - 4 от Рамково решение 2002/475/ПВР;

к) „тежки престъпления“ означава видовете престъпления, които съответстват или са равностойни на престъпленията, посочени в член 2, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР, ако се наказват по националното право с присъда лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане за максимален срок не по-малко от три години;

л) „данни за дактилоскопични отпечатъци“ означава данните, свързани с дактилоскопичните отпечатъци от всички пръсти или поне от показалците, а ако те липсват, отпечатъците от всички останали пръсти на дадено лице или латентни дактилоскопични отпечатъци;

2. Определенията на термините в член 2 от Директива 95/46/ЕО имат същото значение в настоящия регламент, доколкото обработването на лични данни се извършва от органи на държавите-членки за целите, предвидени в член 1, параграф 1 от настоящия регламент.

3. Ако не е уредено друго, термините, определени в член 2 от Регламент (ЕС) № 604/2013 имат същото значение в настоящия регламент.

4. Определенията на термините в член 2 от Рамково решение 2008/977/ПВР имат същото значение в настоящия регламент, доколкото личните данни се обработват от органи на държавите-членки за целите, предвидени в член 1, параграф 2 от настоящия регламент.

Член 3

Структура на системата и основни принципи

1. Евродак се състои от:

а) централна компютърна база данни за дактилоскопични отпечатъци („централна система“), съставена от:

i) централно звено,

ii) план и система за осигуряване на непрекъснатост на дейността;

б) комуникационна инфраструктура между централната система и държавите-членки, която предоставя криптирана виртуална мрежа, предназначена за данните в Евродак („комуникационна инфраструктура“).

2. Всяка държава-членка разполага с едно-единствено национално звено за достъп.

3. Данните за лицата, предвидени в член 9, параграф 1, член 14 параграф 1, и член 17, параграф 1, които се обработват от централната система, се обработват от името на държавата-членка по произход при предвидените в настоящия регламент условия и се отделят по подходящ технически начин.

4. Правилата за Евродак се прилагат и за дейностите, които се извършват от държавите-членки от предаването на данните на централната система до използването на резултатите от сравняването им.

5. Редът за снемане на отпечатъци се определя и прилага съгласно националната практика на съответната държава-членка и при спазване на гаранциите, които са предвидени в Хартата на

основните права на Европейския съюз, в Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и в Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето.

Член 4

Оперативно управление

1. Агенцията отговаря за оперативното управление на Евродак.

Оперативното управление на Евродак обхваща всички задачи, необходими за осигуряване на 24-часов режим на работа на ден, 7 дни в седмицата, в съответствие с настоящия регламент, включително поддръжката и технологичните разработки, необходими, за да се гарантира, че системата функционира със задоволително оперативно качество, по-специално що се отнася до времето, необходимо за запитване на централната система. Следва да бъде разработен план и система за осигуряване на непрекъснатост на дейността, като се вземат под внимание необходимостта от поддръжка и непредвидените прекъсвания в работата на системата, включително въздействието на мерките за осигуряване на непрекъснатост на дейността върху защитата на данните и сигурността.

В сътрудничество с държавите-членки Агенцията гарантира, че за централната система винаги се използват най-добрите и най-сигурни налични технологии и техники, при условие че е извършен анализ на разходите и ползите.

2. Агенцията отговаря за следните задачи, свързани с комуникационната инфраструктура:

а) надзор;

б) сигурност;

в) координирането на отношенията между държавите-членки и доставчика.

3. Комисията отговаря за всички задачи, свързани с комуникационната инфраструктура, освен посочените в параграф 2 и по-конкретно:

а) изпълнението на бюджета;

б) придобиване и подновяване;

в) договорни въпроси.

4. Без да се засяга член 17 от Правилника за персонала, Агенцията прилага подходящи правила за професионална тайна или други еквивалентни задължения за поверителност за целия свой персонал, който трябва да работи с данните в Евродак. Това задължение е в сила и след като служителите напуснат длъжността си или работата си или след прекратяване на задълженията им.

Член 5

Органи на държавите членки, определени от за целите на правоприлагането

1. За целите, посочени в член 1, параграф 2, държавите-членки определят органите, които са оправомощени да поискат сравняване с данните в Евродак в съответствие с настоящия регламент. Определените органи са органи на държавите-членки, които отговарят за предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления. Определените органи не включват агенции или звена, които носят изключителната отговорност за разузнаването във връзка с националната сигурност.

2. Всяка държава-членка води списък на определените органи.

3. Всяка държава-членка води списък на оперативните звена в рамките на определените органи, които са оправомощени да поискат сравняване с данните в Евродак чрез националното звено за достъп.

Член 6

Проверяващи органи на държавите членки за целите на правоприлагането

1. За целите на член 1, параграф 2, всяка държава-членка определя един-единствен национален орган или звено на този орган, който да действа като неин проверяващ орган. Проверяващият орган е орган на държавата-членка, който отговаря за предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления.

Определеният и проверяващият орган могат да са част от една организация, ако това се допуска от националното право, но проверяващият орган действа независимо при изпълнението на възложените му в съответствие с настоящия регламент задачи. Проверяващият орган е отделен от оперативните звена, посочени в член 5, параграф 3 и не получава инструкции от тях по отношение на резултата от проверката.

Държавите-членки могат да оправомощат повече от един проверяващ орган съобразно техните организационни и административни структури, в съответствие с техните конституционни и законови изисквания.

2. Проверяващият орган се уверява, че условията за отправяне на искане за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с данните в Евродак, са изпълнени.

Само надлежно оправомощен персонал на проверяващия орган има право да получава и предава искане за достъп до Евродак, в съответствие с член 19.

Само проверяващият орган е оправомощен да препраща исканията за сравняване на дактилоскопични отпечатъци на националното звено за достъп.

Член 7

Европол

1. За целите на член 1, параграф 2, Европол определя специализирано звено с надлежно оправомощени служители на Европол, което да действа като неин проверяващ орган, който при изпълнение на задачите си в съответствие с настоящия регламент, действа независимо от определения орган, посочен в параграф 2 от настоящия член и не получава инструкции от определения орган по отношение на резултата от проверката. Звеното следи за изпълнението на условията за искане за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с данни в Евродак. Европол определя, със съгласието на която и да е държава-членка, националното звено за достъп на тази държава-членка, което ще предава исканията на Европол за сравняване на данни за дактилоскопични отпечатъци на централната система.

2. За целите, определени в член 1, параграф 2, Европол определя оперативното звено, оправомощено да иска сравняване с данните в Евродак чрез нейното определено национално звено за достъп. Определеният орган е оперативното звено на Европол, компетентно да събира, съхранява, обработва, анализира и обменя информация с цел подкрепа и засилване на действията на държавите-членки за предотвратяване, разкриване или разследване на терористични и други тежки престъпления, които се уреждат в рамките на правомощията на Европол.

Член 8

Статистика

1. Агенцията изготвя всяко тримесечие статистически отчети за работата на централната система, които съдържат по-конкретно:

- а) броя групи от данни, които са били предадени относно лицата, които са предвидени в член 9, параграф 1, член 14, параграф 1 и член 17, параграф 1;
- б) броя положителни резултати за лица, подали молба за международна закрила, които са подали молба за международна закрила в друга държава-членка;
- в) броя положителни резултати за лицата, посочени в член 14, параграф 1, които впоследствие са подали молба за международна закрила;

- г) броя положителни резултати за лицата, посочени в член 17, параграф 1, които предварително са подали молба за международна закрила в друга държава-членка;
- д) броя данни за дактилоскопични отпечатъци, които централната система е трябвало да поиска повече от веднъж от държавите-членки по произход, защото данните за дактилоскопични отпечатъци, предадени първия път, не са могли да послужат за сравняването, което е извършено с компютърната система за разпознаване на дактилоскопични отпечатъци;
- е) броя групи от данни, които са маркирани и отмаркирани, блокирани и отблокирани, в съответствие с член 18, параграфи 1 и 3.
- ж) броя на положителните резултати за лицата по член 18, параграф 1, за които са регистрирани положителни резултати съгласно букви б) и г) от настоящия член;
- з) броя на исканията и на положителните резултати, посочени в член 20, параграф 1;
- и) броя на исканията и на положителните резултати, посочени в член 21, параграф 1;

2. В края на всяка година се прави статистика под формата на обобщение на тримесечните статистически отчети за тази година, които показват броя на лицата, за които са регистрирани положителни резултати съгласно параграф 1, букви б), в) и г). Статистиката представя разпределение на данните по държави-членки. Резултатите се оповестяват публично.

ГЛАВА II

ЛИЦА, ПОДАЛИ МОЛБА ЗА МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА

Член 9

Събиране, предаване и сравняване на дактилоскопичните отпечатъци

1. Всяка държава-членка незабавно сменя отпечатъци от всички пръсти на всяко лице на възраст минимум 14 години, подало молба за международна закрила, и във възможно най-кратък срок и не по-късно от 72 часа след подаването на неговата молба за международна закрила, определена в член 20, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 604/2013 ги предава на централната система заедно с данните по член 11, букви б) - ж) от настоящия регламент.

Неспазването на 72-часовия срок не освобождава държавите-членки от задължението да снемат и предадат дактилоскопичните отпечатъци на централната система. Когато състоянието на пръстите не позволява снемане на дактилоскопични отпечатъци с качество, позволяващо добро сравняване съгласно член 25, държавата-членка по произход сменя повторно дактилоскопичните отпечатъци на лицето и ги изпраща отново във възможно най-кратък срок и не по-късно от 48 часа след успешното им повторно снемане.

2. Чрез дерогация от параграф 1, ако на лице, подало молба за международна закрила не е възможно да бъдат снети дактилоскопични отпечатъци поради предприемане на мерки във

връзка с неговото здраве или с опазването на общественото здраве, държавите-членки вземат и изпращат тези дактилоскопични отпечатъци възможно най-скоро и не по-късно от 48 часа след отпадането на тези причини във връзка със здравето.

При наличие на сериозни технически проблеми, държавите-членки могат да удължат 72-часовия срок, посочен в параграф 1, с най-много допълнителни 48 часа с цел да изпълнят своите национални планове за непрекъснатост на дейността.

3. Данните за дактилоскопични отпечатъци по смисъла на член 11, буква а), които са предадени от която и да е държава-членка, с изключение на тези, предадени в съответствие с член 10, буква б), се сравняват автоматично с данните за дактилоскопични отпечатъци, предадени от други държави-членки и вече регистрирани в централната система.

4. При искане на дадена държава-членка централната система гарантира, че сравняването по параграф 3 обхваща данните за дактилоскопични отпечатъци, които са предоставени в предходен период от същата държава-членка, както и данните, които са предоставени от други държави-членки.

5. Централната система съобщава автоматично положителния или отрицателния резултат от сравняването на държавата-членка по произход. В случай на положителен резултат тя предава за всички групи от данни, които отговарят на положителен резултат, данните по член 11, букви а) - к) заедно с маркировката по член 18, параграф 1, когато е уместно.

Член 10

Информация за статута на субекта на данни

Следната информация се изпраща на централната система, за да бъде съхранявана в съответствие с член 12 за целите на предаването по член 9, параграф 5:

- а) когато лице, подало молба за международна закрила, или друго лице по член 18, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕС) № 604/2013 пристигне в компетентната държава-членка след трансфер по силата на решение, приемащо искане за обратно приемане на лицето съгласно член 25 от него, компетентната държава-членка актуализира своята група от данни, регистрирани в съответствие с член 11 от настоящия регламент и свързани с въпросното лице, като добавя датата на неговото пристигане;
- б) когато лице, подало молба за международна закрила, пристигне в компетентната държава-членка след трансфер по силата на решение, приемащо искане за поемане на отговорност за него съгласно член 22 от Регламент (ЕС) № 604/2013, компетентната държава-членка изпраща група от данни, регистрирани в съответствие с член 11 от настоящия регламент, относно въпросното лице и добавя датата на неговото пристигане;

- в) веднага щом държавата-членка по произход установи, че съответното лице, чиито данни са регистрирани в Евродак в съответствие с член 11 от настоящия регламент, е напуснало територията на държавите-членки, тя актуализира своята група от данни, регистрирани в съответствие с член 11 от настоящия регламент, относно въпросното лице, като добавя датата, на която лицето е напуснало територията, с цел улесняване на прилагането на член 19, параграф 2 и член 20, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 604/2013;
- г) Веднага щом държавата-членка по произход се увери, че съответното лице, чиито данни са регистрирани в Евродак в съответствие с член 11 от настоящия регламент, е напуснало територията на държавите-членки в съответствие с решение за връщане или заповед за извеждане, които тя е издала след оттегляне или отхвърляне на молбата за международна закрила съгласно предвиденото в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 604/2013, тя актуализира своята група от данни, регистрирани в съответствие с член 11 от настоящия регламент, относно въпросното лице, като добавя датата на неговото извеждане или датата, на която лицето е напуснало територията;
- д) държавата-членка, която става компетентна в съответствие с член 17, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 604/2013, актуализира своята група от данни, регистрирани в съответствие с член 11 от настоящия регламент, относно лицето, подало молба за международна закрила, като добавя датата, на която е взето решението за разглеждане на молбата.

Член 11

Регистриране на данните

- В централната система се регистрират само следните данни:
- а) данните за дактилоскопични отпечатащи;
- б) държава-членка по произход, място и дата на подаване на молбата за международна закрила; в случаите по член 10, буква б) датата на молбата е датата, вписана от държавата-членка, която е прехвърлила лицето, подало молбата за международна закрила;
- в) пол;
- г) референтен номер, даден от държавата-членка по произход;
- д) дата, на която са снети дактилоскопичните отпечатащи;
- е) дата, на която данните са предадени на централната система;
- ж) потребителско име на оператора;
- з) когато е приложимо в съответствие с член 10, буква а) или буква б), датата на пристигане на съответното лице след успешен трансфер;

- и) когато е приложимо в съответствие с член 10, буква в), датата, на която съответното лице е напуснало територията на държавите-членки;
- й) когато е приложимо в съответствие с член 10, буква г), датата, на която съответното лице е напуснало територията на държавите-членки или е било изведено от нея;
- к) когато е приложимо в съответствие с член 10, буква д), датата, на която е взето решението за разглеждане на молбата.

Член 12

Съхранение на данните

1. Всяка група от данни по член 11 се съхранява в централната система за срок от десет години, считано от датата на снемане на дактилоскопичните отпечатащи.
2. След изтичането на срока, посочен в параграф 1, централната система автоматично заличава тези данни от централната система.

Член 13

Предварително заличаване на данните

1. Данните относно лице, което е придобило гражданство на някоя държава-членка преди изтичането на срока по член 12, параграф 1, се заличават от централната система съгласно член 27, параграф 4 в момента, в който държавата-членка по произход научи, че заинтересованото лице е придобило такова гражданство.
2. Централната система във възможно най-кратък срок и не по-късно от 72 часа след заличаването уведомява всички държави-членки по произход за заличаването на данни в съответствие с параграф 1, от друга държава-членка по произход, с които данни е получен положителен резултат при сравняване с предадени от тях данни за лицата, посочени в член 9, параграф 1 или член 14, параграф 1.

ГЛАВА III

ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ ИЛИ ЛИЦА БЕЗ ГРАЖДАНСТВО, ЗАДЪРЖАНИ ПРИ НЕЗАКОННО ПРЕМИНАВАНЕ НА ВЪНШНА ГРАНИЦА

Член 14

Събиране и предаване на данни за дактилоскопични отпечатащи

1. Всяка държава-членка сменя незабавно дактилоскопични отпечатащи от всички пръсти на всеки гражданин на трета държава или лице без гражданство на възраст поне 14 години, което при незаконно преминаване на сухопътната, морската или въздушната ѝ граница, идвайки от трета държава, е било задържано от компетентните контролни органи и не е било върнато или което остава физически на територията на държавите-членки и което не е временно задържано, поставено в изолация или арестувано по време на целия период от време между задържането и извеждането въз основа на решението за неговото връщане.

2. Засегнатата държава-членка във възможно най-кратък срок и не по-късно от 72 часа от датата на задържане предава на централната система следните данни за всеки гражданин на трета държава или лице без гражданство по параграф 1, което не е било върнато:

- а) данни за дактилоскопични отпечатъци;
- б) държава-членка по произход, място и дата на задържане на лицето;
- в) пол;
- г) референтен номер, даден от държавата-членка по произход;
- д) дата, на която са снети дактилоскопичните отпечатъци;
- е) дата, на която данните са предадени на централната система;
- ж) потребителско име на оператора.

3. Чрез дерогация от параграф 2, предаването на данните, посочени в параграф 2 по отношение на лицата, задържани съгласно описаното в параграф 1, които остават физически на територията на държавите-членки, но са временно задържани, поставени в изолация или в арест при задържането им за срок от над 72 часа се извършва преди освобождаването им от временно задържане, изолация или арест.

4. Неспазването на 72-часовия срок по параграф 2 не освобождава държавите-членки от задължението да снемат и предадат дактилоскопичните отпечатъци на централната система. Когато състоянието на пръстите не позволява снемане на дактилоскопични отпечатъци с качество, което позволява добро сравняване съгласно член 25, държавата-членка по произход сменя повторно дактилоскопичните отпечатъци на лицата, задържани съгласно описаното в параграф 1 и ги изпраща отново във възможно най-кратък срок и не по-късно от 48 часа след успешното им повторно снемане.

5. Чрез дерогация от параграф 1, ако на лицето, подало молба за международна закрила не е възможно да бъдат снети дактилоскопични отпечатъци поради предприемане на мерки във връзка с неговото здраве или с опазването на общественото здраве, засегнатата държава-членка сменя и изпраща дактилоскопичните отпечатъци на това лице възможно най-скоро и не по-късно от 48 часа след отпадането на тези причини във връзка със здравето.

При наличие на сериозни технически проблеми, държавите-членки могат да удължат 72-часовия срок, посочени в

параграф 2, с най-много допълнителни 48 часа с цел да изпълнят своите национални планове за непрекъснатост на дейността.

Член 15

Регистриране на данните

1. Данните по член 14, параграф 2 се регистрират в централната система.

Без да се засяга член 8, предадените на централната система данни съгласно член 14, параграф 2 се регистрират единствено за целите да бъдат сравнявани с данните на лицата, подали молба за международна закрила и за целите, посочени в член 1, параграф 2, които впоследствие се предоставят на централната система.

Централната система не сравнява данните, които са й предадени съгласно член 14, параграф 2, с данни, които са регистрирани по-рано в централната система, нито с данни, които са й предадени впоследствие по силата на член 14, параграф 2.

2. Що се отнася до сравняването на данните за лицата, подали молба за международна закрила, които са предоставени впоследствие на централната система, с данните по параграф 1, се прилагат процедурите по член 9, параграфи 3, 5 и член 25, параграф 4.

Член 16

Съхраняване на данните

1. Всяка група от данни за гражданин на трета държава или лице без гражданство по член 14, параграф 1 се съхранява в Централната система в продължение на 18 месеца, считано от датата на снемане на отпечатъците му. След изтичането на този срок централната система автоматично заличава тези данни.

2. Данните относно гражданин на трета държава или лице без гражданство по член 14, параграф 1 се заличават от централната система съгласно член 28, параграф 3 веднага след като държавата-членка по произход научи преди изтичането на 18-месечния срок по параграф 1 от настоящия член едно от следните обстоятелства:

- а) на гражданина на трета държава или лицето без гражданство е бил издаден документ за пребиваване;
- б) гражданинът на трета държава или лицето без гражданство е напуснало територията на държавите-членки;

в) гражданинът на трета държава или лицето без гражданство е придобило гражданство на някоя държава-членка.

3. Централната система уведомява във възможно най-кратък срок и не по-късно от 72 часа всички държави-членки по произход за заличаването на данни поради причината, посочена в параграф 2, буква а) или б) от настоящия член от друга държава-членка по произход, с които данни е получен положителен резултат при сравняване с предадени от тях данни за лицата, посочени в член 14, параграф 1.

4. Централната система уведомява във възможно най-кратък срок и не по-късно от 72 часа всички държави-членки по произход за заличаването на данни поради причината, посочена в параграф 2, буква в) от настоящия член, от друга държава-членка по произход, с които данни е получен положителен резултат при сравняване с предадени от тях данни за лицата, посочени в член 9, параграф 1 или член 14, параграф 1.

ГЛАВА IV

ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ ИЛИ ЛИЦА БЕЗ ГРАЖДАНСТВО, ПРЕБИВАВАЩИ НЕЗАКОННО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА

Член 17

Сравняване на данните за дактилоскопични отпечатащи

1. С цел да се провери дали даден гражданин на трета държава или лице без гражданство, което пребивава незаконно на територията на държава-членка, не е подало предварително молба за международна закрила в друга държава-членка, дадена държава-членка може да предаде на централната система данните за дактилоскопичните отпечатащи относно дактилоскопичните отпечатащи, които може да е снела от такъв гражданин на трета държава или лице без гражданство, което е на възраст поне 14 години, както и референтния номер, който е даден от тази държава-членка.

По правило следва да се провери дали даден гражданин на трета държава или лице без гражданство не е подало предварително молба за международна закрила в друга държава-членка, когато:

- а) гражданинът на трета държава или лицето без гражданство заявява, че е подало молба за международна закрила, но не посочва държавата-членка, в която я е подало;
- б) гражданинът на трета държава или лицето без гражданство не е подало молба за международна закрила, но се противопоставя на това да бъде върнато в своята държава по произход, като твърди, че там ще бъде в опасност; или
- в) гражданинът на трета държава или лицето без гражданство е опитва да попречи на извеждането му по друг начин, като отказва да сътрудничи за установяването на самоличността му, а именно като не представя никакъв документ за самоличност или като представя фалшиви документи за самоличност.

2. Когато държавите-членки участват в процедурата по параграф 1, те предават на централната система данните за дактилоскопичните отпечатащи за всички пръсти или поне за показалците на гражданите на трета държава или лицата без гражданство по параграф 1, а ако показалците липсват, те предават отпечатащите от всички останали пръсти.

3. Данните за дактилоскопичните отпечатащи на гражданин на трета държава или лице без гражданство по параграф 1 се предават на централната система единствено с цел да бъдат сравнени с данните за дактилоскопични отпечатащи на лицата, подали молба за международна закрила, предадени от други държави-членки и вече регистрирани в централната система.

Данните за дактилоскопичните отпечатащи за такъв гражданин на трета държава или лице без гражданство не се регистрират в централната система и не се сравняват с данните, предадени на централната система по силата на член 14, параграф 2.

4. След като резултатите от сравняването на данните за дактилоскопичните отпечатащи се предадат на държавата-членка по произход, записът от търсенето се пази в централната система на ЕВРОДАК единствено за целите на член 28. Не е възможно съхраняването от държавите-членки или от централната система на записи от търсенето за други цели.

5. Що се отнася до сравняването на данните за дактилоскопични отпечатащи, предадени по силата на настоящия член, с данните за дактилоскопични отпечатащи на лицата, поискали международна закрила, предадени от други държави-членки, които вече са регистрирани в централната система, се прилагат процедурите, предвидени в член 9, параграфи 3 и 5, както и в член 25, параграф 4.

ГЛАВА V

ЛИЦА, НА КОИТО Е ПРЕДОСТАВЕНА МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА

Член 18

Маркиране на данни

1. За целите на член 1, параграф 1, държавата-членка по произход, предоставила международна закрила на лице, подало молба за международна закрила, чиито данни са регистрирани по-рано в централната система по силата на член 11, маркира съответните данни съобразно изискванията за електронна комуникация с централната система, определени от Агенцията. Тази маркировка се съхранява в централната система в съответствие с член 12 за целите на предаването по член 9, параграф 5. Централната система уведомява всички държави-членки по произход относно маркирането на данни от друга държава-членка по произход, която е получила положителен резултат при сравняване на предадени от тях данни за лицата, които са предвидени в член 9, параграф 1 или член 14, параграф 1. Тези държави-членки по произход също маркират съответните групи от данни.

2. Данните на лицата, на които е предоставена международна закрила, съхранявани в централната система и маркирани в съответствие с параграф 1 от настоящия член се предоставят за сравняване за целите, посочени в член 1, параграф 2 за период от три години след датата, на която субектът на данни е получил международна закрила.

В случай на положителен резултат, централната система предава данните, посочени в член 11, букви а) – к) за всички групи от данни, които отговарят на положителен резултат. Централната система не предава маркировката, посочена в параграф 1 от настоящия член. След изтичането на тригодишния период, централната система автоматично блокира предаването на тези данни в случай на искане за сравняване за целите, посочени в член 1, параграф 2, като данните остават на разположение за сравняване за целите на член 1, параграф 1 до момента на тяхното заличаване. Блокираните данни не се предават и централната система връща отрицателен резултат на запитващата държава-членка в случай на положителен резултат.

3. Държавата-членка по произход премахва маркировката на или отблокира данни за гражданин на трета държава или лице без гражданство, чийто данни са били маркирани или блокирани по-рано в съответствие с параграфи 1 или 2 от настоящия член, ако статутът му бъде отнет, прекратен или има отказ за неговото подновяване съгласно членове 14 или 19 от Директива 2011/95/ЕС.

ГЛАВА VI

ПРОЦЕДУРА ЗА СРАВНЯВАНЕ И ПРЕДАВАНЕ НА ДАННИ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ПРАВОПРИЛАГАНЕТО

Член 19

Процедура за сравняване на данни за дактилоскопични отпечатьци с данни от Евродак

1. За целите на член 1, параграф 2 определените органи, посочени в член 5, параграф 1 и член 7, параграф 2, могат да изпратят до проверяващия орган обосновано искане в електронна форма, както е предвидено в член 20, параграф 1, заедно с референтния номер, използван от тях, за предаването на данни за дактилоскопични отпечатьци с цел сравняване на централната система чрез националното звено за достъп. При получаване на такова искане проверяващият орган проверява дали са изпълнени всички условия за искане на сравняване, посочени в член 20 или член 21, в зависимост от това кой е приложим.

2. Когато са изпълнени всички условия за искане на сравняване, посочени в член 20 или член 21, проверяващият орган предава искането за сравняване на националното звено за достъп, който го обработва и изпраща на централната система съгласно процедурите, посочени в член 9, параграфи 3 и 5, с цел сравняване с данните, предадени на централната система съгласно член 9, параграф 1 и член 14, параграф 2.

3. При извънредни спешни случаи, при които е необходимо да се предотврати непосредствена опасност, свързана с терористично или друго тежко престъпление, проверяващият орган

може да предаде данните за дактилоскопични отпечатьци на националното звено за достъп за сравняване незабавно след получаване на искане от определен орган и едва след това да провери дали всички условия за искане на сравняване, посочени в член 20 или член 21 са изпълнени, включително дали случаят наистина е бил спешен. Последващата проверка се извършва без ненужно забавяне след обработване на искането.

4. Когато последващата проверка установи, че достъпът до данни в Евродак е бил неоснователен, всички органи, които са имали достъп до такива данни заличават информацията, предоставена от Евродак и уведомяват проверяващия орган за това заличаване.

Член 20

Условия за достъп до Евродак от страна на определените органи

1. За целите, посочени в член 1, параграф 2, определените органи могат да изпратят обосновано искане в електронна форма за сравняването на данни за дактилоскопични отпечатьци с тези, съхранявани в централната система, в рамките на предоставените им правомощия само ако сравняването със следните бази данни не води до установяването на самоличността на субекта на данни:

— националните бази данни за дактилоскопични отпечатьци;

— автоматизираните системи за дактилоскопична идентификация на всички други държави-членки съгласно Решение 2008/615/ПВР, когато сравняването е технически достъпно, освен ако са налице основателни причини да се счита, че сравняването с тези системи няма да доведе до установяването на самоличността на субекта на данни. Тези основателни причини се включват в обоснованото искане в електронна форма за сравняване с данните в Евродак, изпратено от определения орган до проверяващия орган; и

— Визовата информационна система, ако са изпълнени условията за подобно сравняване, посочени в Решение 2008/633/ПВР;

и когато са изпълнени следните кумулативни условия:

а) сравняването е необходимо за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични престъпления или други тежки престъпления, което означава, че съществуват много сериозни опасения за обществената сигурност, поради които търсенето в базата данни е пропорционално;

б) сравняването е необходимо в определен случай (т.е. няма да бъдат правени систематични сравнения); и

в) съществуват основателни причини да се смята, че сравняването ще подпомогне съществено предотвратяването, разкриването или разследването на което и да е от въпросните престъпления. Тези основателни причини са налице особено когато има основателно подозрение, че заподозряно лице, извършител или жертва на терористично престъпление или друго тежко престъпление попада в категория, обхваната от настоящия регламент.

2. Исканията за сравняване с данните в Евродак са ограничени до търсене по данни за дактилоскопични отпечатъци.

Член 21

Условия за достъп до Евродак от страна на Европол

1. За целите на член 1, параграф 2 определеният орган на Европол може да изпрати обосновано искане в електронна форма за сравняване на данни за дактилоскопични отпечатъци с тези, съхранявани в централната система, в рамките на правомощията на Европол и, когато е необходимо, с цел изпълнение на задачите на Европол, само ако сравняването с данни за дактилоскопични отпечатъци, съхранявани, в която и да е система за обработка на данни, която е технически и законово достъпна за Европол, не води до установяването на самоличността на субекта на данни и когато са изпълнени следните кумулативни условия:

а) сравняването е необходимо за подкрепа и засилване на действията на държавите-членки за предотвратяване, разкриване или разследване на терористични или други тежки престъпления, обхванати от компетентността на Европол, което означава, че съществува много сериозно опасение за обществената сигурност, поради което търсенето в базата данни е пропорционално;

б) сравняването е необходимо в определен случай (т.е. няма да бъдат правени систематични сравнявания); и

в) съществуват основателни причини да се счита, че сравняването ще подпомогне съществено предотвратяването, разкриването или разследването на което и да е от въпросните престъпления. Тези основателни причини са налице особено когато има основателно подозрение, че заподозряно лице, извършител или жертва на терористично престъпление или на друго тежко престъпление попада в категория, обхваната от настоящия регламент.

2. Исканията за сравняване с данните в Евродак са ограничени до сравняване на данни за дактилоскопични отпечатъци.

3. Държавата-членка по произход трябва да даде разрешение за обработката на информация, получена от Европол в резултат на сравняване с данните в Евродак. Такова разрешение се получава чрез националното звено на Европол на тази държава-членка.

Член 22

Комуникация между определените органи, проверяващите органи и националните звена за достъп

1. Без да се засягат разпоредбите на член 26, цялата комуникация между определените органи, проверяващите органи и националните звена за достъп е сигурна и се извършва по електронен път.

2. За целите, посочен в член 1 параграф 2, дактилоскопичните отпечатъци се обработват дигитално от държавата-членка и се предават във формата за данни, посочен в приложение I, за да може сравняването да бъде извършено чрез компютърната система за разпознаване на дактилоскопични отпечатъци.

ГЛАВА VII

ОБРАБОТВАНЕ НА ДАННИТЕ, ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ, И ОТГОВОРНОСТ

Член 23

Отговорност при обработване на данните

1. Държавата-членка по произход трябва да гарантира, че:

а) дактилоскопичните отпечатъци се снемат законосъобразно;

б) данните за дактилоскопични отпечатъци, както и останалите данни, посочени в член 11, член 14, параграф 2 и член 17, параграф 2, се предават законосъобразно на централната система;

в) данните са точни и актуализирани при предаването им на централната система;

г) без да се засягат отговорностите на Агенцията, данните в централната система се регистрират, съхраняват, коригират и заличават при спазване на законодателството;

д) резултатите от сравняването на данните за дактилоскопични отпечатъци, предадени от централната система, се обработват законосъобразно.

2. Съгласно член 34 държавата-членка по произход гарантира сигурността на данните по параграф 1 преди и по време на предаването им на централната система, както и сигурността на данните, които получава от централната система.

3. Съгласно член 25, параграф 4 държавата-членка по произход отговаря за окончателното идентифициране на данните.

4. Агенцията следи централната система да се ръководи съгласно разпоредбите на настоящия регламент. Агенцията по-специално:

- а) приема мерки, за да гарантира, че лицата, които работят с централната система, обработват данните, които са регистрирани в нея, само съобразно целите на Евродак, определени в член 1;
- б) съгласно член 34 взема необходимите мерки за гарантиране на сигурността на централната система;
- в) гарантира, че само лицата, които са упълномощени да работят с централната система имат достъп до нея, без да се засягат компетенциите на Европейския надзорен орган по защита на данните.

Агенцията информира Европейския парламент и Съвета, както и Европейския надзорен орган по защита на данните, за мерките, които взема съгласно първа алинея.

Член 24

Предаване

1. Цифровизацията на дактилоскопичните отпечатъци и тяхното предаване се извършват във формата за данните, посочен в приложение I. При необходимост, с оглед на правилното функциониране на централната система Агенцията определя техническите изисквания за предаването на формата на данните от държавите-членки към централната система и обратно. Агенцията се уверява, че данните за дактилоскопични отпечатъци, които са предадени от държавите-членки, могат да се сравняват от компютърната система за разпознаване на дактилоскопични отпечатъци.

2. Държавите-членки предават данните, предвидени в член 11 член 14, параграф 2 и член 17, параграф 2, по електронен път. Данните по член 11 и член 14, параграф 2 се регистрират автоматично в централната система. При необходимост, с оглед на правилното функциониране на централната система Агенцията определя техническите изисквания, необходими за правилното предаване на данните по електронен път от държавите-членки към централната система и обратно.

3. Референтният номер по член 11, буква г), член 14, параграф 2, буква г), член 17, параграф 1 и член 19, параграф 1 дава възможност да се свържат категорично данните с дадено лице и с държавата-членка, която предава данните. Той трябва и да позволи да се разбере дали става дума за лице, предвидено в член 9, параграф 1, член 14, параграф 1, или член 17, параграф 1.

4. Референтният номер започва с разграничителната (разграничителните) буква(и), в съответствие с нормата, посочена в приложение I, която посочва държавата-членка, предала данните. След разграничителната буква или букви се дава кодът, посочващ категорията лица или искане. За данните относно лицата по член 9, параграф 1 този код е „1“, за данните относно лицата, предвидени в член 14, параграф 1, този код е „2“, а за данните за лицата, предвидени в член 17, параграф 1, този код е „3“, за исканията, предвидени в член 20, този код е „4“, за исканията, предвидени в член 21, този код е „5“ и за исканията, предвидени в член 29, този код е „9“

5. Агенцията създава необходимите технически процедури, за да позволи на държавите-членки да осигурят получаването на недвусмислени данни от централната система.

6. Централната система потвърждава при първа възможност получаването на предадените данни. За тази цел Агенцията определя техническите изисквания, с които се гарантира, че държавите-членки получават документ, потвърждаващ получаването, ако поискат такъв.

Член 25

Сравняване на дактилоскопичните отпечатъци и предаване на резултата

1. Държавите-членки осигуряват предаването на данните за дактилоскопични отпечатъци с подходящо качество с цел сравняването им чрез компютърната система за разпознаване на дактилоскопични отпечатъци. При необходимост, с цел гарантиране на много висока степен на точност на резултатите от сравняването, направено от централната система, Агенцията определя какво означава подходящо качество на предаваните данни за дактилоскопични отпечатъци. Централната система проверява при първа възможност качеството на предадените данни за дактилоскопични отпечатъци. Ако компютърната система за разпознаване на дактилоскопични отпечатъци не може да ги използва за сравняване, централната система уведомява за това съответната държавата-членка. Тази държава-членка предава данни за дактилоскопични отпечатъци с подходящо качество, като използва същия референтен номер от предишната група от данни за дактилоскопични отпечатъци.

2. Централната система извършва сравненията по реда на постъпване на исканията. Всяко искане трябва да бъде обработено в срок от 24 часа. Държава-членка може да поиска по причини, свързани с вътрешното ѝ право, особено спешните сравнения да бъдат направени в срок от един час. Ако тези срокове за обработка не могат да бъдат спазени поради обстоятелства, които са извън отговорностите на Агенцията, централната система обработва приоритетно искането в момента на отпадането на тези обстоятелства. В такъв случай, при необходимост, с оглед на правилното функциониране на централната система, Агенцията определя критерии с цел осигуряване на приоритетната обработка на исканията.

3. При необходимост, с оглед на правилното функциониране на централната система, Агенцията определя оперативни процедури за обработка на получените данни и предаването на резултата от сравняването.

4. Резултатите от сравняването незабавно се проверяват в получаващата държава-членка от експерт по дактилоскопичните отпечатъци, както е определен в националните правила, които е специално обучен в областта на видовете сравняване на отпечатъци, предвидени в настоящия регламент. За целите на член 1, параграф 1 от настоящия регламент, окончателното идентифициране се извършва от държавата-членка по произход в сътрудничество с други заинтересовани държави-членки съгласно член 34 от Регламент (ЕС) № 604/2013.

Информацията, получена от централната система относно други данни, които са се оказали ненадеждни, се заличава веднага след като се установи ненадеждността на данните.

5. Когато окончателното идентифициране съгласно параграф 4 покаже, че резултатът от сравняването, получен от централната система, не съответства на данните за дактилоскопични отпечатъци, изпратени за сравняване, държавите-членки незабавно заличават резултата от сравняването и съобщават този факт на Комисията и на Агенцията във възможно най-кратък срок и не по-късно от три работни дни.

Член 26

Комуникация между държавите-членки и централната система

Данните, предавани от държавите-членки на централната система и обратно, използват комуникационната инфраструктура. При необходимост, с оглед правилното функциониране на централната система, Агенцията определя техническите процедури, необходими за използването на комуникационната инфраструктура.

Член 27

Достъп, поправяне или заличаване на данните, регистрирани в Евродак

1. Държавата-членка по произход има достъп до данните, които е предала и които са регистрирани в централната система съгласно настоящия регламент.

Никоя държава-членка не може да извършва търсения в данните, предадени от друга държава-членка, нито да получава такива данни, с изключение на тези, които са резултат от сравняването по член 9, параграф 5.

2. Органите на държавите-членки, които съгласно параграф 1 от настоящия член имат достъп до данните, регистрирани в централната система, са органите, определени от всяка държава-членка за целите, посочени в член 1, параграф 1. При това определяне се посочва точният отдел, отговорен за извършване за задачите, свързани с прилагането на настоящия регламент. Всяка държава-членка незабавно изпраща на Комисията и Агенцията списък на тези звена и неговите изменения. Агенцията публикува консолидирания списък в *Официален вестник на Европейския съюз*. При наличие на

промени в него Агенцията публикува в интернет веднъж годишно актуализиран консолидиран списък.

3. Държавата-членка по произход е единствената, която има право да променя, като ги поправя или допълва, данните, които е предала на централната система, или да ги заличава, без да се засяга заличаването, извършено по силата на член 12, параграф 2 или член 16, параграф 1.

4. Ако държава-членка или Агенцията разполага с основания, които подсказват, че данните в централната система са фактически неточни, тя уведомява при първа възможност държавата-членка по произход.

Ако дадена държава-членка разполага със сведения, които подсказват, че данните са били регистрирани в централната система в нарушение на настоящия регламент, тя уведомява при първа възможност Агенцията, Комисията и държавата-членка по произход. Държавата-членка по произход проверява въпросните данни и, при необходимост, незабавно ги променя или заличава.

5. Агенцията не предава или предоставя на органите на трети държави данните, които са регистрирани в централната система. Тази забрана не се прилага за предаване на такива данни на трети държави, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) № 604/2013.

Член 28

Записване на извършените операции

1. Агенцията води записи за всички обработки на данни, извършени в централната система. Тези записи показват целта, датата и часа на достъпа, предадените данни, данните, използвани за целите на запитването, и наименованието на звеното, което е въвело или извлякло данните, както и отговорните лица.

2. Записите, посочени в параграф 1 от настоящия член могат да се използват само за контрол на правомерността на обработката на данните с цел защита на данните, както и за гарантиране на сигурността на данните съгласно член 34. Записите трябва да бъдат защитени чрез прилагане на подходящи мерки срещу всеки неоторизиран достъп, както и да бъдат заличавани след една година след изтичане на срока на съхранение по член 12, параграф 1 и член 16, параграф 1, ако са необходими за вече започнала контролна процедура.

3. За целите на член 1, параграф 1 всяка държава-членка взема необходимите мерки за постигане на целите, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, във връзка със своята национална система. Освен това всяка държава-членка съхранява данни за персонала, надлежно оправомощен да вписва или извлича данните.

Член 29

Права на субекта на данни

1. Държавата-членка по произход информира всяко лице, което попада в обхвата на член 9, параграф 1, член 14, параграф 1 или член 17, параграф 1, писмено и, когато е необходимо, устно, на език, който лицето разбира или който с основание може да се предполага, че разбира, относно следното:

- а) самоличността на обработващия лични данни, по смисъла на член 2, буква г) от Директива 95/46/ЕО и на неговия представител, ако има такъв;
- б) причината за обработка на неговите данни в Евродак, включително описание на целите на Регламент (ЕС) № 604/2013, в съответствие с член 4 от него, и разбираемо обяснение, на ясен и обикновен език, на факта, че е възможен достъп до Евродак от страна на държавите-членки и Европол за целите на правоприлагането;
- в) получателите на данните;
- г) задължението да приеме снемането на дактилоскопичните му отпечатъци, в случай на лице по член 9, параграф 1 или член 14, параграф 1;
- д) правото на достъп до неговите данни и правото да поиска неточните негови данни да бъдат поправени или неправомерно обработените негови данни да бъдат заличени, както и правото на информация относно процедурите за упражняване на тези права, включително данните за контакт на обработващия лични данни, и на националните надзорни органи по член 30, параграф 1.

2. В случая с лицата по член 9, параграф 1 или член 14, параграф 1 информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, се предоставя при снемането на дактилоскопичните отпечатъци на лицето.

В случая с лицата по член 17, параграф 1 информацията по параграф 1 от настоящия член се предоставя най-късно при предаването на данните за лицето на централната система. Това задължение не се спазва, когато се окаже невъзможно да се предостави тази информация или когато това изисква непропорционални усилия.

Когато лицето, попадащо в обхвата на член 9, параграф 1, член 14, параграф 1 и член 17, параграф 1, е непълнолетно, държавите-членки предоставят информацията по начин, подходящ за възрастта му.

3. В съответствие с процедурата по член 44, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 604/2013 се изготвя обща брошура,

съдържаща поне информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, и информацията, посочена в член 4, параграф 1 от посочения Регламент.

Брошурата се изготвя ясно и просто, на език, който съответното лице разбира или който с основание може да се предполага, че разбира.

Брошура се изготвя по такъв начин, че да дава възможност на държавите-членки да попълват допълнителна специфична за дадена държава-членка информация. Тази специфична за дадена държава-членка информация включва най-малко информация относно правата на субекта на данните, възможността за помощ от страна на националните надзорни органи, както и данните за контакт на службата на лицето, което отговаря за обработката, и на националните надзорни органи.

4. За целите на член 1, параграф 1 от настоящия регламент, във всяка държава-членка всеки субект на данни може съгласно законите и подзаконовите актове и процедури в тази държава да упражнява правата, които са предвидени в член 12 от Директива 95/46/ЕО.

Без да се засяга задължението за предоставяне на друга информация съгласно член 12, буква а) от Директива 95/46/ЕО, субектът на данни има право да бъде информиран за данните, които се отнасят до него и които са регистрирани в централната система, както и държавата-членка, която ги е предала на централната система. Този достъп до данните може да бъде предоставен само от държава-членка.

5. За целите на член 1, параграф 1, във всяка държава-членка всяко лице може да поиска поправянето на фактически неточни данни или заличаването на неправомерно регистрирани данни. Поправянето и заличаването се извършват без прекалено забавяне от държавата-членка, която е предала данните, съгласно нейните закони и подзаконови актове и процедури.

6. За целите на член 1, параграф 1, ако правата на поправяне и заличаване се упражняват в държава-членка различна от тази или тези, предали данните, органите на тази държава-членка се свързват с органите на въпросната държава-членка или държави-членки, предали данните, за да могат последните да проверят точността на данните и законосъобразността на предаването им и на регистрирането им в централната система.

7. За целите на член 1, параграф 1, ако се окаже, че данните, регистрирани в централната система, са фактически неточни или са били регистрирани неправомерно, държавата-членка, която ги е предала, ги поправя или заличава съгласно член 27, параграф 3. Тази държава-членка потвърждава писмено и без прекалено забавяне на субекта на данни, че е предприела мерки за поправяне или заличаване на данните, които се отнасят до него.

8. За целите на член 1, параграф 1, ако държавата-членка, предала данните, не е съгласна, че данните, които са регистрирани в централната система, са фактически неточни или са били регистрирани незаконосъобразно, тя уведомява писмено и без прекалено забавяне субекта на данни за причините, поради които не е склонна да поправи или заличи данните.

Тази държавата-членка предоставя на субекта на данни също така и информация относно действията, които той може да предприеме, ако не приеме предложеното обяснение. Това включва информация относно начина на предявяване на иск, или, при необходимост, на подаване на жалба до компетентните органи или до съдилищата на тази държава-членка, както и относно всяка финансова или друга помощ, от която лицето може да се ползва по силата на законовите и подзаконовите актове и процедурите на тази държава-членка.

9. Всяко искане по параграфи 4 и 5 съдържа всички необходими подробности за определяне на субекта на данни, включително и дактилоскопичните му отпечатъци. Тези данни се използват само за да позволят упражняването на правата по параграфи 4 и 5 и след това незабавно се заличават.

10. Компетентните органи на държавите-членки активно си сътрудничат с цел своевременно прилагане на правата по параграфи 5, 6 и 7.

11. Когато дадено лице поиска данни, свързани с него, съгласно параграф 4, компетентният орган регистрира под формата на писмен документ, че е отправено такова искане и как е отправено искането, и предоставя този документ на националните надзорни органи незабавно.

12. За целите на член 1, параграф 1 от настоящия регламент, във всяка държава-членка в съответствие с член 28, параграф 4 от Директива 95/46/ЕО националният надзорен орган подпомага субекта на данни, по негово искане, при упражняването на неговите права.

13. За целите на член 1, параграф 1 от настоящия регламент, националният надзорен орган на държавата-членка, която е предала данните, и националният надзорен орган на държавата-членка, в която се намира субектът на данни, подпомагат последния и, ако той поиска, го съветват при упражняването на правото му на поправяне или заличаване на данните. Двата национални надзорни органа си сътрудничат за тази цел. Исканията за помощ могат да бъдат подавани до националния надзорен орган на държавата-членка, в която се намира субектът на данни, който ги препраща на органа на държавата-членка, предала данните.

14. Във всяка държава-членка всяко лице може, в съответствие със законовите и подзаконовите актове и процедурите на тази държава, да предяви иск или, при необходимост, да

подаде жалба до компетентните органи или съдилищата на тази държава, ако правото на достъп по параграф 2 му бъде отказано.

15. Всяко лице може, в съответствие със законовите и подзаконовите актове и процедурите на държавата-членка, която е предала данните, да предяви иск или, при необходимост, да подаде жалба до компетентните органи или съдилищата на тази държава относно свързаните с него данни, които са регистрирани в централната система, за да може да упражни правата си по параграф 3. Задължението на националните надзорни органи да подпомагат и, ако субектът на данни поиска, да го съветват съгласно параграф 13 остава в сила по време на цялата процедура.

Член 30

Надзор от страна на националните надзорни органи

1. За целите на член 1, параграф 1 от настоящия регламент, всяка държава-членка предвижда национален надзорен орган или органи, оправомощени по силата на член 28, параграф 1 от Директива 95/46/ЕО, да извършва независим надзор, при спазване на националното законодателство, на законосъобразността на обработката от тази държава-членка на лични данни, в съответствие с настоящия регламент, включително и предявяването им на централната система.

2. Всяка държава-членка гарантира, че националният ѝ надзорен орган може да ползва съветите на лица, които имат достатъчно познания относно данните за дактилоскопични отпечатъци.

Член 31

Надзор от Европейския надзорен орган по защита на данните

1. Европейският надзорен орган по защита на данните гарантира, че всички дейности по обработка на лични данни, свързани с Евродак, и по-специално тези, които се извършват от Агенцията, се извършват в съответствие с Регламент (ЕО) № 45/2001 и с настоящия регламент.

2. Европейският надзорен орган по защита на данните гарантира, че одит на дейностите на Агенцията по обработка на лични данни се извършва в съответствие с международните одиторски стандарти най-малко на всеки три години. Доклад от одита се изпраща на Европейския парламент, Съвета, Комисията, Агенцията и националните надзорни органи. На Агенцията се предоставя възможност да направи коментари, преди докладът да бъде приет.

Член 32

Сътрудничество между националните надзорни органи и Европейския надзорен орган по защита на данните

1. Националните надзорни органи и Европейският надзорен орган по защита на данните, всеки от тях действат в рамките на своите правомощия, си сътрудничат активно в рамките на отговорностите си и осигуряват координиран надзор на Евродак.

2. Държавите-членки гарантират, че всяка година, в съответствие с член 33, параграф 2, независим орган извършва одит на обработката на лични данни за целите, посочени в член 1, параграф 2, включително анализ на извадка от обособени искания в електронна форма.

Одитът се прилага към годишния доклад на държавите членка, посочен в член 40, параграф 7.

3. Националните надзорни органи и Европейският надзорен орган по защита на данните, в обхвата на своите правомощия, обменят необходимата информация, взаимно си оказват съдействие при извършването на одити и проверки, разглеждат трудностите при тълкуването или прилагането на настоящия регламент, проучват проблемите при упражняването на независим надзор или при упражняването на правата на субектите на данни, съставят хармонизирани предложения за съвместни решения на всеки проблем и, при необходимост, насърчават информираността по отношение на правата, свързани със защитата на данни.

4. За целите, посочени в параграф 3 националните надзорни органи и Европейският надзорен орган по защита на данните заседават поне два пъти годишно. Разходите и обслужването на тези срещи са за сметка на Европейския надзорен орган по защита на данните. На първото заседание се приема процедурен правилник. При необходимост съвместно се разработват допълнителни работни методи. Съвместен доклад за дейностите се изпраща на Европейския парламент, Съвета, Комисията и Агенцията на всеки две години.

Член 33

Защита на личните данни за целите на правоприлагането

1. Всяка държава-членка гарантира, че разпоредбите, приети съгласно националното ѝ право, за прилагане на Рамково решение 2008/977/ПВР се прилагат и по отношение на обработката на лични данни от нейните национални органи за целите, посочени в член 1, параграф 2 от настоящия регламент.

2. Проверката на законосъобразността на обработването от държавите-членки на лични данни съгласно настоящия регламент за целите посочени в член 1, параграф 2 от настоящия регламент, включително тяхното предаване на и от Евродак, се извършва от националните надзорни органи, определени съгласно Рамково решение 2008/977/ПВР.

3. Обработката на лични данни от Европол по силата на настоящия регламент е в съответствие с Решение 2009/371/ПВР и се извършва под надзора на независим външен надзорен орган по защита на данните. Членове 30, 31 и 32 от посоченото решение се прилагат по отношение на обработката на лични данни от Европол съгласно настоящия регламент. Независимият външен надзорен орган по защита на данните гарантира, че не са нарушени правата на физическите лица.

4. Личните данни, получени по силата на настоящия регламент от Евродак за целите, посочени в член 1, параграф 2 от настоящия регламент, се обработват единствено за целите

на предотвратяването, разкриването или разследването на конкретния случай, за който държава-членка или Европол са поискали данните.

5. Централната система, определените и проверяващите органи и Европол съхраняват записи на търсенето, с цел да се позволи на националните органи за защита на данните и на Европейския надзорен орган по защита на данните да следят, при обработката на данните, за спазването на правилата на Съюза за защита на данните, включително с цел поддържане на записи с оглед на изготвянето на годишните доклади, посочени в член 40, параграф 8. Освен за посочените цели, личните данни, както и записите на търсенето, се заличават от всички национални файлове и файлове на Европол след период от един месец, освен ако данните са необходими за целите на конкретно текущо наказателно разследване, във връзка с което данните са поискани от държава-членка или от Европол.

Член 34

Сигурност на данните

1. Държавата-членка по произход осигурява сигурността на данните преди и по време на предаването им на централната система.

2. Всяка държава-членка приема във връзка с всички обработени данни от нейните компетентни органи, съгласно настоящия регламент, необходимите мерки, включително план за сигурността, с цел:

- a) физическа защита на данните, включително чрез изготвяне на планове за действие в извънредни ситуации за защита на критичната инфраструктура;
- b) предотвратяване на достъпа на неоправомощени лица до националните съоръжения, в които държавата-членка извършва операции съобразно целите на Евродак (проверки на входа на съоръжението);
- b) предотвратяване на неоторизираното прочитане, копиране, променяне или изнасяне на носители на данни (контрол на носителите на данни);
- г) предотвратяване на неоторизираното въвеждане на данни и неоторизираната проверка, променяне или заличаване на съхраняваните лични данни (контрол на съхраняването);
- д) предотвратяване на неоторизираното обработване на данни в Евродак и на всяка неоторизирана промяна или заличаване на обработените в Евродак данни (контрол на въвеждането на данни);
- e) гарантиране на това, че лицата, имащи право на достъп до Евродак, имат достъп само до данните, до които им е разрешен достъп, посредством индивидуални и уникални потребителски имена и единствено режими на поверителен достъп (контрол на достъпа до данни);

ж) гарантиране на това, че всички органи с право на достъп до Евродак създават профили с описание на функциите и задълженията на лицата, на които е разрешен достъп и които имат право да въвеждат, актуализират, заличават данни и да търсят в тях, както и че при поискване от националните надзорни органи, посочени в член 28 от Директива 95/46/ЕО и в член 25 от Рамково решение 2008/977/ПВР, незабавно им предоставят тези профили (профили на служителите), както и всяка друга относима информация, която органите биха могли да поискат за целите на надзора;

з) гарантиране на възможност да се провери и установи на кои органи могат да се предават лични данни чрез използване на комуникационно оборудване (контрол на комуникацията);

и) гарантиране на възможност да се провери и установи кои данни са били обработени в Евродак, от кого и с каква цел (контрол на регистрирането на данните);

й) предотвратяване на неоторизираното четене, копиране, променяне или заличаване на лични данни по време на предаването на лични данни на или от Евродак или по време на превоза на носителите на данни, по-специално чрез подходящи техники на криптиране (контрол на транспортирането);

к) контролиране на ефективността на мерките за сигурност по настоящия параграф и предприемане на необходимите организационни мерки, свързани с вътрешния контрол, за да се гарантира спазване на настоящия регламент (собствен одит) и за да се установява автоматично в срок от 24 часа всяко относимо събитие, произтичащо от прилагането на мерките, изброени в букви б) – й), което може да показва възникването на инцидент, свързан със сигурността.

3. Държавите-членки уведомяват Агенцията за инциденти, свързани със сигурността, които са установили в своите системи. Агенцията уведомява държавите-членки, Европол и Европейския надзорен орган по защита на данните в случай на инциденти, свързани със сигурността. Съответните държави-членки, Агенцията и Европол си сътрудничат по време на инцидент, свързан със сигурността.

4. Агенцията взема необходимите мерки за постигане на целите, посочени в параграф 2, във връзка с функционирането на Евродак, включително приемане на план за сигурност.

Член 35

Забрана за предаване на данни на трети държави или на международни организации, или на частни субекти

1. Личните данни, получени от държава-членка или Европол по силата на настоящия регламент от централната система, не могат да бъдат предавани или предоставяни на трета държава,

международна организация, или частен субект, установен във или извън Съюза. Забраната се прилага и ако тези данни са допълнително обработени на национално равнище или между държавите-членки по смисъла на член 2, буква б) от Рамковото решение 2008/977/ПВР.

2. Лични данни, които произхождат от държава-членка и са обменени между държави-членки вследствие на положителен резултат, получен за целите, посочени в член 1, параграф 2, не се предават на трети държави, ако съществува сериозен риск, че в резултат на подобно предаване субектът на данни може да бъде подложен на изтезание, нечовешко и унизително третиране или наказание, или друго нарушение на основните права.

3. Забраните съгласно параграфи 1 и 2 не засягат правото на държавите-членки да предават такива данни на трети държави по отношение на които се прилага Регламент (ЕО) № 604/2013.

Член 36

Регистриране и документиране

1. Всяка държава-членка и Европол правят необходимото всички операции по обработка на данни в резултат на искания за сравняване с данни в Евродак за целите, посочени в член 1, параграф 2, да бъдат регистрирани или документиращи за целите на проверката на допустимостта на искането, правомерността на обработката на данни и целостта и сигурността на данните, както и за целите на самоконтрола.

2. Регистърът или документацията във всички случаи съдържа следните елементи:

а) точната цел на искането за сравняване, включително вида на терористичното или друго тежко престъпление, за което става въпрос, а за Европол — точната цел на искането за сравняване;

б) основателните причини да не се извърши сравняване с други държави-членки съгласно Решение 2008/615/ПВР, в съответствие с член 20, параграф 1 от настоящия регламент;

в) референтния номер на националния файл;

г) датата и точния час на искането за сравняване от националното звено за достъп до централната система;

д) името на органа, поискал достъп за целите на сравняването, и отговорното лице, отправило искането и обработило данните;

е) когато е приложимо, използването на спешната процедура по член 19, параграф 3 и решението, взето във връзка с последващата проверка;

ж) данните, използвани за сравняването;

з) в съответствие с националните разпоредби или разпоредбите на Решение 2009/371/ПВР, идентификационния знак на служителя, извършил търсенето, и на служителя, наредил търсенето или предоставянето.

3. Регистрите и документацията се използват само за контрол на правомерността на обработката на данните, както и за гарантиране на целостта и сигурността на данните. Единствено регистрите, съдържащи данни от неличен характер, могат да бъдат използвани за наблюдението и оценката по член 40. На компетентните национални надзорни органи, отговарящи за проверката на допустимостта на искането и за проверката на законосъобразността на обработката на данните и целостта и сигурността на данните, се предоставя достъп, при поискване, до тези регистри, за да могат да изпълняват служебните си задължения.

Член 37

Отговорност

1. Всяко лице или държава-членка, които са претърпели вреди поради неправомерна обработка или поради действие, несъвместимо с настоящия регламент, имат право да получат от отговорната държава-членка обезщетение за претърпените вреди. Тази държава е освободена частично или изцяло от тази отговорност, ако докаже, че отговорността за събитието, пораждащо вредата, не е нейна.

2. Ако неспазването от страна на държава-членка на задълженията ѝ по настоящия регламент причини вреда на централната система, тази държава-членка носи отговорност за това, освен ако и доколкото Агенцията или друга държава-членка не е взела разумни мерки за предотвратяване на вредата или за свеждане до минимум на последиците от нея.

3. Исковете за обезщетение, предявени срещу държава-членка за вредата по параграфи 1 и 2, се подчиняват на разпоредбите на националното право на държавата-членка ответник.

ГЛАВА VIII

ИЗМЕНЕНИЯ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1077/2011

Член 38

Изменения на Регламент (ЕС) № 1077/2011

Регламент (ЕС) № 1077/2011 се изменя както следва:

(1) Член 5 се заменя със следния текст:

„Член 5

Задачи, свързани с Евродак

По отношение на Евродак Агенцията изпълнява:

а) задачите, възложени на Агенцията с Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите-членки за целите на правоприлагането (*); и

б) задачите, свързани с обучението по техническото използване на Евродак.

(*) ОВ L 180, 29.6.2013 г., стр. 1.“;

(2) Член 12, параграф 1 се изменя, както следва:

а) букви ф) и х) се заменят със следния текст:

„ф) приема годишния отчет за дейностите на централната система на Евродак в съответствие с член 40, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 603/2013;

х) прави коментари във връзка с докладите от одитите, извършени от Европейския надзорен орган по защита на данните съгласно член 45, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1987/2006, член 42, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 767/2008 и член 31, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 603/2013 и предприема подходящи мерки във връзка с тези одити;“;

б) буква ч) се заменя със следния текст:

„ч) изготвя статистика относно работата на централната система на Евродак съгласно член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 603/2013;“;

в) буква ш) се заменя със следния текст:

„ш) осигурява годишното публикуване на звената, съгласно член 27, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 603/2013.“;

(3) В член 15 параграф 4 се заменя със следното:

„4. Европол и Евроюст могат да присъстват на заседанията на управителния съвет като наблюдатели, когато се обсъжда въпрос, засягащ ШИС II, във връзка с прилагането на Решение 2007/533/ПВР. Европол може също да присъства на заседанията на управителния съвет като наблюдател, когато се обсъжда въпрос, засягащ ВИС, във връзка с прилагането на Решение 2008/633/ПВР или когато се обсъжда въпрос, засягащ Евродак, във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) № 603/2013.“;

(4) Член 17 се изменя, както следва:

а) в параграф 5 буква ж) се заменя със следния текст:

„ж) без да се засяга член 17 от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз, установява изисквания за поверителност в изпълнение на член 17 от Регламент (ЕО) № 1987/2006, член 17 от Решение 2007/533/ПВР, член 26, параграф 9 от Регламент (ЕО) № 767/2008 и член 4, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 603/2013.“;

б) в параграф 6 буква и) се заменя със следния текст:

„и) доклади за техническото функциониране на всяка от широкомащабните информационни системи, посочени в член 12, параграф 1, буква у), и годишния отчет за дейностите на централната система на Евродак, посочен в член 12, параграф 1, буква ф), въз основа на резултатите от наблюдението и оценката.“;

(5) В член 19 параграф 3 се заменя със следния текст:

„3. Европол и Евроюст могат да назначат по един свой представител в рамките на консултативната група по ШИС II. Европол може също да назначи свой представител в консултативната група по ВИС и в тази по Евродак.“.

ГЛАВА IX

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 39

Разходи

1. Разходите, извършени във връзка със създаването и функционирането на централната система и комуникационната инфраструктура, се поемат от общия бюджет на Европейския съюз.

2. Разходите, извършени от националните звена за достъп и разходите за свързването им с централната система се поемат от всяка държава-членка.

3. Всяка държава-членка и Европол създават и поддържат на свои разходи техническата инфраструктура, необходима за прилагане на настоящия регламент, и са отговорни за поемането на разходите, свързани с исканията за сравняване с данни в Евродак за целите, посочени в член 1, параграф 2.

Член 40

Годишен доклад, контрол и оценка

1. Агенцията представя на Европейския парламент, Съвета, Комисията и Европейския надзорен орган по защита на данните годишен доклад за дейностите на централната система, включително относно техническото й функциониране и сигурност. Този годишен доклад съдържа информация за управлението и резултатите на Евродак по отношение на предварително определени количествени показатели за целите по параграф 2.

2. Агенцията следи за създаването на процедури за контрол на функционирането на централната система по отношение на определените цели, свързани с резултата, съотношението разходи/ефективност и качеството на услугите.

3. За целите на техническата поддръжка, отчетността и статистиката Агенцията има достъп до необходимата информация, свързана с операциите по обработка, извършвани в централната система.

4. До 20 юли 2018 г. и впоследствие на всеки четири години Комисията прави цялостна оценка на Евродак, която разглежда постигнатите резултати по отношение на определените цели и въздействието върху основните права, включително дали достъпът с цел правоприлагане е довел до непряка дискриминация на лица, попадащи в обхвата на настоящия регламент, преценява дали основните принципи остават в сила и оценява последиците за бъдещите дейности и прави необходимите препоръки. Комисията изпраща оценката на Европейския парламент и на Съвета.

5. Държавите-членки предоставят на Агенцията и на Комисията необходимата информация за изготвяне на годишния доклад по параграф 1.

6. Агенцията, държавите-членки и Европол предоставят на Комисията необходимата информация за изготвяне на докладите за оценка по параграф 5. Тази информация не може по никакъв начин да застрашава методите на работа, нито да включва данни, които разкриват източници, служители или разследвания на определените органи

7. Като спазва разпоредбите на националното право относно оповестяването на чувствителна информация, всяка държава-членка и Европол изготвят годишни доклади относно ефективността на сравняването на данни за дактилоскопични отпечатъци с данни в Евродак за целите на достъпа с цел правоприлагане, съдържащи информация и статистически данни за:

- точната цел на сравняването, включително вида терористично или тежко престъпление,
- посочените причини за основателни подозрения,
- основателните причини за неизвършването на сравняване с други държави-членки съгласно Решение 2008/615/ПВР, в съответствие с член 20, параграф 1 от настоящия регламент,
- броя искания за сравняване,
- броя и вида случаи, завършили с успешно установяване на самоличност, и
- необходимостта и използването на процедурата по спешност в извънредни случаи, включително за случаите, при които спешността не е била приета при последващата проверка, извършена от проверяващия орган.

Годишните доклади на държавите-членки и на Европол се предават на Комисията до 30 юни на следващата година.

8. Въз основа на годишните доклади на държавите-членки и на Европол, предвидени в параграф 8 и в допълнение към цялостната оценка, предвидена в параграф 4, Комисията изготвя годишен доклад относно достъпа с цел правоприлагане до Евродак и го предава на Европейския парламент, Съвета и на Европейския надзорен орган по защита на данните.

Член 41

Санкции

Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всяка несъответстваща на целта на Евродак съгласно член 1 обработка на данни, които са въведени в

Централната система, се наказва със санкции, включващи административни и/или наказателни санкции в съответствие с националното право, които са ефективни, пропорционални и имат възпиращ ефект.

Член 42

Териториален обхват

Разпоредбите на настоящия регламент не се прилагат на териториите, на които не се прилага Регламент (ЕС) № 604/2013.

Член 43

Уведомяване за определените органи и проверяващите органи

1. В срок до 20 октомври 2013 г. всяка държава-членка уведомява Комисията за своите определени органи, оперативните звена, посочени в член 5, параграф 3, и за своя проверяващ орган, и незабавно уведомява за всяка настъпила промяна, свързана с тях.

2. В срок до 20 октомври 2013 г. Европол уведомява Комисията за своя определен орган, за своя проверяващ орган и за своето определено национално звено за достъп, и незабавно уведомява за всяка настъпила промяна, свързана с тях.

3. Комисията публикува ежегодно информацията по параграфи 1 и 2 в *Официален вестник на Европейския съюз* и чрез електронна публикация, която е достъпна онлайн и се актуализира без забавяне.

Член 44

Преходна разпоредба

Данните, блокирани в централната система в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 2725/2000, се отблокират и се маркират в съответствие с член 18, параграф 1 от настоящия регламент на 20 юли 2015 г..

Член 45

Отмяна

Регламент (ЕО) № 2725/2000 и Регламент (ЕО) № 407/2002 се отменят, считано от 20 юли 2015 г..

Позоваванията на отменените регламенти следва да се считат за позовавания на настоящия регламент и да се четат съгласно таблицата на съответствието от приложение III.

Член 46

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент започва да се прилага от 20 юли 2015 г..

Държавите-членки уведомяват Комисията и Агенцията веднага щом осигурят техническите средства за предаване на данни на централната система и при всички случаи не по-късно от 20 юли 2015 г..

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите-членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 26 юни 2013 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
A. SHATTER

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Формат на данни и формуляр за дактилоскопични отпечатыци

Формат за обмен на данни за дактилоскопични отпечатыци

За обмена на данните за дактилоскопични отпечатыци се посочва следният формат:

ANSI/NIST-ITL 1a-1997, версия 3, юни 2001 (INT-1), както и всички негови бъдещи версии.

Норма за обозначителните букви на държавите-членки

Ще се използва следният стандарт по ISO: ISO 3166 — код от две букви.

Формуляр на Евродак за дактилоскопични отпечатъци

1.	Референтен номер			
2.	Място на подаване на молбата за международна закрила или място, на което е задържан чуждият гражданин			
3.	Дата на молбата за международна закрила или дата, на която е задържан чуждият гражданин			
4.	Пол			
5.	Дата на въвеждане на отпечатъците			
6.	Дата на предаване на данните на централното звено			

10,5 mm от горната част на формуляра

15,5 mm от горната част на формуляра

20,5 mm от горната част на формуляра

ОТПЕЧАТЪЦИ ОТ ВСЕКИ ПРЪСТ

1. Десен палец	2. Десен показалец	3. Десен среден пръст	4. Десен безименен пръст	5. Десен малък пръст
50 mm	40 mm	40 mm	40 mm	40 mm
6. Ляв палец	7. Ляв показалец	8. Ляв среден пръст	9. Ляв безименен пръст	10. Ляв малък пръст
40 mm				

КОНТРОЛНИ ОТПЕЧАТЪЦИ

ЛЯВА РЪКА Отпечатъци от четири пръста, взети едновременно	ДВА ПАЛЕЦА Отпечатъци, взети едновременно		ДЯСНА РЪКА Отпечатъци от четири пръста, взети едновременно
75 mm	ЛЯВ	ДЕСЕН	75 mm
	30 mm	30 mm	
65 mm	65 mm		

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Отменени регламенти (посочени в член 45)

Регламент (ЕО) № 2725/2000 на Съвета (ОВ L 316, 15.12.2000 г., стр. 1.)

Регламент (ЕО) № 407/2002 на Съвета (ОВ L 62, 5.3.2002 г., стр. 1.)

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Таблица на съответствието

Регламент (ЕО) № 2725/2000	Настоящият регламент
Член 1, параграф 1	Член 1, параграф 1
Член 1, параграф 2, първа алинея, букви а) и б)	Член 3, параграф 1, буква а)
Член 1, параграф 2, първа алинея, буква в)	—
Член 1, параграф 2, втора алинея	Член 3, параграф 4
Член 1, параграф 3	Член 1, параграф 3
Член 2, параграф 1, буква а)	—
Член 2, параграф 1, букви б) - д)	Член 2, параграф 1, букви а) - г)
—	Член 2, параграф 1, букви д) - й)
Член 3, параграф 1	—
Член 3, параграф 2	Член 3, параграф 3
Член 3, параграф 3, букви а) - д)	Член 8, параграф 1, букви а) - д)
—	Член 8, параграф 1, букви е) - й)
Член 3, параграф 4	—
Член 4, параграф 1	Член 9, параграф 1 и член 3, параграф 5
Член 4, параграф 2	—
Член 4, параграф 3	Член 9, параграф 3
Член 4, параграф 4	Член 9, параграф 4
Член 4, параграф 5	Член 9, параграф 5
Член 4, параграф 6	Член 25, параграф 4
Член 5, параграф 1, букви а) - е)	Член 11, букви а) - е)
—	Член 11, букви ж) - к)
Член 5, параграф 1, букви ж) и з)	—
Член 6	Член 12
Член 7	Член 13
Член 8	Член 14
Член 9	Член 15
Член 10	Член 16
Член 11, параграфи 1 - 3	Член 17, параграф 5
Член 11, параграф 5	Член 17, параграф 4
Член 12	Член 18
Член 13	Член 23
Член 14	—

Регламент (ЕО) № 2725/2000	Настоящият регламент
Член 15	Член 27
Член 16	Член 28, параграфи 1 и 2
—	Член 28, параграф 3
Член 17	Член 37
Член 18	Член 29, параграфи 1, 2, 4 - 10, 12 - 15
—	Член 29, параграфи 3 и 11
Член 19	Член 30
—	Членове 31 - 36
Член 20	—
Член 21	Член 39, параграфи 1 и 2
Член 22	—
Член 23	—
Член 24, параграфи 1 и 2	Член 40, параграфи 1 и 2
—	Член 40, параграфи 3 - 8
Член 25	Член 41
Член 26	Член 42
—	Членове 43 - 45
Член 27	Член 46

Регламент (ЕО) № 407/2002	Настоящият регламент
Член 2	Член 24
Член 3	Член 25, параграфи 1 - 3
—	Член 25, параграфи 4 - 5
Член 4	Член 26
Член 5, параграф 1	Член 3, параграф 3
Приложение I	Приложение I
Приложение II	—

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 604/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 26 юни 2013 година

за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (преработен текст)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 78, параграф 2, буква д) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

(1) Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна ⁽⁴⁾, е бил нееднократно и съществено изменен. С оглед постигане на по-голяма яснота посоченият регламент следва да бъде преработен.

(2) Общата политика за убежище, включваща обща европейска система за убежище (ОЕСУ), е съставна част от целта на Европейския съюз за постепенно изграждане на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, отворена за онези, които, принудени от обстоятелствата, законно търсят закрила в Съюза.

⁽¹⁾ ОВ С 317, 23.12.2009 г., стр. 115.

⁽²⁾ ОВ С 79, 27.3.2010 г., стр. 58.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 7 май 2009 г. (ОВ С 212 Е, 5.8.2010 г., стр. 370) и позиция на Съвета на първо четене от 6 юни 2013 г. (все още не публикувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 10 юни 2013 г. (все още не публикувана в Официален вестник).

⁽⁴⁾ ОВ L 50, 25.2.2003 г., стр. 1.

(3) На своята специална среща в Тампере, проведена на 15 и 16 октомври 1999 г., Европейският съвет постигна съгласие да работи за установяването на ОЕСУ, която се основава на пълното и цялостно прилагане на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г. („Женевската конвенция“), допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г., като по този начин гарантира, че никой не може да бъде върнат обратно, за да бъде подложен на преследване, т.е. като запазва принципа за забрана за връщането. В тази връзка и без да се засягат критериите за компетентността, които са установени с настоящия регламент, държавите членки, които прилагат принципа за забрана за връщането, се считат за държави, които са сигурни за гражданите на трета държава.

(4) В заключенията от Тампере също така се посочва, че ОЕСУ следва да включва в краткосрочен план ясен и работещ метод за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище.

(5) Един подобен метод трябва да се основава на обективни, справедливи критерии както за държавите членки, така и за заинтересованите лица. По-специално, той трябва да даде възможност бързо да се определи компетентната държава членка, така че да се гарантира ефективен достъп до процедурите за предоставяне на международна закрила, без да се компрометира целта за бърза обработка на молбите за международна закрила.

(6) Първата фаза от създаването на ОЕСУ, която в дългосрочен план има за цел да доведе до обща процедура и единен статут, валиден в целия Съюз, за тези, на които е предоставена международна закрила, бе завършена. На 4 ноември 2004 г. Европейският съвет прие Хагската програма, която определи целите, които трябва да се изпълняват в пространството на свобода, сигурност и правосъдие през периода 2005—2010 г. В това отношение Хагската програма прикани Комисията да приключи оценката на правните инструменти от първата фаза и да представи на Европейския парламент и на Съвета инструментите и мерките от втората фаза с оглед на тяхното приемане преди 2010 г.

(7) В Стокхолмската програма Европейският съвет потвърди отново ангажимента си по отношение на целта най-късно до 2012 г. да се създаде общо пространство на закрила и солидарност в съответствие с член 78 от Договора за функционирането на Европейския (ДФЕС) за лицата, на

които се предоставя международна закрила. Освен това Европейският съвет подчерта, че системата от Дъблин се запазва като основен елемент при изграждането на ОЕСУ, тъй като тя ясно разпределя компетентността между държавите членки при разглеждане на молбите за международна закрила.

- (8) Ресурсите на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ), създадена с Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, следва да са на разположение за предоставяне на подходяща подкрепа на съответните служби на държавите членки, отговарящи за прилагането на настоящия регламент. По-специално ЕСПОУ следва да осигури мерки за солидарност, например резерв от експерти за намеса в областта на убежището с екипи за подкрепа в областта на убежището, които да подпомогнат онези държави членки, които са подложени на особено голям натиск и където кандидатите за международна закрила („кандидатите“) не могат да се ползват от подходящи стандарти, по-конкретно по отношение на приемането и закрилата.
- (9) С оглед на резултатите от направената оценка на прилагането на инструментите от първата фаза е уместно на този етап да бъдат потвърдени принципите, залегнали в Регламент (ЕО) № 343/2003, като едновременно с това въз основа на натрупания опит бъдат предприети необходимите подобрения за повишаването на ефективността на системата от Дъблин и предоставената в рамките на тази система защита на кандидатите. Тъй като доброто функциониране на системата от Дъблин е от първостепенно значение за ОЕСУ, нейните принципи и функциониране следва да бъдат подложени на преглед, когато се изграждат други компоненти на ОЕСУ и инструменти за солидарност на Съюза. Следва да се предвиди изчерпателна проверка за пригодност чрез провеждане на обективен преглед на правните, икономическите и социалните последици от системата от Дъблин, включително въздействието ѝ върху основните права.
- (10) За да се осигури еднакво третиране на всички кандидати и ползващите се с международна закрила, както и съгласуваност с настоящето право на Съюза в областта на политиката на убежище, и по-специално с Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила⁽²⁾, приложното поле на настоящия регламент включва кандидатите за субсидиарна закрила и лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила.
- (11) Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти

относно приемането на кандидати за международна закрила⁽³⁾, следва да се прилага по отношение на процедурата за определянето на компетентната държава членка съгласно настоящия регламент, при спазване на ограниченията в прилагането на посочената директива.

- (12) Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила⁽⁴⁾ следва да се прилага в допълнение и без да засяга разпоредбите относно процедурните гаранции, уредени с настоящия регламент, при спазване на ограниченията в прилагането на посочената директива.
- (13) В съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. и с Хартата на основните права на Европейския съюз, висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност за държавите членки при прилагането на настоящия регламент. При преценяване какъв е висшият интерес на детето държавите членки следва по-специално надлежно да отчитат благосъстоянието и социалното развитие на ненавършилия пълнолетие, на съображения, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на ненавършилия пълнолетие, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост, включително неговия произход. Освен това, с оглед на особено уязвимост на непридружените ненавършили пълнолетие, за тях следва да бъдат определени специални процедурни гаранции.
- (14) В съответствие с Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и с Хартата на основните права на Европейския съюз, зачитането на семейния живот следва да бъде съображение от първостепенна важност за държавите членки при прилагането на настоящия регламент.
- (15) Едновременната обработка на молбите за международна закрила на членовете на едно семейство от една-единствена държава членка дава възможност да се осигури внимателното проучване на молбите, вземане на съгласувани решения относно тези молби, а също и членовете на едно семейство да не бъдат разделяни.
- (16) За да се осигури пълното зачитане на принципа на целостта на семейството и на принципа на висшият интерес на детето, съществуването на връзка на зависимост между кандидат и негово дете, брат и сестра или родител, основаваща се на бременност или майчинство на лицето кандидат, на здравословно състояние или напреднала възраст, следва да се превърне в задължителен критерий за компетентност. Когато кандидатът е непридружен ненавършил пълнолетие, присъствието на член на неговото семейство или негов роднина, който може да се грижи за него, на територията на друга държава членка, следва също така да се превърне в задължителен критерий за компетентност.

⁽¹⁾ ОВ L 132, 29.5.2010 г., стр. 11.

⁽²⁾ ОВ L 337, 20.12.2011 г., стр. 9.

⁽³⁾ Вж. страница 96 от настоящия брой на Официален вестник.

⁽⁴⁾ Вж. страница 60 от настоящия брой на Официален вестник.

- (17) Всяка държава членка следва да има възможност за дерогация от критериите за компетентност, по-специално от хуманитарни и състрадателни съображения, с цел да бъдат събрани заедно членове на семейството, роднини или други близки, както и възможност да разглежда молба за международна закрила, подадена до нея или до друга държава членка, дори ако тя не е компетентна за подобно разглеждане съгласно задължителните критерии, установени в настоящия регламент.
- (18) За да бъде улеснено определянето на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, следва да се организира индивидуално интервю с кандидата. Още с подаването на молбата за международна закрила кандидатът следва да бъде информиран за прилагането на настоящия регламент и за възможността по време на интервюто за улесняване на процеса на определяне на компетентната държава членка за предоставяне на информация за присъствието на членове на семейството, роднини или други близки в държавите членки, за да се улесни процесът на определяне на компетентната държава членка.
- (19) За да се гарантира ефективната защита на правата на засегнатите лица, следва да бъдат установени законови гаранции и право на ефективна правна защита по отношение на решения, засягащи прехвърляния в компетентната държава членка, по-специално в съответствие с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз. За да се гарантира спазването на международното право, ефективната правна защита следва да включва както разглеждането на прилагането на настоящия регламент, така и на законовата и фактическа ситуация в държавата членка, в която е прехвърлен кандидатът.
- (20) Задържането на кандидатите следва да бъде в съответствие с основополагащия принцип, че дадено лице не следва да бъде задържано единствено на основание, че търси международна закрила. Задържането следва да бъде за възможно най-кратък срок и да бъде в съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност. По-специално задържането на кандидати трябва да бъде в съответствие с член 31 от Женевската конвенция. Предвидените в настоящия регламент процедури по отношение на задържано лице, следва да се прилагат с приоритет и във възможно най-кратки срокове. По отношение на общите гаранции при задържане, както и по целесъобразност по отношение на условията на задържане, държавите членки следва да прилагат разпоредбите на Директива 2013/33/ЕС, също и спрямо лица, задържани по силата на настоящия регламент.
- (21) Недостатъците или срывовете на системите за предоставяне на убежище, които често се задълбочават или засилват поради особено силен натиск върху тях, могат да застрашат безпрепятственото функциониране на системата, установена с настоящия регламент, което би могло да доведе до риск от нарушаване на правата на кандидатите, установени в правото на Съюза относно политиката в областта на убежището и в Хартата на основните права на Европейския съюз, както и на други, установени в международни актове, права на човека и права на бежанците.
- (22) За да се гарантира, че сътрудничеството в рамките на настоящия регламент почива на солидна основа, както и за да се развие взаимното доверие между държавите членки във връзка с политиката в областта на убежището, следва да се установи процес за ранно предупреждение, подготвеност и управление на кризи в областта на убежището, който да има за цел да предотврати влошаване и срывове на системите за предоставяне на убежище, и в който ЕСПОУ да играе ключова роля чрез правомощията си съгласно Регламент (ЕС) № 439/2010. Този процес следва да създаде условия Съюзът да бъде предупреждаван възможно при опасения, че безпрепятственото функциониране на създадената с настоящия регламент система е застрашено поради особено силен натиск върху системите за предоставяне на убежище и/или поради недостатъците на същите системи на една или повече държави членки. Един такъв процес би дал възможност на Съюза да насърчава превантивните мерки на ранен етап и да отдава необходимото политическо внимание на такива ситуации. Солидарността, която е основен елемент в общата европейска система за убежище върви ръка за ръка с взаимното доверие. Чрез засилване на това доверие процесът за ранно предупреждение, подготвеност и управление на кризи в областта на убежището би могъл да подобри насочването на конкретни мерки на действителна и практическа солидарност към държавите членки, за да се помогне на засегнатата държава членка като цяло и на кандидатите в частност. В съответствие с член 80 от ДФЕС, винаги когато е необходимо актовете на Съюза следва да съдържат подходящи мерки за прилагането на принципа на солидарност, този процес следва да бъде придружен от такива мерки. Заключенията относно обща рамка за действителна и практическа солидарност с държавите членки, чиито системи за предоставяне на убежище са изложени на особено силен натиск, включително предизвикан от смесени миграционни потоци, приета от Съвета на 8 март 2012 г., предвижда инструментариум, съставен както от съществуващи, така и от потенциални нови мерки, като този инструментариум следва да се взема предвид в контекста на механизма за ранно предупреждение, подготвеност и управление на кризи.
- (23) Държавите членки следва да си сътрудничат с ЕСПОУ при събирането на информация относно способността на държавите членки да се справят с особено силен натиск върху системите си за убежище и приемане, по-специално в контекста на прилагането на настоящия регламент. ЕСПОУ в областта на убежището следва редовно да докладва за събраната информация в съответствие с Регламент (ЕС) № 439/2010.
- (24) В съответствие с Регламент (ЕО) № 1560/2003 на Комисията ⁽¹⁾ прехвърляния в държава членка, компетентна да разгледа дадена молба за международна закрила, могат да бъдат извършени на доброволна основа, посредством контролирано напускане или под ескорт. Държавите членки следва да насърчават доброволните прехвърляния, като предоставят подходяща информация на кандидата, и следва да гарантират, че контролираните напускания и прехвърлянията под ескорт се извършват по хуманен начин и при пълното зачитане на основните права и

(1) ОВ L 222, 5.9.2003 г., стр. 3.

човешко достойнство, както и на висшия интерес на детето, и се отчита в максимална степен развитието на съответната съдебна практика, по-специално по отношение на прехвърлянията по хуманитарни причини.

- (25) Постепенното създаване на пространство без вътрешни граници, в което свободното придвижване на хора е гарантирано в съответствие с ДФЕС и установяването на политики на Съюза по отношение на условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави, включващи съвместни усилия за управление на външните граници, прави необходимо постигането на равновесие между критериите за компетентност в дух на солидарност.
- (26) Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни ⁽¹⁾ се прилага за обработването на личните данни от държавите членки съгласно настоящия регламент.
- (27) Обменът на лични данни на кандидатите, включително на чувствителна информация относно тяхното здравословно състояние, преди извършване на прехвърлянето, ще гарантира, че компетентните органи по въпросите на убежището са в състояние да предоставят на кандидатите подходяща подкрепа и да осигурят приемственост в представените им закрила и права. Следва да бъдат изготвени специални разпоредби, които да осигурят защита на данните, свързани с кандидатите в това положение, в съответствие с Директива 95/46/ЕО.
- (28) Прилагането на настоящия регламент може да се улесни, а ефективността му — да се повиши чрез двустранни споразумения между държавите членки за подобряване на комуникацията между компетентните органи, които съкращават сроковете на процедурите или опростяват обработката на исканията за поемане на отговорността или за обратно приемане, или установяващи процедури за извършване на прехвърлянето.
- (29) Трябва да бъде гарантирана приемствеността между системата за определяне на компетентната държава членка, установена с Регламент (ЕО) № 343/2003, и системата, установена с настоящия регламент. По подобен начин е необходимо да се осигури съгласуваност между настоящия регламент и Регламент (ЕО) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система „ЕВРОДАК“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна или

лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в „ЕВРОДАК“ от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането ⁽²⁾.

- (30) Действието на системата Евродак, така както е предвидено в Регламент (ЕС) № 603/2013, следва да улесни прилагането на настоящия регламент.
- (31) Функционирането на Визовата информационна система, създадена с Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави членки относно визите за краткосрочно пребиваване ⁽³⁾, и особено прилагането на членове 21 и 22 от посочения регламент, следва да улесни прилагането на настоящия регламент.
- (32) По отношение на третирането на лицата, попадащи в обхвата на настоящия регламент, държавите членки са обвързани със задълженията си по силата на международните правни актове, включително имащата отношение съдебна практика на Европейския съд по правата на човека.
- (33) За да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията ⁽⁴⁾.
- (34) Процедурата по разглеждане следва да се използва за приемането на обща информационна брошура относно Дъблин/Евродак; както и за специална брошура за непридружени ненавършили пълнолетие; за стандартен формуляр за обмен на информация от значение за непридружени ненавършили пълнолетие; за единните условия за консултация и обмен на информация от значение относно ненавършили пълнолетие и зависими лица; за единните условия относно подготовката и предаването на искания за поемане на отговорност или за обратно приемане; за двата списъка с относими преки и косвени доказателства и тяхното периодично преработване; за временното удостоверение (laissez-passer); за единните условия за консултация и обмен на информация относно прехвърлянията; за стандартен формуляр за обмен на данни преди прехвърлянето; за общ здравен сертификат; за единните условия и практическите механизми за обмен на здравна информация за лицето преди прехвърлянето и за сигурни електронни средства за предаване на исканията.

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

⁽²⁾ Вж. страница 1 от настоящия брой на Официален вестник.

⁽³⁾ ОВ L 218, 13.8.2008, стр. 60.

⁽⁴⁾ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

- (35) С цел да се предвидят допълнителни правила на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС относно определянето на членовете на семейството, братята и сестрите или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие, включително критериите за установяване на наличието на доказани семейни връзки, критериите, които трябва да се отчетат при оценката на способността на роднината да се грижи за непридружения ненавършил пълнолетие, включително когато членовете на семейството, братята и сестрите или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие пребивават в повече от една държава членка, елементите, които трябва да се вземат предвид, за да се направи оценка на връзката на зависимост, критериите, които трябва да се отчетат при оценката на способността на дадено лице да се грижи за зависимото лице, както и елементите, които трябва да се отчетат, за да се оцени невъзможността за пътуване в продължение на значителен период от време. При упражняването на правомощията си за приемане на делегирани актове Комисията не може да излиза извън обхвата на висшия интерес на детето, съгласно предвиденото в член 6, параграф 3 от настоящия регламент. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременното и съвременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и Съвета.
- (36) При прилагането на настоящия регламент, включително при изготвянето на делегираните актове, Комисията следва да провежда консултации с експерти от всички заинтересовани национални органи, наред с други.
- (37) Подробните правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 343/2003, бяха установени с Регламент (ЕО) № 1560/2003. Някои разпоредби на Регламент (ЕО) № 1560/2003 следва да бъдат включени в настоящия регламент с цел по-голяма яснота или защото те могат да служат на по-обща цел. По-специално за държавите членки и за съответните кандидати е важно съществуването на общ механизъм за намиране на решение в случаите, в които между държавите членки съществуват различия по отношение на прилагането на разпоредбите на настоящия регламент. Следователно е оправдано включването в настоящия регламент на предвидения в Регламент (ЕО) № 1560/2003 механизъм за разрешаване на спорове по прилагането на хуманитарната клауза, и разширяването на неговия обхват до настоящия регламент в неговата цялост.
- (38) Ефективният мониторинг на прилагането на настоящия регламент изисква той да се подлага на оценка на редовни интервали.
- (39) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, които са признати по-специално в Хартата за основните права на Европейския съюз. По-специално, настоящият регламент се стреми да обезпечи пълното зачитане на правото на убежище, което е гарантирано в член 18 на Хартата, и на правата, признати в

членове 1, 4, 7, 24 и 47 от нея. Настоящият регламент следва да се прилага в съответствие с това.

- (40) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно – установяването на критерии и механизми за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или лице без гражданство, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки и следователно поради обхвата и последиците на настоящия регламент може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 на Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (41) В съответствие с член 3 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, тези държави членки са нотифицирали желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящия регламент.
- (42) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент, не е обвързана от него, нито от неговото прилагане,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се установяват критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или лице без гражданство („компетентната държава членка“).

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент:

- а) „гражданин на трета държава“ означава всяко лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20, параграф 1 от ДФЕС, и което не е гражданин на държава, която участва в настоящия регламент по силата на споразумение с Европейския съюз;

- б) „молба за международна закрила“ означава молба за международна закрила съгласно определението в член 2, буква з) от Директива 2011/95/ЕС;
- в) „кандидат“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, което е подало молба за международна закрила, по която все още не е взето окончателно решение;
- г) „разглеждане на молба за международна закрила“ означава всяко разглеждане на или решение, или определение относно молба за международна закрила от компетентните органи в съответствие с Директива 2013/32/ЕС и Директива 2011/95/ЕС, с изключение на процедурите за определяне на компетентната държава членка в съответствие с настоящия регламент;
- д) „оттегляне на молба за международна закрила“ означава действия, с които кандидатът прекратява производствата, които са започнали с подаването на молбата му за международна закрила, в съответствие с Директива 2013/32/ЕС, било то изрично или мълчаливо;
- е) „лице, на което е предоставена международна закрила“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, на които е предоставено правото на международна закрила съгласно член 2, буква а) от Директива 2011/95/ЕС;
- ж) „членове на семейството“ означава, доколкото семейството е съществувало още в държавата на произход, следните членове на семейството на кандидата, които се намират на територията на държавите членки:
- съпругата или съпругът на кандидата или неговия/нейният несклучил брак партньор, с когото се намира в трайна връзка, когато правото или практиката на съответната държава членка разглежда несклучилите брак двойки по начин, сравним със сключилите брак двойки, съгласно своето право относно гражданите на трети държави,
 - ненавършилите пълнолетие деца на двойките, посочени в първото тире, или на кандидата, при условие че не са сключили брак и независимо дали са родени във или извън брака или са осиновени съгласно националното право,
 - когато кандидатът е ненавършил пълнолетие и не е сключил брак — бащата, майката или друго пълнолетно лице, което отговаря за кандидата съгласно правото или практиката на държавата членка, в която се намира пълнолетното лице;
 - когато лицето, на което е предоставена международна закрила, е ненавършило пълнолетие и не е сключило брак — бащата, майката или друго пълнолетно лице, което отговаря за него независимо дали съгласно правото или съгласно практиката на държавата членка, в която се намира международна закрила;
- з) „роднина“ означава пълнолетната леля или пълнолетният чичо, или бабата или дядото на кандидата, които се намират на територията на държава членка, независимо дали кандидатът е роден във или извън брака, или е осиновен съгласно определенията на националното право;
- и) „ненавършил пълнолетие“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, което не е навършило 18 години;
- й) „непридружен ненавършил пълнолетие“ означава ненавършил пълнолетие, който пристига на територията на държавите членки и не е придружен от пълнолетен, който отговаря за него съгласно правото или практиката на съответната държава членка, за времето през което той не е ефективно поставен под грижите на пълнолетен; това определение включва също така ненавършилите пълнолетие, които са оставени без придружител, след като са влезли на територията на държавите членки;
- к) „представител“ означава лице или организация, посочени от компетентните органи да помагат на непридружен ненавършил пълнолетие и да го представляват при процедури, предвидени в настоящия регламент, с цел гарантиране на висшия интерес на детето и — при необходимост — упражняване на правата на ненавършилия пълнолетие. Когато една организация е посочена като представител, тя определя лице, отговорно за изпълнението на нейните задължения по отношение на ненавършилия пълнолетие, в съответствие с настоящия регламент;
- л) „документ за пребиваване“ означава всяко разрешение, издадено от компетентните органи на държава членка, с което се разрешава на гражданин на трета държава или на лице без гражданство да пребивава на нейна територия, включително документите, на които се основава разрешението за оставане на територията при условията на мерки за временна закрила или до прекратяване действието на обстоятелствата, препятстващи изпълнението на заповед за извеждане, с изключение на визи и разрешения за пребиваване, издадени по време на необходимия срок за определяне на компетентната държава членка, установен в настоящия регламент или по време на разглеждането на молба за международна закрила или на молба за разрешение за пребиваване;
- м) „виза“ означава разрешение или решение на държава членка, което се изисква за транзитно преминаване или влизане с намерение за пребиваване в тази държава членка или в няколко държави членки. Видът на визата се определя в съответствие със следните определения:
- „виза за дългосрочно пребиваване“ означава разрешение или решение, издадено от една от държавите членки в съответствие с нейното национално право или с правото на Съюза, което се изисква за влизане с намерение за пребиваване в тази държава членка за повече от три месеца;

— „виза за краткосрочно пребиваване“ означава разрешение или решение на държава членка за транзитно преминаване или влизане с намерение за пребиваване на територията на една, няколко или на всички държави членки за срок не повече от три месеца в рамките на всеки шестмесечен период от датата на първото влизане на територията на държавите членки;

— „виза за летищен транзит“ означава виза, валидна за транзитно преминаване през международните транзитни зони на едно или няколко летища на държавите членки;

н) „риск от укриване“ означава наличието на причини в отделен случай, основаващи се на обективни критерии, определени от закона, да се смята, че кандидатът или гражданинът на трета държава, или лицето без гражданство, спрямо които се извършва процедура за прехвърляне, би могло да се укрие.

ГЛАВА II

ОБЩИ ПРИНЦИПИ И ГАРАНЦИИ

Член 3

Достъп до процедурата за разглеждане на молба за международна закрила

1. Държавите членки разглеждат всяка молба за международна закрила на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, който подава молба на територията на която и да било от тях, включително на границата или в транзитните зони. Молбите се разглеждат от една-единствена държава членка, а именно от онази, за която критериите, предвидени в глава III, сочат, че е компетентна за това.

2. Когато не може да бъде посочена компетентна държава членка, на основата на критериите, изброени в настоящия регламент, първата държава членка, пред която е представена молбата за международна закрила, е компетентна за разглеждането ѝ.

Когато е невъзможно кандидатът да бъде прехвърлен в първоначално посочената за компетентна държава членка, тъй като са налице основателни опасения да се смята, че в тази държава членка съществуват системни недостатъци в процедурата по предоставяне на убежище и на условията за приемане на кандидати, което създава риск от нечовешко или унижително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз, определящата държава членка продължава да разглежда критериите, предвидени в глава III, за да установи дали друга държава членка може да бъде посочена за компетентна.

Когато прехвърлянето не може да се осъществи съгласно настоящия параграф към никоя държава членка, посочена въз основа на предвидените в глава III критерии, или към първата държава членка, в която е подадена молбата, определящата държава членка, става компетентна държава членка.

3. Всяка държава членка си запазва правото да изпрати кандидата в сигурна трета държава, при условие че са спазени правилата и гаранциите, предвидени в Директива 2013/32/ЕС.

Член 4

Право на информация

1. От момента на подаването в държава членка на молбата за международна закрила по смисъла на член 20, параграф 2, компетентните органи на тази държава членка информират кандидата за прилагането на настоящия регламент, и по-специално относно:

а) целите на настоящия регламент и последиците от подаването на друга молба в друга държава членка, както и последиците от преместването от дадена държава членка в друга по време на фазата, през която се определя държавата членка, която е компетентна по смисъла на настоящия регламент, и се разглежда молбата за международна закрила;

б) критериите за определяне на компетентната държава членка, йерархията на тези критерии на различните етапи на процедурата и тяхната продължителност, включително фактът, че молба за международна закрила, подадена в дадена държава членка, може да доведе до това тази държава членка да стане компетентна по смисъла на настоящия регламент, дори и ако тази компетентност не произтича от посочените критерии;

в) индивидуалното интервю съгласно член 5 и възможността да се предостави информация за присъствието на членове на семейството, роднини или други близки в държавите членки, включително начините, по които кандидатът може да подаде тази информация;

г) възможността за обжалване на решение за прехвърляне и ако е приложимо — възможността за искане на спиране на прехвърлянето;

д) факта, че компетентните органи на държавите членки могат да обменят информация, свързана с него, с единствената цел да изпълнят задълженията си, произтичащи от настоящия регламент;

е) право то на достъп до данните, свързани с него, и право то да се изиска поправката на тези данни, ако те са неточни, или заличаването им, ако те са незаконно обработени, както и относно процедурите за упражняване на тези права, включително данните за връзка с органите, посочени в член 35, и с националните надзорни органи за защита на личните данни, които са компетентни да разглеждат жалби относно защитата на лични данни.

2. Информацията, посочена в параграф 1, се предоставя в писмена форма на език, който кандидатът разбира или за който с основание се предполага, че разбира. Държавите членки използват общата брошура, създадена за тази цел съгласно параграф 3.

При нужда и с цел правилното разбиране от кандидата информацията се предоставя и устно, например във връзка с индивидуалното интервю, посочено в член 5.

3. Комисията приема актове за изпълнение относно изготвянето на обща брошура, както и специална брошура за непридружени ненавършили пълнолетие, съдържащи поне информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член. Тази обща брошура включва и информация относно прилагането на Регламент (ЕС) № 603/2013 и по-специално целта, за която данните за въпросния кандидат може да бъдат обработвани в Евродак. Общата брошура се изготвя по такъв начин, че да дава възможност на държавите членки да попълват и допълнителна специфична за тях информация. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2 от настоящия регламент.

Член 5

Индивидуално интервю

1. С цел да улесни процеса на определянето на компетентната държава членка, определящата държава членка провежда индивидуално интервю с кандидата. Освен това интервюто дава възможност информацията, предоставена на кандидата в съответствие с член 4, да бъде правилно разбрана.

2. Индивидуалното интервю може да не бъде проведено, ако:

- а) кандидатът се е укрил; или
- б) след като е получил информацията, посочена в член 4, кандидатът вече е предоставил по друг начин информацията, необходима за определяне на компетентната държава членка. Държавата членка, която не провежда интервюто, дава на кандидата възможност да представи всякаква допълнителна информация, която е от значение за правилното определяне на компетентната държава членка, преди да бъде взето решение за прехвърляне на кандидата в компетентната държава членка съгласно член 26, параграф 1.

3. Индивидуалното интервю се провежда своевременно и при всички случаи преди вземането на решение за прехвърляне на кандидата в компетентната държава членка съгласно член 26, параграф 1.

4. Индивидуалното интервю се провежда на език, който кандидатът разбира или за който с основание се предполага, че разбира и на който той може да разговаря. Когато е необходимо, държавите членки прибегват до устен преводач, който осигурява подходяща комуникация между кандидата и лицето, провеждащо индивидуалното интервю.

5. Индивидуалното интервю се провежда при условия, осигуряващи подходяща степен на поверителност. То се провежда от квалифицирано лице съгласно националното право.

6. Държавата членка, провеждаща индивидуалното интервю, изготвя писмено резюме на интервюто, съдържащо поне основната информация, предоставена от кандидата по време на интервюто. Това резюме може да бъде под формата на доклад или на стандартен формуляр. Държавата членка прави

необходимото кандидатът и/или правният съветник или друг консултант, който представлява кандидата, своевременно да има достъп до резюмето.

Член 6

Гаранции за ненавършили пълнолетие

1. Висшият интерес на детето следва да бъде от първостепенно значение за държавите членки по отношение на всички процедури, предвидени в настоящия регламент.

2. Държавите членки осигуряват представител, който представлява и/или оказва подкрепа на непридружените ненавършили пълнолетие във връзка с всички процедури, предвидени в настоящия регламент. Представителят има необходимата квалификация и експертен опит, за да осигури зачитането на висшия интерес на ненавършилия пълнолетие по време на процедурите, провеждани съгласно настоящия регламент. Този представител има достъп до съдържанието на съответните документи в досието на кандидата, включително специалната брошура за непридружени ненавършили пълнолетие.

Настоящият параграф не засяга съответните разпоредби на член 25 от Директива 2013/32/ЕС.

3. При определянето на висшия интерес детето държавите членки тясно си сътрудничат, като надлежно отчитат по-специално следните фактори:

- а) възможността за събиране на семейството;
- б) благосъстоянието и социалното развитие при особено вземане предвид положението на ненавършилия пълнолетие;
- в) съображения за сигурност и безопасност, по-специално когато съществува риск детето да е жертва на трафик на хора;
- г) мнението на ненавършилия пълнолетие в съответствие с неговата възраст и зрялост.

4. За целите на прилагането на член 8 държавата членка, в която непридружения ненавършил пълнолетие е подал молбата за международна закрила, възможно най-скоро предприема необходимите действия за идентифициране на членовете на семейството, братята и сестрите или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие на територията на държавите членки, като същевременно защитава висшия интерес на детето.

За тази цел държавата членка може да потърси помощ от международни и други имащи отношение организации и може да улесни достъпа на ненавършилия пълнолетие до службите за издирване на тези организации.

Служителите на компетентните органи, посочени в член 35, които обработват молбите, свързани с непридружени ненавършили пълнолетие, трябва да са получили и да продължават да получават подходящо обучение относно специалните нужди на ненавършилите пълнолетие.

5. За да се улесни предприемането на подходящи действия за определяне на членовете на семейството, братята и сестрите или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие, които живеят на територията на друга държава членка съгласно параграф 4 от настоящия член, Комисията приема актове за изпълнение, в които се съдържа и стандартен формуляр за обмена на необходимата информация между държавите членки. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

ГЛАВА III

КРИТЕРИИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОМПЕТЕНТНАТА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

Член 7

Иерархия на критериите

1. Критериите за определяне на компетентната държава членка се прилагат в последователността, в която са изложени в настоящата глава.

2. Компетентната държава членка в съответствие с критериите, посочени в тази глава се определя въз основа на съществуващото положение към момента, в който кандидатът е подал за първи път молбата си за международна закрила пред държава членка.

3. С оглед на прилагането на критериите, посочени в членове 8, 10 и 16, държавите членки вземат предвид всякакви налични доказателства за присъствието на територията на дадена държава членка на членове на семейството, роднини или други близки на кандидата, при условие че тези доказателства са представени преди приемането на искането от друга държава членка за поемане на отговорността или за обратно приемане на въпросното лице съгласно съответно членове 22 и 25 и при условие че по предходните молби за международна закрила на кандидата не е взето решение по същество до този момент.

Член 8

Ненавършили пълнолетие

1. В случай че кандидатът е непридружен ненавършил пълнолетие, компетентната държава членка е тази, в която законно се намира член на семейството или брат или сестра на непридружения ненавършил пълнолетие, при условие че това е във висшия интерес на ненавършилия пълнолетие. Когато кандидатът е сключил брак ненавършил пълнолетие и неговият съпруг или съпруга не се намира законно на територията на държавите членки, компетентната държава членка е държавата членка, в която законно се намират бащата, майката или друго пълнолетно лице, което отговаря за ненавършилия пълнолетие съгласно правото или в резултат на практиката на тази държава членка, или негов брат или сестра.

2. В случаите, когато кандидатът е непридружен ненавършил пълнолетие, който има роднина, законно намиращ се в друга държава членка, и когато въз основа на индивидуална проверка е установено, че роднината може да се грижи за него, тази държава членка събира ненавършилия пълнолетие с

неговия роднина и е компетентната държава членка, при условие че това е във висшия интерес на ненавършилия пълнолетие.

3. В случаите, в които членове на семейството, братя и сестри или роднини, както е посочено в параграфи 1 и 2, пребивават в повече от една държава членка, компетентната държава членка се определя въз основа на това какво е във висшия интерес на непридружения ненавършил пълнолетие.

4. В отсъствие на член на семейството, брат или сестра или роднина, както е посочено в параграфи 1 и 2, компетентната държава членка е тази, в която непридруженият ненавършил пълнолетие е подал своята молба за международна закрила, при условие че това е във висшия интерес на ненавършилия пълнолетие.

5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 45 относно определянето на членовете на семейството, братята и сестрите или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие, критериите за установяване на наличието на доказани семейни връзки, критериите за оценка на способността на роднината да се грижи за непридружения ненавършил пълнолетие, когато членовете на семейството, братята и сестрите или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие пребивават в повече от една държава членка. При упражняването на правомощията си да приема делегирани актове Комисията не надхвърля обхвата на висшия интерес на детето, предвиден в член 6, параграф 3.

6. Комисията определя с актове за изпълнение единните условия за консултации и обмен на информация между държавите членки. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

Член 9

Членове на семейството, които са лица, на които е предоставена международна закрила

В случай че кандидатът има член на семейството, независимо от това дали семейството е било създадено преди това в държавата по произход, който е получил разрешение да пребивава като лице, на което е предоставена международна закрила в държава членка, същата държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, при условие че заинтересованите лица изразят желанието си в писмена форма.

Член 10

Членове на семейството, които са кандидати за международна закрила

Ако кандидатът има член на семейството в държава членка, по чиято молба за международна закрила в тази държава членка не е взето решение по същество до този момент, същата държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, при условие че заинтересованите лица изразят желанието си в писмена форма.

Член 11

Процедура за семейства

Когато няколко членове на семейството и/или ненавършили пълнолетие неключили брак братя и сестри едновременно подадат молби за международна закрила в една и съща държава членка или на достатъчно близки дати, за да могат съвместно да бъдат проведени процедурите за определяне на компетентната държава членка и когато прилагането на критериите, съдържащи се в настоящия регламент, би довело до разделянето им, компетентната държава членка се определя на основание на следните разпоредби:

- а) компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила на всички членове на семейството и/или ненавършили пълнолетие неключили брак братя и сестри е държавата членка, която критериите сочат като компетентна за поемането на отговорността за по-голямата част от тях;
- б) в противен случай компетентна е държавата членка, която критериите сочат за компетентна за разглеждането на молбите на най-възрастния от тях.

Член 12

Издаване на документи за пребиваване или на визи

1. Ако кандидатът притежава валиден документ за пребиваване, държавата членка, която е издала документа, е компетентна за разглеждането на молбите за международна закрила.

2. Ако кандидатът притежава валидна виза, държавата членка, която е издала визата, е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, освен ако визата е била издадена от името на друга държава членка съгласно договореност за представителство, както е предвидено в член 8 от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността⁽¹⁾. В този случай представляваната държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

3. Когато кандидатът притежава повече от един валиден документ за пребиваване или виза, издадени от различни държави членки, компетентността за разглеждането на молбата за международна закрила се поема от държавите членки в следния ред:

- а) държавата членка, която е издала документа за пребиваване, даващ право на най-дълъг срок на пребиваване или — когато сроковете на валидност са идентични — държавите членки, които са издали документа за пребиваване с най-късна дата на изтичане на валидността;
- б) държавата членка, която е издала визата с най-късна дата на изтичане на валидността, когато различните визи са от един и същ вид;

в) когато визите са от различни видове, държавите членки, които са издали визата с най-дълъг срок на валидност, или, когато сроковете на валидност са идентични, държавите членки, които са издали визата с най-късна дата на изтичане на валидността.

4. Когато кандидатът притежава само един или няколко документа за пребиваване, чиято валидност е изтекла по-малко от две години преди това или една или няколко визи, чиято валидност е изтекла по-малко от шест месеца преди това и които на практика са му позволили да влезе на територията на държава членка, параграфи 1, 2 и 3 се прилагат докогато, докато кандидатът не напусне територията на държавите членки.

Когато кандидатът притежава един или няколко документа за пребиваване, чиято валидност е изтекла повече от две години преди това или една или няколко визи, чиято валидност е изтекла повече от шест месеца преди това и които на практика са му позволили да влезе на територията на държава членка и ако той не е напуснал територията на държавата членка, компетентна е държавата членка, в която е подадена молбата за международна закрила.

5. Обстоятелството, че документът за пребиваване или визата е издаден/а на основата на лъжлива или присвоена чужда самоличност или след представяне на документи с невярно съдържание, или на подправени или невалидни документи, не пречи компетентността да се предостави на държавата членка, която го/я е издала. Независимо от това, държавата членка, която издава документа за пребиваване или визата, не е компетентна, ако може да установи, че е налице измама, извършена след като документът или визата е бил/а издаден/а.

Член 13

Влизане и/или пребиваване

1. Когато се установи, въз основа на преки или косвени доказателства, така както са описани в двата списъка по член 22, параграф 3 от настоящия регламент, включително данни, предвидени в Регламент (ЕС) № 603/2013, че кандидат незаконно е пресякъл по суша, по море или по въздух границата на държава членка, в която е влязъл, идвайки от трета държава, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила. Тази компетентност отпада 12 месеца след датата на незаконно пресичане на границата.

2. Когато държава членка не може или повече не може да бъде компетентна в съответствие с параграф 1 от настоящия член и когато се установи, въз основа на преки или косвени доказателства, така както са описани в двата списъка по член 22, параграф 3, че кандидатът, който е влязъл незаконно на територията на държавите членки или чиито обстоятелства на влизане на тази територия не могат да бъдат установени, продължително време е живял в държава членка в течение на най-малко пет месеца преди подаването на молбата за международна закрила, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

Ако кандидатът е живял в различни държави членки в течение на периоди от най-малко пет месеца, държавата членка на последното пребиваване е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

⁽¹⁾ ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1.

Член 14**Безвизово влизане**

1. Ако гражданин на трета държава или лице без гражданство влезе на територията на държава членка, където е освободен от задължението да има виза, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата му за международна закрила.

2. Принципът, предвиден в параграф 1, не се прилага, ако гражданинът на трета държава или лице без гражданство подаде молбата си за международна закрила в друга държава членка, където също е освободен от задължението да има виза за влизане на нейна територия. В този случай въпросната друга държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

Член 15**Молба, подадена в международна транзитна зона на летище**

Когато молбата за международна закрила е направена в международна транзитна зона на летище на държава членка от гражданин на трета държава или лице без гражданство, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата.

ПЛАВА IV**ЗАВИСИМИ ЛИЦА И ДИСКРЕЦИОННИ КЛАУЗИ****Член 16****Зависими лица**

1. Когато по причина бременност или новородено дете, тежко заболяване, тежък недъг или старост кандидатът е зависим от помощта на своето дете, брат или сестра или родител, законно пребиваващи в една от държавите членки, или когато детето, братът или сестрата или родителят на кандидат, законно пребиваващи в една от държавите членки, е зависим от помощта на кандидата, държавите членки обикновено оставят или събират заедно кандидата с това дете, брат или сестра или родител, при условие че семейните връзки са съществували в държавата по произход, детето, братът или сестрата или родителят, или кандидатът е в състояние да се грижи за зависимото лице и съответните лица изразят желанието си за това в писмена форма.

2. Когато детето, братът или сестрата или родителят, посочени в параграф 1, законно пребивава в държава членка, различна от държавата членка, в която се намира кандидатът, компетентната държава членка е онази, в която законно пребивава детето, братът или сестрата или родителят, освен ако здравословното състояние на кандидата не му позволява да пътува до тази държава членка в продължение на значителен период от време. В този случай компетентната държава членка е тази, в която се намира кандидатът. За тази държава членка не произтича задължение за довеждане на детето, брата или сестрата или родителя на кандидата на своя територия.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 45 относно елементите, които трябва да се вземат предвид, за да се направи оценка на връзката на зависимост, на критериите за установяване на наличието на доказани семейни връзки, на критериите за оценка на способността на въпросното лице да се грижи за зависимото лице, както и елементите, които трябва да се отчетат, за да се оцени невъзможността за пътуване в продължение на значителен период от време.

4. Комисията определя с актове за изпълнение единните условия за консултация и обмен на информация между държавите членки. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

Член 17**Дискреционни клаузи**

1. Чрез дерогация от член 3, параграф 1 всяка държава членка може да вземе решение да разгледа молба за международна закрила, която е подадена до нея от гражданин на трета държава или лице без гражданство, дори ако подобно разглеждане не попада в нейната компетентност съгласно критериите, предвидени в настоящия регламент.

Държавата членка, която е взела решение да разгледа молба за международна закрила съгласно настоящия параграф, става компетентна държава членка и изпълнява задълженията, свързани с тази компетентност. В зависимост от конкретния случай и като използва електронната комуникационна мрежа „DubliNet“, създадена съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1560/2003, тя информира първоначално компетентната държава членка, държавата членка, провеждаща процедурата по определяне на компетентната държава членка или държавата членка, до която е отправено искане за поемане на отговорността за кандидата или за обратно приемане на същия.

Държавата членка, която става компетентна съгласно настоящия параграф, отразява незабавно този факт в съответствие с Регламент (ЕС) № 603/2013, като добавя датата, на която е взето решението за разглеждане на молбата.

2. Държавата членка, в която е подадена молбата за международна закрила и в която се провежда процеса по определянето на компетентната държава членка, или компетентната държава членка, може по всяко време преди да бъде взето първо решение по същество да поискат от друга държава членка да поеме отговорност за кандидат с цел да бъдат събрани заедно други близки от хуманитарни подбуди, основаващи се по-специално на съображения от семеен или културен характер, дори когато въпросната друга държава членка не е компетентна съгласно критериите, установени в членове 8—11 и член 16. Заинтересованите лица трябва да изразят дадат съгласието си за това в писмена форма.

Искането за поемане на отговорността съдържа всички елементи, с които разполага молещата държава членка, за да се даде възможност на замолената държава членка да оцени ситуацията.

Замолената държава членка извършва всички необходими проверки, за да разгледа посочените хуманитарни съображения, и дава отговор на молещата държава членка до два месеца от получаването на искането, като използва електронната комуникационна мрежа „DubliNet“, създадена съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1560/2003. В отговор, с който искането се отхвърля, се посочват причините, на които се основава отказът.

Ако замолената държава уважи искането, компетентността за разглеждането на молбата преминава върху нея.

ГЛАВА V

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КОМПЕТЕНТНАТА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

Член 18

Задължения на компетентната държава членка

1. Компетентната държава членка по смисъла на настоящия регламент, е длъжна:

- а) да поеме, при условията, предвидени в членове 21, 22 и 29, отговорността за кандидат, който е подал молба в друга държава членка;
- б) да приеме обратно, при условията, предвидени в членове 23, 24, 25 и 29, кандидат, чиято молба е в процес на разглеждане и който е подал молба в друга държава членка или който се намира на територията на друга държава членка без документ за пребиваване;
- в) да приеме обратно, при условията, предвидени в членове 23, 24, 25 и 29, гражданин на трета държава или лице без гражданство, което е оттеглило молбата си в процес на разглеждане и е подало молба в друга държава членка или което се намира на територията на друга държава членка без документ за пребиваване;
- г) да приеме обратно, при условията, предвидени в членове 23, 24, 25 и 29, гражданин на трета държава или лице без гражданство, чиято молба е била отхвърлена и който е подал молба в друга държава членка или който се намира на територията на друга държава членка без документ за пребиваване.

2. В случаите, попадащи в обхвата на параграф 1, букви а) и б), компетентната държава членка разглежда или завършва разглеждането на молба за международна закрила, подадена от кандидата.

В случаите, попадащи в обхвата на параграф 1, буква в), когато компетентната държава членка е преустановила разглеждането на молба след оттеглянето ѝ от кандидата преди да е било взето решение по същество на първа инстанция, тази държава членка прави необходимото кандидатът да има право да изиска разглеждането на молбата му да бъде довършено или да подаде нова

молба за международна закрила, която не се разглежда като последваща молба, както е предвидено Директива 2013/32/ЕС. В тези случаи държавите членки правят необходимото разглеждането на молбата да бъде завършено.

В случаите, попадащи в обхвата на параграф 1, буква г), когато молбата е била отхвърлена само на първа инстанция, компетентната държава членка гарантира, че засегнатото лице има или е имало възможност да потърси ефективна защита съгласно член 46 от Директива 2013/32/ЕС.

Член 19

Прекратяване на компетентност

1. Ако държава членка издаде документ за пребиваване на кандидат, задълженията по член 18, параграф 1 преминават към тази държава членка.

2. Задълженията по член 18, параграф 1 се прекратяват, ако компетентната държава членка, от която е поискано да поеме отговорност за кандидата или за друго лице или да го приеме обратно, както е посочено в член 18, параграф 1, буква в) или г), е в състояние да установи, че въпросното лице е напуснало територията на държавите членки за най-малко три месеца, освен ако въпросното лице притежава валиден документ за пребиваване, издаден от компетентната държава членка.

Молба, подадена след периода на отсъствие, посочен в първа алинея, се счита за нова молба и дава началото на нова процедура за определяне на компетентната държава членка.

3. Задълженията, определени в член 18, параграф 1, букви в) и г) се прекратяват, когато компетентната държава членка, когато от нея е поискано да приеме обратно кандидат или друго лице, посочено в член 18, параграф 1, буква в) или г), е в състояние да установи, че въпросното лице е напуснало територията на държавите членки в изпълнение на решение за връщане или заповед за извеждане, издадено след оттеглянето или отхвърлянето на молбата.

Молба, подадена след ефективно проведено извеждане, се счита за нова молба и дава началото на нова процедура за определяне на компетентната държава членка.

ГЛАВА VI

ПРОЦЕДУРИ ЗА ПОЕМАНЕ НА ОТГОВОРНОСТ И ОБРАТНО ПРИЕМАНЕ

РАЗДЕЛ I

Започване на процедурата

Член 20

Започване на процедурата

1. Процедурата за определяне на компетентната държава членка започва веднага, след като за първи път бъде подадена молба за международна закрила пред държава членка.

2. Молбата за международна закрила се счита за подадена, след като формуляр, подаден от кандидата или доклад, изготвен от компетентните органи, е получен от компетентните органи на заинтересованата държава членка. В случай че не е подадена писмена молба, времето между изявяването на намерение и изготвянето на доклада трябва да бъде възможно най-кратко.

3. За целите на настоящия регламент положението на ненавършил пълнолетие, който придружава кандидата и отговаря на определението за член на семейството, е неразделна част от това на неговия член на семейството и спада към отговорностите на държавата членка, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила на този член на семейството, дори ако ненавършилият пълнолетие не е индивидуален кандидат, при условие че това е в негов висш интерес. По същия начин се третират деца, родени след пристигането на кандидата на територията на държавите членки, без да е необходимо да започне ново производство за поемане на отговорността за тях.

4. В случай че до компетентните органи на държава членка е подадена молба за международна закрила от кандидат, който е на територията на друга държава членка, определянето на компетентната държава членка се прави от държавата членка, на чиято територия се намира кандидатът. Последната държава членка бива информирана незабавно за местопребиваването на кандидата от държавата членка, която е получила молбата, и в този случай, за целите на настоящия регламент, се разглежда като държавата членка, пред която е подадена молбата за международна закрила.

Кандидатът се информира писмено за тази промяна на определящата държава членка и за датата, на която тя е станала.

5. Кандидатът, който се намира в друга държава членка без документ за пребиваване или който подава там молба за международна закрила, след като оттегли първата молба, подадена от него в друга държава членка по време на процедура за определяне на компетентната държава членка, се връща обратно, при условията, предвидени в членове 23, 24, 25 и 29, от държавата членка, пред която първоначално е била подадена молбата за международна закрила, с цел за бъде завършена процедурата за определяне на компетентната държава членка.

Това задължение се прекратява в случаите, в които държавата членка, от която е поискано да завърши процеса по определянето на компетентната държава членка, е в състояние да установи, че кандидатът междуременно е напуснал територията на държавите членки за срок, не по-малък от три месеца, или е получил документ за пребиваване от друга държава членка.

Молба, подадена след периода на отсъствие, посочен във втора алинея, се счита за нова молба и дава началото на нова процедура за определяне на компетентната държава членка.

РАЗДЕЛ II

Процедури за исканията за поемане на отговорност

Член 21

Подаване на искане за поемане на отговорност

1. Когато държава членка, пред която е била подадена молба за международна закрила, счита, че друга държава членка е компетентна за разглеждането на молбите, тя може възможно най-бързо и при всички случаи в тримесечен срок от датата, на която молбата е било подадена по смисъла на член 20, параграф 2, да поиска от другата държава членка да поеме отговорността за кандидата.

Независимо от първа алинея, в случай на положителен резултат в Европак за данните, записани съгласно член 14 от Регламент (ЕС) № 603/2013, искането се изпраща в срок от два месеца от получаването на положителния резултат съгласно член 15, параграф 2 от посочения регламент.

Ако искането за поемане на отговорността за кандидат не е отправено в рамките на сроковете, предвидени в първа и втора алинея, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила е държавата членка, в която е била подадена молбата.

2. Молещата държава членка може да поиска спешен отговор в случаите, когато молбата за международна закрила е била подадена след отказ за влизане или оставане, след задържане заради незаконно пребиваване или след връчване или изпълнение на заповед за извеждане.

В искането се посочват причините, обуславящи необходимостта от спешен отговор, и срокът, в който се очаква отговор. Този срок е най-малко една седмица.

3. В случаите, посочени в параграфи 1 и 2, искането за поемане на отговорността от друга държава членка се прави чрез представяне на стандартен формуляр, като то включва преките или косвени доказателства, така както са описани в двата списъка по член 22, параграф 3, и/или останалите реквизити на декларацията на кандидата, даващи възможност на органите на замолената държава членка да проверят, дали тя е компетентна на основата на критериите, установени в настоящия регламент.

Комисията приема с актове за изпълнение единните условия за подготовката и предаване на исканията за поемане на отговорност. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

Член 22

Отговор на искане за поемане на отговорност

1. Замолената държава членка извършва необходимата проверка и се произнася по искането за поемане на отговорността за кандидат в двумесечен срок от получаване на искането.

2. В рамките на процедурата за определяне на компетентната държава членка, се използват преки и косвени доказателства.

3. С актове за изпълнение Комисията определя и преразглежда периодично два списъка, в които се посочват относимите преки и косвени доказателства в съответствие с критериите, посочени в букви а и б) от настоящия параграф. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

а) Преки доказателства:

- i) Става дума за формални доказателства, които определят компетентността по силата на настоящия регламент, до момента, в който те не бъдат оборени с доказателства в подкрепа на противното;
- ii) Държавите членки предоставят на комитета по член 44 образци на различните видове административни документи в съответствие с типологията, установена в списъка на формалните доказателства.

б) Косвени доказателства:

- i) Става дума за индикативни елементи, които, независимо че са оборими, могат да бъдат достатъчни в определени случаи, в зависимост от придадената им доказателствена сила;
- ii) Тяхната доказателствена сила във връзка с компетентността за разглеждането на молбите за международна закрила се оценява за всеки случай поотделно.

4. Изискването на доказателства не бива да надхвърля необходимото за правилното прилагане на настоящия регламент.

5. При липса на формално доказателство замолената държава членка признава компетентността си, ако косвените доказателства са логически последователни, могат да бъдат проверени и са достатъчно подробни, за да се установи компетентността.

6. Ако молещата държава членка е помолила за спешни действия, в съответствие с разпоредбите на член 21, параграф 2, замолената държава членка прави всичко необходимо, за да спази поискания срок. По изключение, когато може да се докаже, че разглеждането на молбите за поемане на отговорност за кандидат е особено сложна задача, замолената държава членка може да даде своя отговор след поискания срок, но при всички обстоятелства в рамките на един месец. В този случай замолената държава членка трябва да информира молещата държава членка за решението си да отложи отговора, в рамките на първоначално поискания срок.

7. Бездействието в рамките на двумесечния срок по параграф 1 и едномесечният срок по параграф 6 е равностойно на приемане на искането, което поражда задължението за поемане на отговорността за лицето, включително задължението да осигури подходяща организация на пристигането му.

РАЗДЕЛ III

Процедури за исканията за обратно приемане

Член 23

Подаване на искане за обратно приемане, когато в молещата държава членка е била подадена нова молба

1. Когато държава членка, в която лице от посочените в член 18, параграф 1, буква б), в) или г) е подало нова молба за

международна закрила, счита друга държава членка за компетентна, в съответствие с член 20, параграф 5 и член 18, параграф 1, буква б), в) или г), тя може да отправи искане към въпросната друга държава членка да приеме обратно това лице.

2. Искането за обратно приемане се изготвя възможно най-бързо и във всички случаи до два месеца след получаването на резултата от Евродак, съгласно член 9, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 603/2013.

Ако искането за обратно приемане се основава на други доказателства, а не на информацията, получена от системата на Евродак, то се изпраща на замолената държава членка в рамките на три месеца от датата, на която молбата за международна закрила е била подадена по смисъла на член 20, параграф 2.

3. Ако искането за обратно приемане не е направено в определените в параграф 2 срокове, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила е държавата членка, в която е подадена новата молба.

4. Искането за обратно приемане се прави чрез стандартен формуляр и се придружава от преки или косвени доказателства, описани в двата списъка, посочени в член 22, параграф 3, и/или съответни реквизити от декларацията на засегнатото лице, които позволяват на органите на замолената държава членка да проверят дали тя е компетентна съобразно критериите, предвидени в настоящия регламент.

С актове за изпълнение Комисията приема единните условия за подготовката и предаването на исканията за обратно приемане. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

Член 24

Подаване на искане за обратно приемане, когато в молещата държава членка не е била подавана нова молба за международна закрила

1. Когато държава членка, на чиято територия лице от посочените в член 18, параграф 1, буква б), в) или г) пребивава без документ за пребиваване, и в която не е била подавана нова молба за международна закрила, счита въпросната друга държава членка за компетентна в съответствие с член 20, параграф 5 и член 18, параграф 1, буква б), в) или г), тя може да отправи искане към въпросната друга държава членка да приеме обратно това лице

2. Чрез дерогация от член 6, параграф 2 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно

пребиваващи граждани на трети страни⁽¹⁾, ако държавата членка, на чиято територия дадено лице пребивава без документ за пребиваване, реши да проведе търсене в системата Евродак в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) № 603/2013, искането за обратно приемане на лице от посочените в член 18, параграф 1, буква б) или в) от настоящия регламент или на лице, посочено в член 18, параграф 1, буква г) от същия регламент, и чиято молба за международна закрила не е била отхвърлена с окончателно решение, се прави възможно най-бързо, но във всички случаи до два месеца след получаването на положителния резултат от Евродак съгласно член 17, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 603/2013.

Ако искането за обратно приемане се основава на доказателства, различни от получените от системата Евродак, то се изпраща на замолената държава членка в рамките на три месеца от датата, на която молещата държава членка получи информация, че друга държава членка може да е компетентна за въпросното лице.

3. Ако искането за обратно приемане не е направено в определените в параграф 2 срокове, държавата членка, на чиято територия въпросното лице пребивава без документ за пребиваване, дава на лицето възможност да подаде нова молба.

4. Когато лице, посочено в член 18, параграф 1, буква г) от настоящия регламент, чиято молба за международна закрила е била отхвърлена с окончателно решение в една държава членка, се намира на територията на друга държава членка без документ за пребиваване, последната държава членка може или да поиска от първата държава членка да приеме обратно въпросното лице, или да приложи процедура за връщане в съответствие с Директива 2008/115/ЕО.

Когато последната държава членка реши да отправи искане към първата държава членка да приеме обратно въпросното лице, установените в Директива 2008/115/ЕО правила не се прилагат.

5. Искането за обратно приемане на лице от посочените в член 18, параграф 1, буква б), в) или г), се прави чрез стандартен формуляр и е придружено от преки или косвени доказателства, описани в двата списъка, посочени в член 22, параграф 3, и/или съответни реквизити от декларацията на лицето, които позволяват на органите на замолената държава членка да проверят дали тя е компетентна въз основа на критериите, установени в настоящия регламент.

С актове за изпълнение Комисията определя и преразглежда периодично два списъка, в които се посочват относимите преки и косвени доказателства в съответствие с критериите, установени в член 22, параграф 3, букви а и б) и приема единни условия за подготовката и подаването на исканията за обратно приемане. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

Член 25

Отговор на искане за обратно приемане

1. Замолената държава членка е длъжна да направи необходимите проверки и да оповести решението си относно искането за обратно приемане на засегнатото лице възможно най-бързо и

във всеки случай не по-късно от един месец от датата, на която е получено искането. Когато искането се основава на данни, получени от системата Евродак, този срок се намалява на две седмици.

2. При бездействие в рамките на едномесечния или двуседмичния срок по параграф 1 искането се счита за прието, което поражда задължението да се поеме обратно отговорността за въпросното лице включително за подходяща организация на пристигането му.

РАЗДЕЛ IV

Процедурни гаранции

Член 26

Уведомление за решение за прехвърляне

1. Когато замолената държава членка се съгласи да поеме отговорността или да приеме обратно кандидат или друго лице от посочените в член 18, параграф 1, буква в) или г), молещата държава членка, уведомява засегнатото лице за решението да го прехвърли в компетентната държава членка и, където това е необходимо, че тя няма да разглежда неговата молба за международна закрила. Ако правен съветник или друг консултант представлява засегнатото лице, държавата членка може да предпочете да уведоми този правен съветник или консултант за решението вместо засегнатото лице и ако е приложимо, да съобщи решението на кандидата.

2. Решението по параграф 1 съдържа също информация относно съществуващите средства за правна защита, включително относно правото да се изисква суспензивно действие, където е приложимо, и за сроковете за използването на подобни средства за правна защита и относно срока за осъществяване на прехвърлянето, като при нужда съдържа информация за това къде и на коя дата съответното лице трябва да се яви, ако това лице пътува до компетентната държава членка със собствени средства.

Държавите членки правят необходимото засегнатите лица заедно с решението по параграф 1 да получават информация за лицата и организациите, които могат да им предоставят правна помощ, ако тази информация все още не е съобщена.

3. Когато засегнатото лице не е подпомогано или представяно от правен съветник или друг консултант, държавите членки го уведомяват за основните елементи от решението, което винаги включва информация за съществуващите средства за правна защита и сроковете за използването на подобни средства, на език, който засегнатото лице разбира или който с основание се предполага, че разбира.

Член 27

Правна защита

1. Кандидатът или друго лице, посочено в член 18, параграф 1, буква в) или г), имат право на ефективна правна защита под формата на право на обжалване или на преразглеждане пред съд или правораздавателен орган на решението за прехвърляне по отношение на неговите правни и фактически основания.

2. Държавите членки осигуряват приемлив срок, в рамките на който засегнатото лице може да упражни правото на ефективна правна защита съгласно параграф 1.

⁽¹⁾ ОВ L 348, 23.12.2008 г., стр. 98.

3. За целите на обжалването или преразглеждането на решението за прехвърляне, държавите членки предвиждат в националното си право, че:

- a) жалбата или искането за преразглеждане предоставя на засегнатото лице правото да остане във въпросната държава членка до произнасянето по жалбата или искането за преразглеждане; или
- b) прехвърлянето спира автоматично, като това спиране изтича след определен разумен срок, през който съд или правораздавателен орган след задълбочено и изчерпателно разглеждане на молбата за спиране е взел решение дали да постанови суспензивно действие на дадена жалба или искане за преразглеждане; или
- в) на засегнатото лице се предоставя възможност да подаде молба в разумен срок до съд или правораздавателен орган за спиране на изпълнението на решение за прехвърляне до произнасянето по неговата жалба или искане за преразглеждане. Държавите членки гарантират, че съществува ефективна правна защита, като спират прехвърлянето до вземането на решение по първата молба за спиране. Всяко решение за спиране на изпълнението на решението за прехвърляне се взема в разумен срок, който същевременно позволява задълбочено и изчерпателно разглеждане на молбата за спиране. В решението да не се спира изпълнението на решение за прехвърляне се посочат мотивите за вземането му.

4. Държавите членки могат да предвидят, че компетентните органи могат да решат служебно да спрат изпълнението на решение за прехвърляне до произнасянето по жалбата или искането за преразглеждане.

5. Държавите членки гарантират на засегнатото лице достъп до правна помощ, а когато това се налага, и до езикова помощ.

6. Държавите членки гарантират при поискване безплатна правна помощ на засегнатото лице, когато то не е в състояние да поеме разходите, свързани с нея. Държавите членки могат да предвидят, по отношение на таксите и другите разходи, кандидатите да не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия, свързани с правната помощ.

Без да ограничават произволно достъпа до правна помощ, държавите членки могат да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство се предоставя само ако според компетентния орган или според съд или правораздавателен орган жалбата или искането за преразглеждане има реални изгледи за успех.

Ако решението да не бъде предоставена безплатна правна помощ и представителство съгласно настоящия параграф е взето от орган, различен от съд или правораздавателен орган, държавите членки предвиждат право на ефективна правна защита за оспорване на това решение пред съд или правораздавателен орган.

При изпълнението на изискванията по настоящия параграф държавите членки правят необходимото правната помощ да не е произволно ограничена и ефективният достъп до правосъдие на кандидата да не бъде възпрепятстван.

Правната помощ включва най-малко изготвяне на необходимите документи по процедурата и представителство пред съд или правораздавателен орган и може да бъде ограничена до правни съветници или консултанти, специално определени от националното право да подпомагат и да представляват кандидатите.

Процедурите за достъп до правна помощ се определят в националното право.

РАЗДЕЛ V

Задържане с цел прехвърляне

Член 28

Задържане

1. Държавите членки не могат да задържат дадено лице единствено поради това, че спрямо него се провежда процедурата, установена с настоящия регламент.

2. Когато е налице значителен риск от укриване, държавите членки могат да задържат съответните лица, за да осигурят изпълнението на процедурите за прехвърляне в съответствие с настоящия регламент, на основата на индивидуална оценка и само доколкото задържането е пропорционално и при условие че не е възможно ефективно прилагане на други алтернативни принудителни мерки.

3. Задържането е за възможно най-кратък срок и не надвишава времето, което с основание може да се смята за необходимо за надлежното извършване на необходимите административни процедури до осъществяването на прехвърлянето съгласно настоящия регламент.

Когато дадено лице е задържано съгласно настоящия член, срокът за подаване на искане за поемане на отговорност или за обратно приемане не надвишава един месец от подаването на молбата. Държавата членка, провеждаща процедурата в съответствие с настоящия регламент, в такива случаи изисква спешен отговор. Този отговор се дава в срок от две седмици от получаване на искането. Липсата на отговор в рамките на срока от две седмици се счита за приемане на искането и поражда задължението за поемане на отговорност за лицето или за обратното му приемане, включително задължението за подходяща организация на пристигането му.

Когато дадено лице е задържано съгласно настоящия член, прехвърлянето му от молещата държава членка към компетентната държава членка се осъществява веднага щом това е възможно на практика и най-късно в срок от шест седмици от мълчаливото или изричното приемане на искането за поемане на отговорност или обратно приемане от друга държава членка на въпросното лице или от момента, в който обжалването или преразглеждането губи суспензивното си действие в съответствие с член 27, параграф 3.

Ако молещата държава членка не спазва сроковете за подаване на искането за поемане на отговорност или за обратно приемане, или ако прехвърлянето не се извърши в рамките на посочения в трета алинея шестседмичен срок, задържането на лицето не може да продължава. Членове 21, 23, 24 и 29 продължават да се прилагат съответно.

4. По отношение на условията на задържане на лицата и гаранциите, приложими към задържаните лица, за да се осигури изпълнението на процедурите за прехвърляне в компетентната държава членка, се прилагат членове 9, 10 и 11 от Директива 2013/33/ЕС.

РАЗДЕЛ VI

Прехвърляния

Член 29

Условия и срокове

1. Предаването на кандидата или на друго лице, посочено в член 18, параграф 1, буква в) или г) от молещата държавата членка на компетентната държава членка се осъществява в съответствие с националното право на молещата държава членка след съгласуване между заинтересованите държави членки, веднага щом това бъде практически възможно и най-късно в шестмесечен срок от приемането на искането от друга държава членка да поеме отговорността или да приеме обратно въпросното лице или на крайното решение по обжалване или по преразглеждане в случай на суспензивно действие в съответствие с член 27, параграф 3.

Ако прехвърлянето към компетентната държава членка се извършва чрез контролирано напускане или ескорт, държавите членки гарантират, че то се извършва по хуманен начин и при пълно зачитане на основните права и човешкото достойнство.

Ако е необходимо, кандидатът се снабдява от молещата държава членка с временно удостоверение. Комисията приема актове за изпълнение относно образа на временното удостоверение (*laissez-passer*). Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

Компетентната държава членка информира молещата държава членка според конкретния случай за благополучното пристигане на засегнатото лице или за това, че то не се е явило в указания срок.

2. Ако прехвърлянето не е извършено в шестмесечния срок, компетентната държава членка се освобождава от своите задължения за поемане на отговорност или приемане обратно на засегнатото лице и в такъв случай отговорността се прехвърля върху молещата държава членка. Този срок може да бъде удължен най-много до една година, ако прехвърлянето не е могло да бъде извършено поради това че засегнатото лице е задържано в учреждение за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или най-много до осемнадесет месеца, ако засегнатото лице се укрие.

3. Ако дадено лице е прехвърлено по грешка или ако решението за прехвърляне е отменено в следствие на обжалване или на преразглеждане, след като прехвърлянето е било извършено, държавата членка, извършила прехвърлянето, следва бързо да приеме обратно лицето.

4. С актове за изпълнение Комисията определя единните условия за консултиране и обмен на информация между държавите членки, по-специално в случаите на отложени или забавени прехвърляния, прехвърляния след приемане по правило, прехвърляния на ненавършили пълнолетие или на зависими лица и на контролирани прехвърляния. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

Член 30

Разходи по прехвърлянето

1. Разходите, необходими за прехвърлянето на кандидат или на друго лице, посочено в член 18, параграф 1, буква в) или г), в компетентната държава членка, се поемат от държавата членка, осъществяваща прехвърлянето.

2. Когато лицето, подлежащо на прехвърляне, трябва да бъде прехвърлено обратно в държава членка вследствие на прехвърляне по грешка или на решение за прехвърляне, което е било отменено след обжалване или преразглеждане, след като прехвърлянето е било осъществено, държавата членка, осъществила първоначалното прехвърляне, поема разходите по прехвърлянето на въпросното лице обратно на нейната територия.

3. От лицата, които подлежат на прехвърляне по силата на настоящия регламент, не се изисква да заплатят разходите за такива прехвърляния.

Член 31

Обмен на съответна информация преди извършване на прехвърляне

1. Държавата членка, извършваща прехвърлянето на кандидат или на друго лице, посочено в член 18, параграф 1, буква в) или г), предоставя на компетентната държава членка тези лични данни на лицето, подлежащо на прехвърляне, които са необходими, уместни и в разумен обем и които имат за единствена цел да гарантират, че компетентните съгласно националното право органи в компетентната държава членка са в състояние да предоставят на това лице подходяща подкрепа, включително непосредствени здравни грижи, необходими за защита на негови жизненоважни интереси, и да осигурят приемственост в защитата и правата, предоставени по силата на настоящия регламент и на други имащи отношение правни инструменти в областта на убежището. Тези данни се предоставят на компетентната държава членка в разумен срок преди да се извърши прехвърлянето, за да се осигури на нейните компетентни в съответствие с националното законодателство органи достатъчно време да приемат необходимите мерки.

2. Извършващата прехвърлянето държава членка, доколкото компетентният в съответствие с националното законодателство орган разполага с такава информация, предава на компетентната държава членка всякаква информация, която е съществена с оглед на защитата на правата и непосредствените специални нужди на подлежащото на прехвърляне лице, и по-специално:

- а) информация за непосредствени мерки, които компетентната държава членка трябва да вземе, за да гарантира, че към специалните нужди на подлежащото на прехвърляне лице се подхожда адекватно, включително евентуално необходими непосредствени здравни грижи;
- б) данни за връзка на членове на семейството, роднини и други близки в приемащата държава членка, в зависимост от конкретния случай;
- в) при ненавършили пълнолетие - информация относно тяхното образование;
- г) преценка относно възрастта на кандидата.

3. Обменът на информация съгласно настоящия член се осъществява само между органите, за които Комисията е уведомена в съответствие с член 35 от настоящия регламент и като се използва електронната комуникационна мрежа „DubliNet“, създадена съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1560/2003. Обменената информация се използва само за целите, посочени в параграф 1 от настоящия член, и не се обработва допълнително.

4. С цел да се улесни обменът на информация между държавите членки, Комисията с актове за изпълнение изготвя стандартен формуляр за прехвърлянето на изискваните по силата на настоящия член данни. Тези актове изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

5. Правилата, посочени в член 34, параграфи 8—12, се прилагат за обмена на информация съгласно настоящия член.

Член 32

Обмен на здравна информация преди извършване на прехвърлянето

1. Единствено с цел да бъдат предоставени медицински грижи или лечение, особено в случаите, касаещи лицата с увреждания, възрастни хора, бременни жени, ненавършили пълнолетие и лица, които са били жертва на изтезание, изнасилване или на друга сериозна форма на психологично, физическо или сексуално насилие, държавата членка, извършваща прехвърлянето, предоставя на компетентната държава членка информация, доколкото компетентният съгласно националното законодателство орган разполага с такава, относно всички специални нужди на лицето, подлежащо на прехвърляне, включваща в някои случаи информация относно неговото физическо и психическо здравословно състояние. Тази информация се предава в общ здравен сертификат, към който се прилагат необходимите документи. Компетентната държава членка гарантира, че към тези специални нужди ще се подходи по адекватен начин, което включва по-специално основни медицински грижи, от които лицата биха могли да се нуждаят.

Комисията изготвя чрез делегирани актове общ здравен сертификат. Тези актове за изпълнение се приемат съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

2. Извършващата прехвърлянето държава членка предава единствено информацията, посочена в параграф 1, на компетентната държава членка след получаването на изричното съгласие от страна на кандидата и/или неговия представител, или ако кандидатът физически не е способен да даде съгласието си или е юридически недееспособен, когато това предаване е необходимо за защитата на жизненоважни интереси на кандидата или на друго лице. Липсата на съгласие, включително отказ за даване на съгласие, не е пречка за извършване на прехвърлянето.

3. Обработката на лична здравна информация, посочена в параграф 1, се извършва само от медицинско лице, което съгласно националното право или правилата, установени от националните компетентни органи, е задължено да пази лекарската тайна, или от друго лице с еквивалентно задължение за пазене на професионална тайна.

4. Обменът на информация съгласно настоящия член се осъществява само между медицинските лица или другите лица, посочени в параграф 3. Обменената информация се използва само за целите, посочени в параграф 1, и не се обработва допълнително.

5. С актове за изпълнение Комисията приема единни условия и практически механизми за обмен на посочената в параграф 1 от настоящия член информация. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 44, параграф 2.

6. Правилата, предвидени в член 34, параграфи 8—12, се прилагат за обмена на информация съгласно настоящия член.

Член 33

Механизъм за ранно предупреждение, подготвеност и управление на кризи

1. Ако Комисията установи по-специално въз основа на информацията, събрана от ЕСПОУ съгласно Регламент (ЕС) № 439/2010, че прилагането на настоящия регламент може да бъде застрашено поради наличието на съществен риск от особено силен натиск върху системата за предоставяне на убежище на дадена държава членка и/или поради проблеми във функционирането на системата за предоставяне на убежище на дадена държава членка, Комисията в сътрудничество с ЕСПОУ отправя препоръки към тази държава членка, като я приканва да изготви план за превантивни действия.

Въпросната държава членка уведомява Съвета и Комисията дали възнамерява да представи план за превантивни действия, за да преодолее натиска и/или проблемите във функционирането на своята система за предоставяне на убежище, като същевременно осигури защита на основните права на кандидатите за международна закрила.

Дадена държава членка може по собствена преценка и инициатива да изготви план за превантивни действия и последващи негови преработки. Когато изготви план за превантивни действия, държавата членка може да поиска съдействие от Комисията, други държави членки, ЕСПОУ или други имащи отношение агенции на Съюза.

2. Когато е изготвен план за превантивни действия, съответната държава членка го предава на Съвета и на Комисията и им представя редовни доклади за неговото изпълнение. Впоследствие Комисията информира Европейския парламент за основните елементи от плана за превантивни действия. Комисията представя доклади за изпълнението му на Съвета и предава доклади за изпълнението му на Европейския парламент.

Съответната държава членка предприема всички необходими мерки за да се справи с положението на особено силен натиск върху своята система за предоставяне на убежище или да гарантира, че установените проблеми са преодоляни преди положението да се влоши. Ако планът за превантивни действия включва мерки за справяне с положението на особено силен натиск върху системата за предоставяне на убежище на държава членка, което може да застраши прилагането на настоящия регламент, Комисията се консултира с ЕСПОУ, преди да докладва на Европейския парламент и на Съвета.

3. Ако Комисията установи въз основа на анализа на ЕСПОУ, че изпълнението на плана за превантивни действия не е довело до отстраняване на установените недостатъци или че е налице сериозен риск положението във връзка с предоставянето на убежище в съответната държава членка да се развие към криза, която е малко вероятно да бъде разрешена с план за превантивни действия, Комисията, по целесъобразност в сътрудничество с ЕСПОУ, може да поиска от въпросната държава членка да изготви план за управление на кризи и ако е необходимо — негови преработени варианти. Планът за управление на кризи гарантира по време на целия процес за ранно предупреждение, подготвеност и управление на кризи, предвиден в настоящия член, спазване на достиженията на правото на Съюза в областта на убежището и по-специално зачитане на основните права на кандидатите за международна закрила.

В отговор на искането да изготви план за управление на кризи съответната държава членка в сътрудничество с Комисията и ЕСПОУ го изготвя своевременно и най-късно до три месеца от датата на искането.

Съответната държава членка представя плана за управление на кризи и поне веднъж на три месеца докладва за неговото изпълнение на Комисията и по целесъобразност на други заинтересовани страни, като например ЕСПОУ.

Комисията уведомява Европейския парламент и Съвета за плана за управление на кризи, за евентуалните му преработки и за неговото изпълнение. В тези доклади въпросната държава членка докладва за данните, необходими за проследяване на спазването на плана за управление на кризи, като продължителността на процедурата, условията на задържане и капацитета за приемане, съставени с притока на кандидати.

4. По време на целия процес за ранно предупреждение, подготвеност и управление на кризи, предвиден в настоящия

член, Съветът следи отблизо положението и може да изисква допълнителна информация и да предоставя политически насоки, по-конкретно по отношение на спешния характер и сериозността на положението и следователно необходимостта държавата членка да изготви план за превантивни действия или ако е необходимо — план за управление на кризи. Европейският парламент и Съветът могат по време на целия процес да обсъждат евентуални мерки за солидарност, които считат за целесъобразни, и да предоставят насоки за тях.

ГЛАВА VII

АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 34

Обмен на информация

1. Всяка държава членка съобщава на която и да било държава членка, която поиска това, онези лични данни относно кандидата, които са необходими, относими и в разумен обем, с оглед:

- а) определяне на компетентната държава членка;
- б) разглеждане на молбите за международна закрила;
- в) изпълнение на всяко задължение, произтичащо от настоящия регламент.

2. Информацията по параграф 1 може да обхваща само:

- а) лични данни на кандидата, а където е необходимо — и на членовете на неговото семейство, роднини или други близки (пълно име, а при нужда и фамилия преди брака; прякори или псевдоними; гражданство — настоящо и предишно; дата и място на раждане);
- б) документи за самоличност и пътни документи (номер, срок на валидност, дата на издаване, орган, издал документа, място на издаване и т.н.);
- в) друга информация, необходима за установяване самоличността на кандидата, включително пръстови отпечатъци, които са обработени в съответствие с Регламент (ЕС) № 603/2013;

- г) местата на пребиваване и изминатите маршрути;
- д) документи за пребиваване или визи, издадени от държава членка;
- е) мястото, където е била подадена молбата;
- ж) датата, на която е била подадена която и да била предишна молба за международна закрила, датата, на която е била подадена настоящата молба, на какъв етап се намира производството и съдържанието на взетото решение, ако има такова.

3. Освен това, стига това да е необходимо за разглеждането на молбите за международна закрила, компетентната държава членка може да поиска от друга държава членка да я уведоми за мотивите, посочени от кандидата в подкрепа на молбата му, а, при нужда и мотивите за всяко решение, взето по отношение на кандидата. Другата държавата членка може да откаже да отговори на отправеното към нея искане, ако съобщаването на подобна информация е в състояние да навреди на нейните съществени интереси или на закрилата на свободите и на основните права на засегнатото или други лица. При всички обстоятелства съобщаването на исканите сведения подлежи на писменото съгласие на кандидата за международна закрила, получено от молещата държава членка. В този случай кандидатът трябва да знае каква е конкретната информация, за която дава съгласието си.

4. Всяко искане на информация се изпраща само в контекста на индивидуална молба за международна закрила. То се мотивира, а когато има за цел да се провери дали съществува критерий, който е вероятно да породи компетентността на замолената държава членка, посочва на кое доказателство, включително относима информация от достоверни източници за пътищата и начините, по които кандидатите влизат на територията на държавите членки, или на коя конкретна и подлежаща на проверка част от декларацията на кандидата се основава то. Счита се, че подобна относима информация от достоверни източници сама по себе си не е достатъчна, за да се определи отговорността и компетентността на държава членка по силата на настоящия регламент, но тя може да допринесе за оценяването на други указания, които са свързани с конкретен кандидат.

5. Замолената държава членка е длъжна да отговори в рамките на пет седмици. Всяко забавяне в предоставянето на отговор трябва да бъде надлежно обосновано. Неспазването на петседмичния срок не освобождава замолената държава членка от задължението да отговори. Ако в резултат на разследването, извършено от замолената държава членка, която не е спазила максималния срок, се задържа информация, показваща, че тя е компетентна, тази държава членка не може да приведе изтичането на срока, предвиден в член 21, 23 и 24, като причина за отказа си да се съобрази с искане за поемане на отговорност или обратно приемане. В този случай предвидените в членове 21, 23 и 24 срокове за подаване на искане за поемане на отговорност или обратно приемане се удължават със срок, равен на закъснението на отговора на замолената държава членка.

6. Обменът на информация се извършва по искане на държава членка и може да стане само между органи, за чието посочване от всяка държава членка е била уведомена Комисията в съответствие с член 35, параграф 1.

7. Обменената информация може да бъде използвана само за целите, предвидени в параграф 1. Във всяка отделна държава членка подобна информация в зависимост от вида си и от правомощията на приемащия орган, може да бъде съобщена само на органите и съдилищата и правораздавателните органи, на които са предоставени функциите по:

а) определяне на компетентната държава членка;

б) разглеждане на молбите за международна закрила;

в) изпълнение на всяко задължение, произтичащо от настоящия регламент.

8. Държавата членка, която предава информацията, следи тя да е точна и актуализирана. Ако се окаже, че същата е предала неточна информация или такава, която не би трябвало да бъде предадена, приемащите държави членки се информират за това незабавно. Те са длъжни да коригират тази информация или да я заличат.

9. Кандидатът има правото да бъде информиран по негово искане за всякакви данни, които се отнасят до него и които се обработват.

Ако кандидатът установи, че тези данни са били обработени в нарушение на настоящия регламент или на Директива 95/46/ЕО, по-специално защото са непълни или неточни, той има право да иска поправяне или заличаването им.

Органът, който извършва поправянето или заличаването на данните, информира за това в зависимост от конкретния случай предаващата или приемащата тази информация държава членка.

Кандидатът има право да предяви иск или да подаде жалба пред компетентните органи или съдилищата или правораздавателните органи на държавата членка, която му е отказала право на достъп или право на поправка или заличаване на данни, отнасящи се до него.

10. Във всяка заинтересована държава членка предаването или получаването на обменена информация се отбелязва в личното досие на всяко заинтересовано лице и/или в регистър.

11. Обменените данни се съхраняват за срок не по-дълъг от онзи, който е необходим за целите, за които са обменени.

12. Ако данните не са обработени автоматично или не се съдържат, или не са предназначени да бъдат въведени в досие, всяка държава членка предприема подходящи мерки, за да осигури спазването на настоящия член чрез ефективни средства за контрол.

Член 35

Компетентни органи и ресурси

1. Всяка държава членка незабавно съобщава на Комисията конкретните органи, които са отговорни за изпълнението на задълженията по настоящия регламент както и всички евентуални промени, свързани с тях. Държавите членки следят тези органи да разполагат с нужните ресурси, за да изпълняват своите задачи, и по-специално, за да отговарят в предписаните срокове на искания за информация, искания за поемане на отговорността и искания за обратно приемане на кандидати.

2. Комисията публикува консолидиран списък на органите, посочени в параграф 1 в Официален вестник на Европейския съюз. Комисията публикува веднъж годишно актуализиран консолидиран списък, когато са налице изменения в него.

3. На органите, посочени в параграф 1, се осигурява необходимото обучение по прилагането на настоящия регламент.

4. С актове за изпълнение Комисията създава сигурни средства за предаване на данни по електронен път между посочените в параграф 1 органи за предаване на искания, отговори и всякаква писмена кореспонденция и за осигуряване автоматичното получаване от изпращачите на електронно потвърждение за доставянето им. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 44, параграф 2.

Член 36

Административни договорености

1. Държавите членки могат да установяват помежду си на двустранна основа административни договорености във връзка с практическите подробности по изпълнението на настоящия регламент с цел да улеснят неговото прилагане и да повишат неговата ефективност. Тези договорености могат да имат за предмет:

- a) обмен на служители за връзка;
- б) опростяване на процедурите и скъсяване на сроковете за предаване и разглеждане на исканията за поемане на отговорността или за обратно приемане на кандидати.

2. Държавите членки могат също да запазят административните договорености, сключени съгласно Регламент (ЕО) № 343/2003. Доколкото тези договорености са несъвместими с

настоящия регламент, съответните държави членки внасят изменения в договореностите по такъв начин, че да премахнат забелязаните несъответствия.

3. Преди да сключат или изменят договореност от посочените в параграф 1, буква б), съответните държави членки се консултират с Комисията относно съвместимостта на договореността с настоящия регламент.

4. Ако Комисията счита, че посочените в параграф 1, буква б) договорености са несъвместими с настоящия регламент, тя уведомява в разумен срок съответните държави членки. Държавите членки предприемат в разумен срок необходимите стъпки за внасяне на изменения във въпросната договореност по такъв начин, че да премахнат забелязаните несъответствия.

5. Държавите членки уведомяват Комисията за всички договорености, посочени в параграф 1, и за евентуалното им денонсиране или изменение.

ГЛАВА VIII

УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

Член 37

Уреждане на спорове

1. Когато държавите членки не могат да решат спор или всеки друг въпрос, свързан с прилагането на настоящия регламент, те могат да прибягнат до процедурата за уреждане на спора, предвидена в параграф 2.

2. Процедурата за уреждане на спора започва по искане на една от спорещите държави членки до председателя на комитета, създаден по силата на член 44. Със съгласието си да използват процедурата за решаване на спорове въпросните държави членки поемат задължение да се съобразят в най-голяма степен с предложеното решение.

Председателят на комитета назначава трима от нейните членове, представляващи три държави членки, ненамесени в спора. Те получават в писмена форма или устно аргументите на страните и след обсъждане и в рамките на един месец, а когато се налага след гласуване, предлагат решение.

Председателят на комитета, или неговият заместник, председателства обсъждането. Той има право да изрази своята позиция, но няма право на глас.

Независимо дали предложеното решение е прието или отхвърлено от страните по спора, то е окончателно и не подлежи на преразглеждане.

ГЛАВА IX

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 38

Сигурност на данните и защита на данните

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират сигурността на предаваните лични данни и по-специално, за да предотвратят незаконен или неразрешен достъп или разкриване, промяна или загуба на обработваните лични данни.

Всяка държава членка предвижда, че националният надзорен орган или националните надзорни органи, определени съгласно член 28, параграф 1 от Директива 95/46/ЕО, проследяват независимо и съгласно съответното национално право законосъобразността на обработката от страна на въпросната държава членка на лични данни в съответствие с настоящия регламент.

Член 39

Поверителност

Държавите членки гарантират, че посочените в член 35 органи са обвързани от правилата за поверителност, предвидени в националното право, във връзка с всяка информация, която получават в хода на работата си.

Член 40

Санкции

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всяка злоупотреба с данни, обработени в съответствие с настоящия регламент, се наказва със санкции, включващи административни и/или наказателни санкции в съответствие с националното право, които са ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 41

Преходни мерки

Когато молбата е била подадена след посочените в член 49, втора алинея обстоятелства, които са в състояние да доведат до пораждаване на компетентността на държава членка по силата на настоящия регламент, се взимат под внимание дори ако предшестват тази дата, с изключение на посочените в член 13, параграф 2 обстоятелства.

Член 42

Изчисляване на сроковете

Сроковете, предвидени в настоящия регламент, се изчисляват по следния начин:

а) ако даден срок, изразен в дни, седмици или месеци, трябва да се изчисли от момента, в който настъпва дадено събитие или се извършва дадено действие, денят, в който настъпи това събитие или се извърши това действие, не се включва в този срок;

б) даден срок, изчислен в седмици или месеци, приключва с изтичането на деня от последните седмица или месец който е със същото наименование или число както деня, в който е настъпило събитието или е било извършено действието, от които се брои срокът. Ако в рамките на срок, изразен в месеци, денят, на който той трябва да изтече, не настъпва през последния месец, срокът завършва с изтичането на последния ден от този месец;

в) в сроковете се включват съботните, неделните дни и официалните празници във всяка от заинтересованите държави членки.

Член 43

Териториален обхват

По отношение на Френската република настоящият регламент се прилага само за нейната европейската територия.

Член 44

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 45

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 8, параграф 5 и член 16, параграф 3, се предоставя на Комисията за срок от 5 години, считано от датата на влизане в сила на настоящия регламент. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 8, параграф 5 и член 16, параграф 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 8, параграф 5 и член 16, параграф 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от четири месеца, след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 46

Мониторинг и оценка

До 21 юли 2016 г. Комисията докладва пред Европейския парламент и пред Съвета за прилагането на настоящия регламент и при нужда предлага необходимите изменения. Държавите членки предават на Комисията цялата информация, която е подходяща за изготвянето на този доклад, най-късно шест месеца, преди да изтече този срок.

След като представи посочения доклад, Комисията се отчита пред Европейския парламент и пред Съвета за прилагането на настоящия регламент едновременно с представянето на докладите си относно въвеждането на системата Евродак, предвидени в член 40 от Регламент (ЕС) № 603/2013.

Член 47

Статистика

В съответствие с член 4, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила ⁽¹⁾ държавите членки изпращат на

Комисията (Евростат) статистически данни относно прилагането на настоящия регламент и на Регламент (ЕО) № 1560/2003.

Член 48

Отмяна

Регламент (ЕО) № 343/2003 се отменя.

Член 11, параграф 1, членове 13, 14 и 17 от Регламент (ЕО) № 1560/2003 се отменят.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение II.

Член 49

Влизане в сила и приложимост

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Той се прилага за молби за международна закрила, които са подадени след първия ден на шестия месец след влизането му в сила и, считано от тази дата, ще се прилага за всяко искане за поемане на отговорността или за обратно приемане на кандидати независимо от датата, на която е подадена молбата. Държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, подадена преди тази дата, се определя в съответствие с критериите, предвидени в Регламент (ЕО) № 343/2003.

Позоваванията в настоящия регламент на Регламент (ЕС) № 603/2013, Директива 2013/32/ЕС и Директива 2013/33/ЕС се тълкуват до датата на тяхното прилагане като позовавания съответно на Регламент (ЕО) № 2725/2000 ⁽²⁾, Директива 2003/9/ЕО ⁽³⁾ и Директива 2005/85/ЕО ⁽⁴⁾.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 26 юни 2013 година.

За Европейския парламент

Председател

M. SCHULZ

За Съвета

Председател

A. SHATTER

⁽¹⁾ ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 23.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 2725/2000 на Съвета от 11 декември 2000 година за създаване на система „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Дъблинската конвенция (ОВ L 316, 15.12.2000 г., стр. 1).

⁽³⁾ Директива 2003/9/ЕО на Съвета от 27 януари 2003 година за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище (ОВ L 31, 6.2.2003 г., стр. 18).

⁽⁴⁾ Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 година относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите-членки (ОВ L 326, 13.12.2005 г., стр. 13).

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Отменени регламенти (посочени в член 48)

Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета

(ОВ L 50, 25.2.2003 г., стр. 1).

Регламент (ЕО) № 1560/2003 на Комисията, само член 11, параграф 1, членове 13, 14 и 17.

(ОВ L 222, 5.9.2003 г., стр. 3).

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Таблица на съответствието

Регламент (ЕО) № 343/2003	Настоящият регламент
Член 1	Член 1
Член 2, буква а)	Член 2, буква а)
Член 2, буква б)	—
Член 2, буква в)	Член 2, буква б)
Член 2, буква г)	Член 2, буква в)
Член 2, буква д)	Член 2, буква г)
Член 2, буква е)	Член 2, буква д)
Член 2, буква ж)	Член 2, буква е)
—	Член 2, буква з)
—	Член 2, буква и)
Член 2, буква з)	Член 2, буква й)
Член 2, буква и)	Член 2, буква ж)
—	Член 2, буква к)
Член 2, букви й) и к)	Член 2, букви л) и м)
—	Член 2, буква н)
Член 3, параграф 1	Член 3, параграф 1
Член 3, параграф 2	Член 17, параграф 1
Член 3, параграф 3	Член 3, параграф 3
Член 3, параграф 4	Член 4, параграф 1, вводни думи
—	член 4, параграф 1, букви а)—е)
—	Член 4, параграфи 2 и 3
Член 4, параграфи 1—5	Член 20, параграфи 1—5
—	Член 20, параграф 5, трета алинея
—	Член 5
—	Член 6
Член 5, параграф 1	Член 7, параграф 1
Член 5, параграф 2	Член 7, параграф 2
—	Член 7, параграф 3
Член 6, първа алинея	Член 8, параграф 1
—	Член 8, параграф 3
Член 6, втора алинея	Член 8, параграф 4
Член 7	Член 9

Регламент (ЕО) № 343/2003	Настоящият регламент
Член 8	Член 10
Член 9	Член 12
Член 10	Член 13
Член 11	Член 14
Член 12	Член 15
—	Член 16
Член 13	Член 3, параграф 2
Член 14	Член 11
Член 15, параграф 1	Член 17, параграф 2, първа алинея
Член 15, параграф 2	Член 16, параграф 1
Член 15, параграф 3	Член 8, параграф 2
Член 15, параграф 4	Член 17, параграф 2, четвърта алинея
Член 15, параграф 5	Член 8, параграфи 5 и 6 и член 16, параграф 2
Член 16, параграф 1, буква а)	Член 18, параграф 1, буква а)
Член 16, параграф 1, буква б)	Член 18, параграф 2
Член 16, параграф 1, буква в)	Член 18, параграф 1, буква б)
Член 16, параграф 1, буква г)	Член 18, параграф 1, буква в)
Член 16, параграф 1, буква д)	Член 18, параграф 1, буква г)
Член 16, параграф 2	Член 19, параграф 1
Член 16, параграф 3	Член 19, параграф 2, първа алинея
—	Член 19, параграф 2, втора алинея
Член 16, параграф 4	Член 19, параграф 3
—	Член 19, параграф 3, втора алинея
Член 17	Член 21
Член 18	Член 22
Член 19, параграф 1	Член 26, параграф 1
Член 19, параграф 2	Член 26, параграф 2 и член 27, параграф 1
—	Член 27, параграфи 2—6
Член 19, параграф 3	Член 29, параграф 1
Член 19, параграф 4	Член 29, параграф 2
—	Член 29, параграф 3
Член 19, параграф 5	Член 29, параграф 4
Член 20, параграф 1, уводни думи	Член 23, параграф 1
—	Член 23, параграф 2
—	Член 23, параграф 3

Регламент (ЕО) № 343/2003	Настоящият регламент
—	Член 23, параграф 4
Член 20, параграф 1, буква а)	Член 23, параграф 5, първа алинея
—	Член 24
Член 20, параграф 1, буква б)	Член 25, параграф 1
Член 20, параграф 1, буква в)	Член 25, параграф 2
Член 20, параграф 1, буква г)	Член 29, параграф 1, първа алинея
Член 20, параграф 1, буква д)	Член 26, параграфи 1 и 2, член 27, параграф 1, член 29, параграф 1, втора и трета алинея
Член 20, параграф 2	Член 29, параграф 2
Член 20, параграф 3	Член 23, параграф 5, втора алинея
Член 20, параграф 4	Член 29, параграф 4
—	Член 28
—	Член 30
—	Член 31
—	Член 32
—	Член 33
Член 21, параграфи 1—9	Член 34, параграфи 1—9, първа до трета алинея
—	Член 34, параграф 9, четвърта алинея
Член 21, параграфи 10—12	Член 34, параграфи 10—12
Член 22, параграф 1	Член 35, параграф 1
—	Член 35, параграф 2
—	Член 35, параграф 3
Член 22, параграф 2	Член 35, параграф 4
Член 23	Член 36
—	Член 37
—	Член 40
Член 24, параграф 1	—
Член 24, параграф 2	Член 41
Член 24, параграф 3	—
Член 25, параграф 1	Член 42
Член 25, параграф 2	—
Член 26	Член 43

Регламент (ЕО) № 343/2003	Настоящият регламент
Член 27, параграфи 1 и 2	Член 44, параграфи 1 и 2
Член 27, параграф 3	—
—	Член 45
Член 28	Член 46
—	Член 47
—	Член 48
Член 29	Член 49

Регламент (ЕО) № 1560/2003	Настоящият регламент
Член 11, параграф 1	—
Член 13, параграф 1	Член 17, параграф 2, първа алинея
Член 13, параграф 2	Член 17, параграф 2, втора алинея
Член 13, параграф 3	Член 17, параграф 2, трета алинея
Член 13, параграф 4	Член 17, параграф 2, първа алинея
Член 14	Член 37
Член 17, параграф 1	Членове 9, 10, член 17, параграф 2, първа алинея
Член 17, параграф 2	Член 34, параграф 3

ИЗЯВЛЕНИЕ НА СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И КОМИСИЯТА

Съветът и Европейският парламент приканват Комисията, без да се засяга правото ѝ на инициатива, да обмисли преразглеждането на член 8, параграф 4 от преработения текст на Регламента от Дъблин веднага щом Съдът на Европейския съюз се произнесе по дело C-648/11, MA и др/Secretary of State for the Home Department, и най-късно в рамките на срока, предвиден в член 46 от Регламента от Дъблин. Тогава Европейският парламент и Съветът ще упражнят законодателните си правомощия, като отчетат висшия интерес на детето.

В дух на компромис и за да осигури незабавното приемане на предложението, Комисията приема да разгледа тази покана с разбирането, че тя се ограничава до посочените конкретни обстоятелства и не създава прецедент.

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2013/32/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 26 юни 2013 година

относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 78, параграф 2, буква г) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

(1) Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 г. относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец трябва да бъде предмет на няколко съществени изменения ⁽³⁾. С оглед постигане на яснота посочената директива следва да бъде преработена.

(2) Общата политика в областта на убежището, включително Общата европейска система за убежище, е част от целта на Европейския съюз за постепенно създаване на зона на свобода, сигурност и правосъдие, която е отворена за тези, които, принудени от обстоятелствата, търсят по законен път закрила в Съюза. Тази политика следва да бъде уредена от принципа на солидарност и справедливо поделение на отговорностите между държавите-членки, включително когато става въпрос за финансовите последици на тази политика.

(3) Европейският съвет по време на специалното си заседание в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г. се договори да работи за установяването на Обща европейска система за убежище, която се основава на пълното и цялостно прилагане на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г. („Женевската конвенция“), като по този начин се утвърждава принципът на забрана за връщане, както и че никой няма да бъде върнат обратно, където има опасност от преследване.

(4) Заключенията от Тампере уточняват, че една такава система следва да включва, в краткосрочна перспектива, общи норми за справедливи и обективни процедури за убежище в държавите-членки и в по-дългосрочна перспектива — норми на Съюза по отношение на обща процедура за убежище в Съюза.

(5) Първият етап от създаването на Обща европейска система за убежище беше изпълнен посредством приемането на необходимите правни инструменти, предвидени в Договорите, включително Директива 2005/85/ЕО, която представляваше първа мярка в областта на процедурите за убежище.

(6) На своето заседание от 4 ноември 2004 г. Европейският съвет прие Програмата от Хага, която определи целите, които следва да бъдат изпълнени в областта на свободата, сигурността и правосъдието за периода 2005—2010 г. В този смисъл Програмата от Хага прикани Европейската комисия да завърши оценката на правните инструменти от първия етап и да представи на Европейския парламент и на Съвета инструментите и мерките от втория етап. В съответствие с Програмата от Хага, целта, която се преследва със създаването на Общата европейска система за убежище, е установяването на обща процедура за убежище и единен статут, който е валиден в целия Съюз.

(7) В Европейския пакт за имиграция и убежище, приет на 16 октомври 2008 г., Европейският съвет отбеляза, че все още съществуват съществени различия между държавите-членки относно предоставянето на закрила и призова за нови инициативи, включително предложение за установяване на единна процедура за убежище, обхващаща общи гаранции, с които да се завърши създаването на Общата европейска система за убежище, предвидена в Програмата от Хага.

⁽¹⁾ ОВ С 24, 28.1.2012 г., стр. 79.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 6 април 2011 г. (ОВ С 296Е, 2.10.2012 г., стр. 184) и позиция на Съвета на първо четене от 6 юни 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 10 юни 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽³⁾ ОВ L 326, 13.12.2005 г., стр. 13.

- (8) На заседанието си на 10—11 декември 2009 г. Европейският съвет прие Стокхолмската програма, в която беше потвърден ангажиментът за създаването до 2012 г. на общо пространство на закрила и солидарност, основаващо се на обща процедура за убежище и единен статут за лицата, на които се предоставя международна закрила, въз основа на високи стандарти за закрила и справедливи и ефективни процедури. В Стокхолмската програма беше посочено, че на лицата, нуждаещи се от международна закрила, трябва да се осигури достъп до сигурни и ефективни от правна гледна точка процедури за убежище. Съгласно Стокхолмската програма лицата следва да бъдат третираны по един и същ начин във връзка с процедурните договорености и определянето на статута, независимо от държавата-членка, в която са подали молбата. Целта е подобните случаи да се третират по сходен начин, а крайният резултат да бъде еднакъв.
- (9) Следва да се мобилизират средствата на Европейския фонд за бежанците и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ), за да се предостави подходяща подкрепа на усилията на държавите-членки, свързани с прилагането на нормите, установени през втората фаза на Общата европейска система за убежище, особено по отношение на онези държави-членки, които са изправени пред особен и непропорционален натиск върху своята система за убежище, по-конкретно поради своето географско или демографско положение.
- (10) При изпълнението на настоящата директива държавите членки следва да вземат под внимание съответните насоки, разработени от ЕСПОУ.
- (11) За да се гарантира цялостна и ефикасна оценка на нуждите на кандидатите за международна закрила по смисъла на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила⁽¹⁾, рамката на Съюза относно процедурите за предоставяне на международна закрила следва да се основава на идеята за единна процедура за убежище.
- (12) Основната цел на настоящата директива е по-нататъшното разработване на нормите за процедурите за предоставяне и отнемане на международна закрила в държавите-членки с оглед на създаването на обща процедура за убежище в Съюза.
- (13) Сближаването на нормите за процедурата за предоставяне и отнемане на международна закрила би следвало да допринесе за ограничаването на вторичното движение на кандидатите за международна закрила между държавите-членки в случаите, когато такова движение се дължи на различията в правната рамка при отделните държави-членки, и да създаде равностойни условия за прилагането на Директива 2011/95/ЕС в държавите-членки.
- (14) Държавите-членки следва да имат правомощието да въвеждат или запазят по-благоприятни разпоредби за лицата от трети страни или лицата без гражданство, които търсят международна закрила, основана на факта, че съответното лице се нуждае от международна закрила по смисъла на Директива 2011/95/ЕС.
- (15) Относно отношението към лицата, които попадат в приложното поле на настоящата директива, държавите-членки имат задълженията, които произтичат от актовете на международното право, по които те са страни.
- (16) Важно е по отношение на молбите за международна закрила решенията да се вземат на основа на факти, на първа инстанция, от органи, чийто персонал притежава необходимите познания или е преминал необходимото обучение по въпросите, свързани с правото на убежище и международната закрила.
- (17) С цел да се гарантира обективно и безпристрастно разглеждане на молбите за международна закрила и вземане на решения, е необходимо специалистите в тази област, действащи в рамките на процедурите, предвидени в настоящата директива, да извършват дейността си, като надлежно спазват приложимите деонтологични принципи.
- (18) В интерес едновременно и на държавите-членки, и на търсещите международна закрила е по молбите за международна закрила да бъде вземано решение възможно най-бързо, без това да засяга точността и пълнотата на тяхното разглеждане.
- (19) С цел да се съкрати цялостното времетраене на процедурата в определени случаи, държавите-членки следва да разполагат с гъвкавост, в съответствие с националните си нужди, да дават приоритет на дадена молба, като я разглеждат преди други, подадени преди това молби, без да се отклоняват от обичайно приложимите процедурни срокове, принципи и гаранции.
- (20) При точно определени обстоятелства, когато съществува вероятност дадена молба да е неоснователна или когато са налице сериозни опасения за националната сигурност или общественения ред, държавите-членки следва да са в състояние да ускорят процедурата по разглеждане, поспециално чрез въвеждане на по-кратки, но разумни срокове за определени процедурни стъпки, без да се засягат точността и пълнотата на разглеждането, както и ефективният достъп на кандидата до основни принципи и гаранции, предвидени в настоящата директива.

(¹) ОВ L 337, 20.12.2011 г., стр. 9.

- (21) При условие че даден кандидат може да представи основателна причина, липсата на документи при влизане или използването на подправени документи не следва само по себе си да води до автоматично прибягване до процедури на границата или ускорени процедури.
- (22) В интерес едновременно и на държавите-членки, и на кандидатите е на първо място да се отчита по правилен начин нуждата от международна закрила. За тази цел на кандидатите следва да се предостави на първо място безплатна правна и процедурна информация, при която да бъдат взети предвид конкретните обстоятелства, в които те се намират. Предоставянето на такава информация следва *inter alia* да даде възможност на кандидатите да разберат по-добре процедурата, което ще им помогне да изпълнят съответните си задължения. Би било непропорционално да се иска от държавите-членки да предоставят такава информация единствено посредством услугите на квалифицирани адвокати. Държавите-членки следва да разполагат с възможността да използват най-подходящи средства за предоставянето на тази информация, например посредством неправителствени организации, специалисти от правителствени органи или специализирани държавни служби.
- (23) В процедурите по обжалване и при определени условия на кандидатите следва да бъде осигурена безплатна правна помощ и представителство от лица, които имат право да ги предоставят съгласно националното законодателство. Освен това, на всички етапи от процедурата кандидатите следва да имат правото да се консултират на собствени разходи с правни съветници или консултанти, допуснати или които имат необходимото разрешение да извършват такава дейност съгласно националното законодателство.
- (24) Понятието обществен ред може *inter alia* да покрива осъждане за извършване на тежко престъпление.
- (25) В интерес на правилното определяне на лицата, които се нуждаят от закрила като бежанци по смисъла на член 1 от Женевската конвенция или като лица, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, всеки кандидат следва да има ефективен достъп до процедурите, възможност да сътрудничи и да влиза във връзка по подходящия начин с компетентните органи, за да представи съответните факти по своя случай, както и да разполага с достатъчни процедурни гаранции за разглеждане на молбата му на всички етапи на процедурата. Междувременно процедурата по разглеждане на молбата му за международна закрила следва да осигури по принцип на кандидата поне правото да остане, докато случаят е висящ пред решаващия орган, да има достъп до преводачески услуги, за да изложи аргументите си, ако бъде разпитан от органите, да може да влезе във връзка с представител на Върховния комисар за бежанците на Организацията на обединените нации (ВКБООН) и с организации, които предоставят съвети или консултации на кандидати за международна закрила, да има право на точно съобщаване за решението и фактическите и правните мотиви на решението, да има право на правен или друг съветник, както и право да бъде информиран за правното си положение в решителните етапи на процедурата на език, който той разбира или за който има разумни основания да се счита, че той разбира, както и, в случай на неблагоприятно решение, да има право на ефективна защита пред съд.
- (26) С цел осигуряване на ефективен достъп до процедурата за разглеждане служителите, които първи влизат в контакт с лица, търсещи международна закрила, и в частност служителите, които осъществяват наблюдение на сухопътните или морските граници или извършват гранични проверки, следва да получат съответната информация и необходимото обучение за разпознаване и обработка на молбите за международна закрила, като *inter alia* се вземат надлежно под внимание съответните насоки, разработени от ЕСПОУ. Те следва да бъдат в състояние да предоставят необходимата информация относно това къде и как може да се подаде молба за международна закрила на гражданите на трета страна или лица без гражданство, които се намират на територията, включително на границата, в териториалните води или в транзитните зони на държавите-членки, и които искат международна закрила. Когато тези лица се намират в териториалните води на държава-членка, те следва да бъдат свалени на сушата, а техните молби — разгледани в съответствие с настоящата директива.
- (27) При условие че гражданите на трета държава или лица без гражданство, които са изразили желанието си да кандидатстват за международна закрила, са кандидати за международна закрила, те следва да изпълняват задълженията и да се ползват от правата по настоящата директива и по Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила⁽¹⁾. С тази цел държавите-членки следва възможно най-скоро да регистрират тези лица като кандидати за международна закрила.
- (28) За да се улесни достъпът до процедурата по разглеждане на молбите на граничните контролно-пропускателни пунктове и в местата за задържане, следва да се предостави информация относно възможността да се кандидатства за международна закрила. Посредством услугите на преводач следва да се гарантира осъществяването на основна комуникация, чрез която компетентните органи да разберат дали лицата обявяват желанието си да кандидатстват за международна закрила.
- (29) Някои кандидати, които може да се нуждаят от специални процедурни гаранции въз основа на *inter alia* тяхната възраст, пол, сексуална ориентация, полова идентичност, увреждане, тежко заболяване, психична

⁽¹⁾ Вж. страница 96 от настоящия брой на Официален вестник.

- болест или последици от мъчения, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие. Държавите членки следва да се стремят да разпознават кандидатите, които се нуждаят от специални процедурни гаранции преди да бъде взето решение на първа инстанция. На тези кандидати следва да бъде предоставена подходяща подкрепа, в т.ч. достатъчно време, с цел създаване на условията, необходими за техния ефективен достъп до процедурите и за представяне на елементите, необходими за обосноваване на молбата им за международна закрила.
- (30) Когато не може да се предостави подходяща подкрепа на кандидат, който се нуждае от специални процедурни гаранции, в рамките на ускорените процедура или процедурите на границата, този кандидат следва да бъде освободен от тези процедури. Нуждата от специални процедурни гаранции от естество, което би могло да възпрепятства прилагането на ускорената процедура или процедурата на границата, следва също да означава, че на кандидата са предоставени допълнителни гаранции в случаите, когато неговата жалба няма автоматичен суспензивен ефект, с оглед да се осигури ефективна защита в конкретните обстоятелства.
- (31) Националните мерки във връзка с откриването и документирането на симптоми и следи от мъчение или друго тежко физическо или психическо насилие, включително и сексуално насилие, в рамките на процедурите, обхванати от настоящата директива, може да се основават *inter alia* на Наръчника за ефективно разследване и документиране на мъчение и други форми на жестоко, нечовешко или унизително третиране или наказание (Истанбулски протокол).
- (32) С цел осигуряване на реална равнопоставеност на кандидатите от мъжки и женски пол процедурите за разглеждане следва да отчитат въпросите, свързани с пола. По-конкретно личните интервюта следва да бъдат организирани по начин, който предоставя възможност както на кандидатите от женски пол, така и на кандидатите от мъжки пол да говорят за своя опит от миналото в случаи, свързани с преследване, основано на пола. Сложността на твърденията, свързани с пола, следва да бъде отчетена в рамките на процедурите въз основа на понятията за сигурна трета страна, сигурна страна на произход или последващи молби.
- (33) Висшите интереси на детето следва да имат първостепенно значение за държавите-членки при прилагането на настоящата директива, в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“) и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. При оценка на най-висшия интерес на детето държавите-членки следва по-специално да вземат надлежно под внимание благополучието и социалното развитие на непълнолетното лице, в т.ч. неговия произход.
- (34) Процедурите за разглеждане на нуждата от международна закрила следва да бъдат организирани по начин, който дава възможност на компетентните органи за щателно разглеждане на молбите за международна закрила.
- (35) Когато в рамките на обработването на молбата кандидатът се претърсва, това претърсване следва да се извършва от лице от същия пол. Това следва да не засяга претърсването, извършвано по съображения за сигурност въз основа на националното право.
- (36) Когато един кандидат подаде последваща молба, без да представи нови доказателства или нови основания, би било ненужно да се задължават държавите-членки да стартират нова процедура по пълно разглеждане на молбата. В такива случаи би следвало държавите-членки да бъдат в състояние да отхвърлят молбата като недопустима в съответствие с принципа за пресъдено нещо.
- (37) Във връзка с участието на служители на друг орган, различен от решаващия орган, при провеждане на навременни интервюта по същността на молбата понятието „навременен“ следва да се преценява спрямо сроковете, предвидени в член 31.
- (38) Голям брой молби за международна закрила се подават на границата или в транзитни зони на държавата-членка, преди да е взето решение за влизането на кандидата. Държавите-членки следва да могат да предвидят процедури за допустимост и/или процедури за разглеждане по същество, които дават възможност за вземане на решение на място по тези молби, при ясно определени обстоятелства.
- (39) При определяне дали дадена несигурна ситуация преобладава в страната на произход на кандидата държавите-членки следва да направят необходимо, за да получат точна и актуална информация от подходящи източници като ЕСПОУ, ВКБООН, Съвета на Европа и други съответни международни организации. Държавите-членки следва да гарантират, че това отлагане на приключването на процедурата е в пълно съответствие със задълженията им съгласно Директива 2011/95/ЕС и член 41 от Хартата, без да се засягат ефикасността и справедливостта на процедурите в настоящата директива.
- (40) Основно съображение при преценката на основателността на молба за международна закрила е сигурността на кандидата в страната му на произход. Когато една трета страна може да бъде счетена за сигурна страна на произход, то държавите-членки следва да могат да я определят като такава и да предположат, че съответният кандидат е на сигурно място там, освен ако последният представи доказателства в полза на противното.

- (41) Предвид достигнатата степен на хармонизация по отношение на условията, на които трябва да отговарят гражданите на трета страна и лицата без гражданство, за да се ползват от международна закрила, следва да се установят общи критерии за определяне на трети страни като сигурни страни на произход.
- (42) Фактът, че определена трета страна е посочена като сигурна страна на произход за целите на настоящата директива, не би следвало да представлява абсолютна гаранция за сигурността на гражданите на тази страна. По своето естество оценката по въпроса за това определение може да отчита само общата ситуация в страната в граждански, правен и политически аспект, както и въпроса за наличието на информация за това дали лицата, които извършват преследване или мъчение или проявяват нехуманно или унизително отношение и причиняващи такива страдания, действително биват санкционирани, когато бъдат посочени за отговорни за тези си действия в тази държава. За тази цел е важно, когато един кандидат изтъкне основателни мотиви, които убеждават, че съответната страна не е сигурна в частност, определението на тази страна като сигурна страна да не се счита повече като решаващо по отношение на него.
- (43) Държавите-членки разглеждат всички молби по същество, т.е. извършват преценка дали съответният кандидат отговаря на условията за международна закрила в съответствие с Директива 2011/95/ЕС, освен ако настоящата директива разпорежда противното, а именно в случаите, когато може с основание да се предположи основателно, че другата страна ще пристъпи към разглеждането или ще даде достатъчна закрила. По-конкретно, държавите-членки не са длъжни да разглеждат по същество молба за международна закрила в случаите, когато първата държава на убежище е предоставила на кандидата статут на бежанец и кандидатът е повторно приет в тази държава.
- (44) Държавите-членки следва да нямат задължение да разглеждат по същество молба за международна закрила, когато с основание могат да очакват кандидатът, поради достатъчна връзка с трета страна, според определението на националното право, да иска да получи закрила в тази трета страна и съществуват основания да се очаква, че кандидатът ще бъде приет или повторно приет в тази страна. Държавите-членки следва да процедурат по този начин единствено в случаите, когато този кандидат би бил на сигурно място в съответната трета страна. С цел да се избегнат вторично движения на кандидата за убежище, следва да се установят общи принципи за приемането и определянето от страна на държавите-членки на трети държави като сигурни.
- (45) Междувременно, по отношение на някои европейски трети страни, които спазват изключително високи норми по отношение на правата на човека и закрилата на бежанците, държавите-членки имат правото да не разглеждат или да не извършват пълно разглеждане на молбите за международна закрила, подадени от кандидати с произход от тези трети европейски страни, при влизането им на тяхна територия.
- (46) Когато държавите-членки прилагат понятията за сигурна страна за всеки отделен случай или определят страните като сигурни чрез приемане на списъци с тази цел, те следва да вземат под внимание, *inter alia*, насоките и оперативните наръчници, и информацията относно страната на произход и дейностите, посочени в Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището⁽¹⁾, включително методиката, определена в доклада на ЕСПОУ във връзка с информацията относно страната на произход, както и съответните насоки на ВКБООН.
- (47) За да се улесни редовният обмен на информация за използването на национално равнище на понятията за сигурна страна на произход, сигурна трета страна и европейска сигурна трета страна, както и редовният преглед на Комисията по отношение на използването на тези понятия от държавите-членки и да се подготви евентуално допълнително хармонизиране в бъдеще, държавите-членки следва да уведомяват или периодично да съобщават на Комисията за третите държави, по отношение на които се използват тези понятия. Комисията следва редовно да информира Европейския парламент относно резултатите от тези прегледи.
- (48) С цел да се осигури правилното прилагане на понятията за сигурна страна въз основа на актуализирана информация, държавите-членки следва да провеждат редовни прегледи на ситуацията в тези страни въз основа на редица източници на информация, в т.ч. по-специално от други държави-членки, ЕСПОУ, ВКБООН, Съвета на Европа и други съответни международни организации. Когато държавите членки установят значителна промяна в състоянието на правата на човека в страна, определена от тях като сигурна, те следва възможно най-скоро да направят възможното за провеждането на преглед и, ако е необходимо, да преразглеждат определянето на тази страна за сигурна.
- (49) По отношение на отнемането на статута на бежанец или на лице под субсидиарна закрила държавите-членки следва да се убедят, че лицата, които се ползват от международна закрила, са надлежно уведомени за евентуалното преразглеждане на техния статут и имат възможност да изложат своя възглед, преди органите да вземат обосновано решение за отнемането на статута, който им е предоставен.
- (50) Съгласно един от основните принципи на правото на Съюза, решенията по молба за международна закрила, решенията за отказ от повторно откриване на процедурата по разглеждане на молбата, след като това разглеждане е било прекратено, и решенията за отнемане на статут на бежанец или на лице под субсидиарна закрила следва да могат ефективно да бъдат обжалвани пред съответния съд.

⁽¹⁾ ОВ L 132, 29.5.2010 г., стр. 11.

- (51) В съответствие с член 72 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) настоящата директива не засяга упражняването на отговорностите на държавите-членки относно поддържането на обществения ред и опазването на вътрешната сигурност.
- (52) Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни ⁽¹⁾ урежда обработването на лични данни, извършвано в държавите членки съгласно настоящата директива.
- (53) Настоящата директива не се прилага относно процедурите между държавите-членки, които са уредени с Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държава-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета страна или лице без гражданство ⁽²⁾.
- (54) Настоящата директива следва да се прилага за кандидати, за които се прилага Регламент (ЕС) № 604/2013, в допълнение към и без да се засягат разпоредбите на посочения регламент.
- (55) Прилагането на настоящата директива следва да се оценява.
- (56) Тъй като целта на настоящата директива, а именно да се определят общи процедури за предоставяне или отнемане на международна закрила, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и следователно, поради мащаба или последствията от настоящата директива, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да предприеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Съгласно принципа за пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (57) В съответствие със Съвместната политическа декларация на държавите-членки и на Комисията относно обяснителните документи от 28 септември 2011 г. ⁽³⁾ държавите-членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между компонентите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че представянето на тези документи е обосновано.
- (58) В съответствие с членове 1 и 2 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането на настоящата директива и не са обвързани от нея, нито от нейното прилагане.
- (59) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.
- (60) Настоящата директива спазва основните права и принципите, признати в Хартата. По-специално, целта на настоящата директива е да се осигури пълното зачитане на човешкото достойнство и да се насърчи прилагането на членове 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24 и 47 от Хартата и тя трябва да бъде приложена по съответния начин.
- (61) Задължението за транспониране на настоящата директива в националното право следва да бъде ограничено до разпоредбите, които представляват изменение по същество в сравнение с Директива 2005/85/ЕО. Задължението за транспониране на разпоредбите, които не са изменени, произтича от посочената директива.
- (62) Настоящата директива следва да не засяга задълженията на държавите-членки по отношение на срока за транспониране в националното право на Директива 2005/85/ЕО, посочен в приложение II, част Б,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цел

Целта на настоящата директива е да се определят общи процедури за предоставяне или отнемане на международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива:

- а) „Женевска конвенция“ означава Конвенцията за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г.;

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

⁽²⁾ Вж. страница 31 от настоящия брой на Официален вестник.

⁽³⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- б) „молба за международна закрила“ или „молба“ означава искане за закрила от държава-членка, подадено от гражданин на трета страна или лице без гражданство, за който/което може да се счита, че търси статут на бежанец или субсидиарна закрила и не иска изрично друг вид закрила извън обхвата на Директива 2011/95/ЕС, за която се кандидатства отделно;
- в) „кандидат“ означава гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което е подал/о молба за международна закрила, по отношение на която все още не е взето окончателно решение;
- г) „кандидат, който се нуждае от специални процедурни гаранции“ означава кандидат, който поради конкретни обстоятелства разполага с ограничена възможност да се ползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива;
- д) „окончателно решение“ е всяко решение, с което се постановява, че гражданинът на трета страна или лицето без гражданство получава статут на бежанец или статут на лице под субсидиарна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, и което не е последвано от обжалване в рамките на глава V от настоящата директива, независимо дали това обжалване има или няма като следствие разрешаването на кандидата да остане на територията на съответните държави-членки в очакване на решение;
- е) „решаващ орган“ означава всеки квазисъдебен или административен орган в държава-членка, който е компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила и който е компетентен да вземе решение като първа инстанция по такива случаи;
- ж) „бежанец“ означава всеки гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което отговаря на изискванията на член 2, буква г) от Директива 2011/95/ЕС;
- з) „лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава всеки гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което отговаря на изискванията на член 2, буква е) от Директива 2011/95/ЕС;
- и) „международна закрила“ означава статут на бежанец и статут на лице под субсидиарна закрила по смисъла на букви й) и к);
- й) „статут на бежанец“ означава признаването от държава-членка на гражданин на трета страна или лице без гражданство за бежанец;
- к) „статут на лице под субсидиарна закрила“ означава признаването от държава-членка на гражданин на трета страна или лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила;
- л) „непълнолетен“ означава гражданин на трета страна или лице без гражданство под осемнадесетгодишна възраст;
- м) „непридружен непълнолетен“ означава непридружен непълнолетен по смисъла на член 2, параграф 1 от Директива 2011/95/ЕС;
- н) „представител“ означава лице или организация, посочени от компетентните органи, за да помагат на непридружаван непълнолетен и да го представляват по време на процедурите, предвидени в настоящата директива, с цел гарантиране на висшите интереси на детето и при необходимост, упражняване на правата на непълнолетния в негов интерес. Когато като представител е посочена организация, тя определя лице, отговорно за изпълнението на задълженията на представител по отношение на непридруженото непълнолетно лице в съответствие с настоящата директива;
- о) „отнемане на международна закрила“ означава решението, с което компетентният орган отнема, прекратява или отказва да поднови статут на бежанец или статут на лице под субсидиарна закрила на дадено лице в съответствие с Директива 2011/95/ЕС;
- п) „оставане в държава-членка“ означава факта на оставане на територията, включително на границата или в транзитна зона на държавата-членка, в която е подадена или се разглежда молбата за международна закрила;
- р) „последваща молба“ означава молба за международна закрила, подадена след вземането на окончателно решение по предишна молба, като това включва и случаите, когато кандидатът изрично е оттеглил молбата си, и случаите, когато решаващият орган е отхвърлил молбата след нейното негласно оттегляне в съответствие с член 28, параграф 1.

Член 3

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за всяка молба за международна закрила, която е подадена на територията на държава-членки, включително на граница, в териториални води или в транзитна зона, както и по отношение на отнемането на международна закрила.
2. Настоящата директива не се прилага за молби за дипломатическо или териториално убежище, които са подадени в представителства на държавите-членки.
3. Държавите-членки могат да решат да прилагат настоящата директива при процедурите за разглеждане на всички видове закрила, които попадат извън обхвата на Директива 2011/95/ЕС.

Член 4

Компетентни органи

1. Държавите-членки определят по всички процедури решаващ орган, който да отговаря за извършването на съответното разглеждане на молбите, в съответствие с разпоредбите на настоящата директива. Държавите-членки следят за това този орган да разполага с подходящи средства, включително с достатъчно на брой компетентни служители, за изпълнението на своите задачи в съответствие с настоящата директива.

2. Държавите-членки могат да предвидят орган, различен от посочения в параграф 1, да бъде компетентен за:

- а) разглеждане на случаи съгласно Регламент (ЕС) № 604/2013; и
- б) предоставяне или отказ за разрешение за влизане в рамките на процедурата по член 43, при спазване на предвидените в него условия и въз основа на обоснованото становище на решаващия орган;

3. Държавите-членки следят за това служителите на решаващия орган, посочен в параграф 1 да са надлежно обучени. За тази цел държавите-членки осигуряват съответното обучение, което включва елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви а)—д) от Регламент (ЕС) № 439/2010. Също така държавите-членки вземат под внимание съответното обучение, което е разработила и въвела Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ). Лицата, които провеждат интервютата съгласно настоящата директива, са придобили също така общи познания за проблемите, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидатите да бъдат интервюирани, например признаци, че молителят може да е бил подложен в миналото на мъчения.

4. Когато е определен орган в съответствие с параграф 2, държавите-членки гарантират, че служителите на този орган притежават съответните познания или са преминали необходимото обучение, което им позволява да изпълняват задълженията си по прилагане на настоящата директива.

5. Молбите за международна закрила, които са подадени в една държава-членка до органите на друга държава-членка, които извършват граничен или имиграционен контрол в първата държава-членка, се разглеждат от държавата-членка, на територията на която е подадена молбата.

Член 5

По-благоприятни разпоредби

Държавите-членки могат да въведат или да запазят по-благоприятни норми по отношение на процедурите за предоставяне и отнемане на международна закрила, стига тези норми да бъдат съвместими с настоящата директива.

ГЛАВА II

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ГАРАНЦИИ

Член 6

Достъп до процедурата

1. Когато дадено лице подава молба за международна закрила до орган, който съгласно националното право е компетентен да регистрира подобни молби, регистрацията се извършва не по-късно от 3 работни дни след подаването на молбата.

Ако молбата за международна закрила е подадена до други органи, които има вероятност да получат подобни молби, но не са компетентни да направят регистрацията съгласно националното право, държавите-членки се уверяват, че регистрацията се извършва не по-късно от 6 работни дни след подаването на молбата.

Държавите-членки се уверяват, че тези други органи, които има вероятност да получат молби за международна закрила, например полицията, граничните служители, имиграционните органи и служителите на местата за задържане, разполагат със съответната информация и че техните служители получават необходимото ниво на обучение, подходящо за техните задачи и отговорности, както и указания за информиране на кандидатите къде и как могат да подават молби за международна закрила.

2. Държавите-членки следят за това лице, което е подало молба за международна закрила, да разполага с действителна възможност да внесе своята молба възможно най-скоро. Когато кандидатът не подаде молба, държавите-членки могат съответно да приложат член 28 от настоящата директива.

3. Без да се засяга параграф 2, държавите-членки могат да поставят изискване молбите за международна закрила да бъдат подавани лично и/или на определено място.

4. Независимо от параграф 3 молбата за международна закрила се счита за подадена след като кандидатът подаде формуляр или когато това е предвидено в националното право, след като съответните компетентни органи на заинтересованата държава-членка получат официален доклад.

5. Когато едновременно подаване на молби за международна закрила от голям брой граждани на трета държава или от лица без гражданство на практика затруднява спазването на предвидения в параграф 1 срок, държавите-членки могат да предвидят този срок да бъде удължен на 10 работни дни.

Член 7

Молби, подадени от името на лица на издръжка или непълнолетни

1. Държавите-членки гарантират, че всяко пълнолетно правоспособно лице има право да подаде молба за международна закрила от свое име.

2. Държавите-членки могат да предвидят, че кандидатът може да подаде молба от името на лицата на негова издръжка. В този случай държавите-членки гарантират, че пълнолетните лица на издръжка на кандидата са дали съгласието си молбата да бъде подадена от тяхно име; при липса на такова съгласие тези лица имат възможност да подадат молба от свое име.

Съгласието се изисква в момента, в който се подава молбата, или най-късно в момента на личното интервю с пълнолетното лице, което е на издръжка. Преди да се поиска съгласието, всяко пълнолетно лице на издръжка сред тези лица се информира насаме за съответните процедурни последици от подаването на молбата и за неговото право да подаде отделна молба за международна закрила.

3. Държавите-членки гарантират, че непълнолетно лице има правото да подаде молба за международна закрила от свое име, ако е правоспособно да действа в процедури съгласно законодателството на съответната държава-членка, чрез родителите си или други пълнолетни членове на семейството, чрез пълнолетно лице, което отговаря за него по силата на закона или съобразно практиката на съответната държава-членка, или чрез представител.

4. Държавите-членки гарантират, че съответните органи, посочени в член 10 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни ⁽¹⁾, имат право да подадат молба за международна закрила от името на непридружаван непълнолетен, ако въз основа на самостоятелна преценка на личната му ситуация тези органи са на мнение, че непълнолетният може да се нуждае от закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС.

5. Държавите-членки могат да определят в националното си законодателство:

- а) случаите, в които непълнолетен може да подаде молба от свое име;
- б) случаите, при които молбата на непридружаван непълнолетен трябва да бъде подадена от представител в съответствие с член 25, параграф 1, буква а);
- в) случаите, в които подаването на молбата за международна закрила се смята, че представлява също подаване на молба за международна закрила на неключили брак непълнолетни.

Член 8

Информация и съвети в местата за задържане и на граничните контролно-пропускателни пунктове

1. При наличие на признаци, че граждани на трети държави или лица без гражданство, задържани в места за задържане или намиращи се на гранични контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони на външните граници, могат да пожелаят да подадат молба за международна закрила, държавите-членки им предоставят информация относно възможността да направят това. В тези места за задържане и гранични зони държавите-членки предвиждат осигуряването на устен превод, доколкото това е необходимо за улесняване на достъпа до процедурата за убежище.

2. Държавите-членки гарантират, че организациите и лицата, които предоставят съвети и консултации на кандидати, имат ефективен достъп до кандидатите, които се намират на граничните контролно-пропускателни пунктове на външните граници, включително транзитните зони. Държавите-членки могат да предвидят правила, които уреждат присъствието на такива организации и лица в тези контролно-пропускателни пунктове и по-специално съгласно които достъпът се урежда от споразумение с компетентните органи на държавата-членка. Ограничения върху този достъп могат да бъдат налагани единствено когато по силата на националното право те са обективно необходими за сигурността, обществения ред или административното управление на съответните контролно-пропускателни пунктове, при условие че достъпът не е сериозно ограничен или невъзможен поради това.

Член 9

Право за оставане в държавата-членка до разглеждането на молбата

1. Кандидатите могат да останат в държавата-членка единствено за целите на процедурата, докато решаващият орган се произнесе, в съответствие с процедурите на първа инстанция, установени в глава III. Това право за оставане в държавата-членка не съставлява право на пребиваване.

2. Държавите-членки могат да предвидят изключение от това правило единствено ако лице подаде последваща молба, посочена в член 41, или ако те предадат или екстрадират дадено лице било към друга държава-членка поради задължения, произтичащи от европейска заповед за арест ⁽²⁾ или по други причини, било към трета страна, било към международни наказателни съдилища.

3. Държава-членка може да екстрадира кандидат към трета страна в съответствие с параграф 2 единствено ако компетентните органи са уверени, че решението за екстрадиране няма да доведе до пряко или непряко връщане в нарушение на международните задължения и задълженията спрямо Съюза на същата държава-членка.

⁽¹⁾ ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98.

⁽²⁾ Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1).

Член 10

Изисквания за разглеждане на молбите

1. Държавите-членки гарантират, че молбите за международна закрила не са отхвърлени или изключени от разглеждане по причина единствено, че молбата не е подадена в най-кратките възможни срокове.

2. При разглеждането на молбите за международна закрила решаващият орган определя първо дали кандидатите отговарят на условията за статут на бежанци и ако те не отговарят на тези условия, определя дали кандидатите отговарят на условията за субсидиарна закрила.

3. Държавите-членки гарантират, че решенията по молбите за международна закрила се вземат от решаващия орган след извършване на подходящо разглеждане. За тази цел те гарантират, че:

- а) молбите са разгледани и решенията са взети индивидуално, обективно и безпристрастно;
- б) е набавена точна и актуализирана информация от различни източници, като например ЕСПОУ и Върховния комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации (ВКБООН), както и съответните международни организации за защита на правата на човека, по отношение на общата обстановка в страната на произход на кандидата, и при необходимост — в страните, през които кандидатът преминава транзитно, и че такава информация е предоставена на служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях;
- в) служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях, са запознати със съответните приложими норми в областта на правото за предоставяне на убежище и бежанското право;
- г) служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях, имат възможност, когато това е необходимо, да потърсят съвет от експерти по определени въпроси, като въпроси, свързани с медицински, културни или религиозни аспекти, с децата или пола.

4. Органите по глава V получават достъп чрез решаващия орган, чрез кандидата или по-друг начин до общата информация по параграф 3, буква б), която е необходима за осъществяването на техните задачи.

5. Държавите-членки предвиждат правила относно превода на документите, които имат отношение към разглеждането на молбата.

Член 11

Изисквания към решенията на решаващия орган

1. Държавите-членки гарантират, че решенията по молбите за международна закрила се постановяват в писмена форма.

2. Държавите-членки гарантират при отхвърляне на молба по отношение на статут на бежанец и/или статут на лице под

субсидиарна закрила решението да е фактически и правно мотивирано и в писмена форма да е посочен начинът за обжалване на отрицателно решение. Не е нужно държавите-членки да съобщават писмено за възможностите за обжалване на отрицателно решение във връзка с решение, по което на кандидата предварително е предоставена информация за тези възможности в писмен вид или по електронен път, до който той има достъп.

3. За целите на член 7, параграф 2 и когато молбата се основава на същите основания, държавите-членки могат да приемат едно решение по отношение на всички лица на издръжка освен ако това би довело до разкриването на особени обстоятелства на кандидата, които могат да застрашат интересите му, особено в случаите на преследване, основано на пол, сексуална ориентация, полова идентичност и/или възраст. В такива случаи за съответното лице се издава отделно решение.

Член 12

Гаранции за кандидатите

1. По отношение на процедурите по глава III държавите-членки гарантират, че всички кандидати се ползват от следните гаранции:

а) преди разглеждането на тяхната молба за убежище те трябва да бъдат информирани относно процедурата, която се прилага, относно правата и задълженията им по време на процедурата, както и относно последствията, които могат да произтекат от неспазването на техните задължения или отказа да сътрудничат на органите, на език, който те разбират или за който има разумни основания да се счита, че те разбират. Те се информират за сроковете и за средствата, с които разполагат за изпълнението на своето задължение да представят документите, които са посочени в член 4 от Директива 2011/95/ЕС, както и за последиците от изрично или мълчаливо оттегляне на молбата. Тази информация им се предава в срок, за да е възможно те да упражнят правата, които са гарантирани от настоящата директива, както и за да могат да изпълнят задълженията по член 13;

б) трябва да им бъдат осигурени, когато е необходимо, услугите на преводач за представяне на техния случай пред компетентните органи. Държавите-членки считат, че е необходимо предоставянето на преводачески услуги, най-малкото когато кандидатът е поканен на интервю, както е посочено в членове 14—17 и 34, и когато не може да се осигури адекватен контакт при отсъствие на тези услуги. В такъв случай, както и в другите случаи, при които компетентните органи желаят да изслушат кандидата, тези услуги се заплащат с държавни средства;

в) не може да им бъде отказвана възможността да се свържат с ВКБООН или с други организации, които предоставят юридически съвети или други консултации за кандидати в съответствие със законодателството на засегнатата държава-членка;

- г) на тях и на техните правни или други съветници в съответствие с член 23, параграф 1 се предоставя достъп до информацията, посочена в член 10, параграф 3, буква б), и до информацията, предоставена от експертите, посочени в член 10, параграф 3, буква г), когато решаващият орган е взел тази информация под внимание при вземането на решение по тяхната молба;
- д) в писмена форма се съобщава, в приемлив срок, решението на решаващия орган по молбата. Ако кандидатът се представлява от правен съветник или друг съветник, който представлява кандидата по закон, държавите-членки могат да изберат да съобщят решението на него вместо на кандидата;
- е) в случай че не се ползват от помощта или представителството на правен или друг съветник, те следва да бъдат информирани за резултата от решението, взето от решаващия орган, на език, който те разбират или за който има разумно основание да се счита, че разбират. В предоставената информация се посочват възможностите за обжалване на отрицателното решение в съответствие с разпоредбите на член 11, параграф 2.

2. По отношение на процедурите по глава V държавите-членки гарантират, че всички кандидати се ползват с гаранции, които са равностойни на тези по параграф 1, букви б)—д).

Член 13

Задължения на кандидата

1. Държавите-членки налагат на кандидатите задължението да сътрудничат на компетентните органи при установяването на тяхната самоличност и други елементи, посочени в член 4, параграф 2 от Директива 2011/95/ЕС. Държавите-членки могат да наложат на кандидата други задължения да сътрудничи на компетентните органи, доколкото тези задължения са необходими за разглеждането на молбата.
2. По-конкретно държавите-членки могат да предвидят, че:
- а) от кандидатите се изисква да докладват на компетентния орган или да се представят лично, незабавно или в определен момент;
- б) кандидатите трябва да предоставят документите, с които разполагат и които имат значение при разглеждането на молбата, като например своите паспорти;
- в) от кандидатите се изисква да уведомяват компетентните органи за своето настоящо място на пребиваване или адрес, както и за настъпили промени в него, възможно най-скоро. Държавите-членки могат да предвидят, че кандидатът трябва да получава съобщения на мястото на последното си место-пребиваване или на последния адрес, който съответно е посочил;

- г) компетентните органи имат право да претърсят кандидата, както и вещите, които носи със себе си. Без да се засягат всички претърсвания, извършвани по съображения за сигурност, претърсването на кандидата съгласно настоящата директива се извършва от лице от същия пол при пълно зачитане на принципите на човешко достойнство и на физическа и психическа неприкосновеност;
- д) компетентните органи могат да фотографират кандидата; и
- е) компетентните органи имат право да правят запис на устно направени от кандидата изявления, при условие че той е информиран предварително за това.

Член 14

Лично интервю

1. Преди да се произнесе решаващият орган, на кандидата се предоставя възможност за провеждане на лично интервю относно неговата молба за международна закрила с лице, което има правомощия по силата на националното право за провеждането на подобно интервю. Личните интервюта по същността на молбата за международна закрила се провеждат винаги от персонала на решаващия орган. Настоящият параграф не засяга член 42, параграф 2, буква б).

Когато едновременно подаване на молби за международна закрила от голям брой граждани на трети държави или от лица без гражданство прави невъзможно решаващият орган да проведе своевременно интервюта по същността на всяка молба, държавите-членки могат да предвидят служители от друг орган временно да участват в провеждането на тези интервюта. В тези случаи служителите на този друг орган преминават предварително съответното обучение, което съдържа елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви а)—д) от Регламент (ЕС) № 439/2010. Лицата, които провеждат личните интервюта с кандидатите съгласно настоящата директива, са придобили също така общи познания за проблемите, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидатите да бъдат интервюирани, например признаци, че кандидатът може да е бил подложен в миналото на мъчения.

Когато едно лице е подало молба за международна закрила от името на лица на негова издръжка, на всяко пълнолетно лице, което е на издръжка на кандидата, се предоставя възможността за провеждане на лично интервю.

Държавите-членки могат да определят в своето национално законодателство в кои случаи непълнолетно лице има право на лично интервю.

2. Личното интервю по съществуващото на молбата може да не се проведе, когато:

- а) решаващият орган е в състояние да вземе положително решение по отношение на статута на бежанец на основание на наличните доказателства; или
- б) решаващият орган е на мнение, че кандидатът не е в състояние или не може да бъде разпитван поради трайно независещи от неговата воля обстоятелства. В случай на съмнение решаващият орган се консултира с медицинско лице, за да установи дали състоянието, заради което кандидатът не може да бъде разпитан, е временно или с траен характер.

Когато не е проведено лично интервю с кандидата в съответствие с буква б) или когато е уместно, с лице на негова издръжка, се полагат разумни усилия, за да се позволи на кандидата или на лицето на негова издръжка да предостави допълнителна информация.

3. Отсъствието на лично интервю в съответствие с настоящия член не възпрепятства решаващия орган да се произнесе по молбата за международна закрила.

4. Липсата на лично интервю в съответствие с параграф 2, буква б) не влияе неблагоприятно върху решението на решаващия орган.

5. Независимо от член 28, параграф 1, когато се произнасят по молбата за международна закрила, държавите-членки могат да вземат предвид и факта, че кандидатът не е присъствал на личното интервю, освен когато той има основателни причини за своето отсъствие.

Член 15

Изисквания за лично интервю

1. Обикновено личното интервю се провежда без присъствието на членовете на семейството, освен в случаите, когато решаващият орган счете, че присъствието на други членове на семейството е необходимо за пристъпване към правилното разглеждане на молбата.

2. Личното интервю се провежда при условия, които гарантират съответстваща поверителност.

3. Държавите-членки вземат необходимите мерки за това личното интервю да се проведе при условия, които дават възможност на кандидата да изложи основанията за своята молба по последователен начин. За целта държавите-членки:

- а) гарантират, че лицето, което провежда интервюто, е компетентно да отчете личните и общите обстоятелства във връзка с молбата, включително културния произход, пола, сексуалната ориентация, половата идентичност или уязвимостта на кандидата;

- б) когато това е възможно, уреждат интервюто на кандидата да бъде проведено от лице от същия пол, ако кандидатът е поискал това, освен ако решаващият орган има причини да смята, че искането е на основания, които не са свързани със затруднения от страна на кандидата да представи изчерпателно основания за молбата си;

- в) избират преводач, който да е в състояние да гарантира подходящо общуване между кандидата и лицето, което провежда интервюто. Общуването се осъществява на предпочетения от кандидата език, освен ако няма друг език, който той разбира и на който той е в състояние да общува ясно. Когато това е възможно, държавите-членки предоставят преводач от същия пол, ако кандидатът е поискал това, освен ако решаващият орган няма причини да смята, че искането е на основания, които не са свързани със затруднения от страна на кандидата да представи изчерпателно основания за молбата си;

- г) гарантират, че лицето, което провежда интервю по същността на молба за международна закрила, не носи военна униформа или униформа, характерна за правоприлагащите органи;

- д) гарантират, че интервюта с непълнолетни се провеждат по начин, подходящ за деца.

4. Държавите-членки могат да предвидят правила, които уреждат присъствието на трети лица на личното интервю.

Член 16

Съдържание на личното интервю

При провеждане на лично интервю по същество на молба за международна закрила решаващият орган гарантира, че кандидатът разполага с подходяща възможност да представи възможно най-подробно елементите, необходими за обосноваване на молбата в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС. Това включва възможността кандидатът да даде обяснения, свързани с елементи, които е възможно да липсват, и/или несъответствия или противоречия в твърденията на кандидата.

Член 17

Докладване и записване на личното интервю

1. Държавите-членки гарантират, че за всяко лично интервю се изготвя подробен и фактологичен доклад, който съдържа всички съществени елементи, или стенограма.

2. Държавите-членки могат да осигурят аудио- или аудио-визуално записване на личното интервю. Когато е направено аудио- или аудио-визуално записване на интервюто, държавите-членки гарантират, че записът или стенограма от него са на разположение във връзка с досието на кандидата.

3. Държавите-членки гарантират, че кандидатът има възможност да прави коментар и/или да предостави разяснения в устен и/или писмен вид по отношение на грешки в превода или недоразумения, отразени в доклада или в стенограмата, в края на личното интервю или в определен срок, преди решаващият орган да вземе решение. За тази цел държавите-членки гарантират, че кандидатът разполага с цялата информация за съдържанието на доклада или съществените елементи на стенограмата, при необходимост с помощта на устен преводач. След това държавите-членки изискват от кандидата да потвърди, че съдържанието на доклада или на стенограмата отразява правилно интервюто.

Когато личното интервю е записано в съответствие с параграф 2 и ако записът може да бъде приет като доказателство при процедурите по обжалване, посочени в глава V, не е необходимо държавите-членки да изискват потвърждение от кандидата, че съдържането на доклада или на стенограмата отразява правилно интервюто. Без да се засяга член 16, когато държавите-членки осигуряват стенограма и запис от личното интервю, не е необходимо те да предоставят възможност на кандидата за отправяне на забележки и/или предоставяне на разяснения във връзка със стенограмата.

4. Когато кандидатът откаже да потвърди, че съдържанието на доклада или на стенограмата отразява правилно личното интервю, основанията за този отказ се отбелязват в досието на кандидата.

Подобен отказ не възпрепятства решаващия орган да взема решение по молбата.

5. Кандидатите или техният правен или друг съветник, определен в член 23, имат достъп до доклада или до стенограмата, или когато е приложимо, до записа, преди решаващият орган да вземе решение.

Когато държавите-членки осигуряват както стенограма, така и запис на личното интервю, не е необходимо те да предоставят достъп до записа при процедурите на първа инстанция, посочени в глава III. В такива случаи независимо от това те предоставят достъп до записа при процедурите по обжалване, посочени в глава V.

Без да се засяга параграф 3 от настоящия член, когато молбата се разглежда в съответствие с член 31, параграф 8, държавите-членки могат да предвидят, че достъп до доклада или до стенограмата, и когато е приложимо, до записа, се предоставя едновременно с вземането на решение.

Член 18

Медицински преглед

1. Когато решаващият орган счита за уместно по отношение на оценката на молбата на кандидата за международна закрила,

в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС и със съгласието на кандидата държавите-членки предприемат стъпки за провеждането на медицински преглед на кандидата във връзка със следи, които биха могли да са от минало преследване или тежки посегателства. В противен случай държавите-членки могат да предвидят кандидатът да предприеме стъпки за провеждането на такъв медицински преглед.

Медицинските прегледи, посочени в първа алинея, се извършват от квалифицирани медицински лица, а резултатите от тях се представят на решаващия орган възможно най-скоро. Държавите-членки могат да определят медицинските лица, които могат да извършват тези прегледи. Ако кандидатът е отказал да премине такъв медицински преглед, това не е пречка за решаващия орган да вземе решение по молбата за международна закрила.

Медицинските прегледи, извършвани в съответствие с настоящия параграф, се заплащат с държавни средства.

2. Когато не е извършен медицински преглед в съответствие с параграф 1, държавите-членки информират кандидатите, че могат по собствена инициатива или за собствена сметка да предприемат стъпки за провеждане на медицински преглед във връзка със следи, които биха могли да са от минало преследване или тежки посегателства.

3. Решаващият орган оценява резултатите от медицинските прегледи, посочени в параграфи 1 и 2, заедно с другите елементи на молбата.

Член 19

Безплатно предоставяне на правна и процедурна информация при процедурите на първа инстанция

1. При процедурите на първа инстанция, предвидени в глава III, държавите-членки гарантират, че при поискване на кандидатите се предоставя безплатно правна и процедурна информация, включително най-малко информация относно процедурата с оглед на конкретните обстоятелства на кандидата. В случай на отрицателно решение по молба на първа инстанция при поискване държавите-членки предоставят на кандидатите информация, освен предоставената в съответствие с член 11, параграф 2 и с член 12, параграф 1, буква е), за да се разяснят мотивите за това решение и да се обясни как то може да бъде оспорено.

2. Безплатна правна и процедурна информация се предоставя при условията, посочени в член 21.

Член 20**Безплатна правна помощ и представителство в процедурите по обжалване**

1. Държавите-членки гарантират безплатната правна помощ и представителство да бъдат предоставяни при поискване в процедурите по обжалване, предвидени в глава V. Тя включва най-малкото подготовката на изискваните съдебни документи и участие в изслушването пред първоинстанционен съд от името на кандидата.

2. Държавите-членки могат да предвидят също така безплатна правна помощ и/или представителство в процедурите на първа инстанция, предвидени в глава III. В тези случаи член 19 не се прилага.

3. Държавите-членки могат да предвидят, че безплатна правна помощ и представителство се осигуряват само ако според съда или друг компетентен орган има достатъчно перспективи за успешен резултат.

Когато даден орган, различен от съд, взема решение да не се предоставят безплатна правна помощ и представителство съгласно настоящия параграф, държавите-членки осигуряват на кандидата правото на ефективна защита пред съд срещу това решение.

При прилагането на настоящия параграф държавите-членки гарантират, че правната помощ и представителство не се ограничават произволно и ефективният достъп на кандидата до правосъдие не е възпрепятстван.

4. Безплатната правна помощ и представителство се осигуряват при условията, посочени в член 21.

Член 21**Условия за предоставяне на безплатна правна и процедурна информация и безплатна правна помощ и представителство**

1. Държавите-членки могат да предвидят, че правната и процедурна информация, посочена в член 19, се предоставя от неправителствени организации, специалисти от правителствени органи или от специализирани държавни служби.

Безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят от лица, признати или оправомощени съгласно националното право.

2. Държавите-членки могат да предвидят, че безплатната правна и процедурна информация, посочена в член 19, и безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят:

а) само за тези, които не разполагат с необходимите средства; и/или

б) само чрез услугите, предоставяни от правните съветници или другите съветници, които са специално определени от националното право да оказват помощ и да представляват кандидати.

Държавите-членки могат да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят само за процедурите по обжалване в съответствие с глава V пред първоинстанционен съд, но не и за последващи обжалвания или преразглеждания, предвидени съгласно националното право, в т.ч. повторни изслушвания или преразглеждане на жалби.

Държавите-членки могат също да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, не се предоставят на кандидати, които вече не се намират на територията на страната, при прилагане на член 41, параграф 2, буква в).

3. Държавите-членки могат да уредят начина и реда на подаване и разглеждане на молбите за безплатна правна и процедурна информация по член 19 и безплатна правна помощ и представителство по член 20.

4. Държавите-членки могат също така:

а) да наложат парични ограничения и/или граници на сроковете на предоставяне на безплатната правна и процедурна информация, посочена в член 19, и на безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, при условие че тези граници не ограничават произволно достъпа до правна и процедурна информация и правна помощ и представителство;

б) да предвидят, по отношение на хонорарите и другите разходи, кандидатите да не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпроси, които имат отношение към правната помощ.

5. Държавите-членки могат да изискват пълно или частично възстановяване на направените разходи, след като финансовото положение на кандидата се подобри значително или ако решението за извършване на тези разходи е взето на основание невярна информация, предоставена от кандидата.

Член 22**Право на правна помощ и представителство на всеки етап от процедурата**

1. На кандидатите се дава възможност да се консултират, за своя собствена сметка и по ефективен начин, с правен или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право, по въпроси, които са свързани с молба за международна закрила, на всеки етап от процедурата, включително след отрицателно решение.

2. Държавите-членки могат да разрешат предоставянето на правна помощ и/или представителство от страна на неправителствени организации за кандидати в рамките на процедурите по глава III и глава V в съответствие с националното право.

Член 23

Обхват на правната помощ и на представителството

1. Държавите-членки гарантират, че правният или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право, който предоставя помощ или представлява определен кандидат по силата на националното право, получава достъп до информацията, която е събрана в досието на кандидата, въз основа на която се взема или ще бъде взето решение.

Държавите-членки могат да направят изключение в случаите, когато разкриването на информацията или на нейните източници би могло да застраши националната сигурност, сигурността на организациите или на лицата, които предоставят информацията, или на лицето(ата), за което(ито) се отнася тя, или когато това би попречило на следствие, което е свързано с разглеждането на молба за международна закрила от компетентните органи на държавата-членка, или на международните отношения на държавите-членки. В тези случаи държавите-членки:

- а) предоставят достъп до въпросната информация или източници, които са на разположение на органите, посочени в глава V; и
- б) създават процедури в националното право, които гарантират, че са зачитат правата на защита на кандидата.

По отношение на буква б) държавите-членки могат по-специално да предоставят достъп до въпросната информация или източници на правен или друг съветник, който е преминал проверка за сигурност, доколкото информацията е от значение за разглеждането на молбата или вземането на решение за оттегляне на международна закрила.

2. Държавите-членки гарантират, че правният или друг съветник, който съдейства или представлява кандидата, получава достъп до затворените зони, като местата за задържане или транзитните зони, с цел предоставяне на съвети на кандидата, в съответствие с член 10, параграф 4 и с член 18, параграф 2, букви б) и в) от Директива 2013/33/ЕС.

3. Държавите-членки разрешават на кандидата да бъде придружаван на личното интервю от правен или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право.

Държавите-членки могат също така да предвидят, че правният или друг съветник може да взема думата само в края на личното интервю.

4. Без да се засягат настоящия член или член 25, параграф 1, буква б), държавите-членки могат да предвидят правила за присъствието на правни или други съветници на всички интервюта в рамките на процедурата.

Държавите-членки могат да изискат от кандидата да присъства на личното интервю, дори когато бива представляван в съответствие с националното право от правен или друг съветник, както и могат да изискат от кандидата да отговаря лично на поставените въпроси.

Без да се засяга член 25, параграф 1, буква б), отсъствието на правен или друг съветник не е пречка за провеждането на лично интервю с кандидата от компетентния орган.

Член 24

Кандидати, които се нуждаят от специални процедурни гаранции

1. Държавите-членки правят оценка в рамките на срок след подаването на молбата за международна закрила дали кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции.

2. Оценката, посочена в параграф 1, може да бъде включена в съществуващите национални процедури и/или в оценката, посочена в член 22 от Директива 2013/33/ЕС, и не е необходимо да бъде под формата на административна процедура.

3. Държавите-членки гарантират, че когато за кандидатите е установено, че са кандидати, които се нуждаят от специални процедурни гаранции, за тях се предоставя подходяща подкрепа с цел да им се даде възможност по време на цялата процедура за убежище да се ползват от правата и да спазват задълженията, предвидени в настоящата директива.

Когато не може да се предостави такава подходяща подкрепа в рамките на процедурите, посочени в член 31, параграф 8 и член 43, по-специално когато държавите-членки считат, че кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции в резултат на мъчение, изнасилване или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, държавите-членки не прилагат, или престават да прилагат член 31, параграф 8 и член 43. Когато държавите-членки прилагат член 46, параграф 6 по отношение на кандидати, за които член 31, параграф 8 и член 43 не могат да се прилагат съгласно настоящата алинея, държавите-членки предоставят най-малко гаранциите, предвидени в член 46, параграф 7.

4. Държавите-членки гарантират, че нуждата от специални процедурни гаранции също се удовлетворява, в съответствие с настоящата директива, ако тази нужда бъде установена на по-късен етап от процедурата, без непременно процедурата да започва отначало.

Член 25

Гаранции за непридружавани непълнолетни

1. По отношение на всички процедури, които са предвидени в настоящата директива, и без да се засягат разпоредбите на членове 14—17, държавите-членки:

- а) предприемат мерки при първа възможност, за да гарантират, че непридружаваният непълнолетен е представляван и му е оказана помощ, за да може да се възползва от правата си и да изпълни задълженията си, предвидени в настоящата директива. Непридружаваното непълнолетно лице се информира незабавно за назначаването на представител. Представителят изпълнява задълженията си в съответствие с принципа за висшите интереси на детето и за тази цел притежава необходимите познания. Лицето, което изпълнява функцията на представител, се сменя единствено при необходимост. Организациите или лицата, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да влязат в конфликт с интересите на непридружаваните непълнолетни, не отговарят на условията за представители. Този представител може да бъде и представителят, посочен в Директива 2013/33/ЕС;
- б) гарантират, че този представител има възможност да информира непридружавания непълнолетен за смисъла и евентуалните последици от личното интервю и когато е целесъобразно, да му посочи как да се подготви за него. Държавите-членки гарантират, че представител и/или правен или друг съветник, признат или оправомощен за такъв от националното право, присъстват на личното интервю и имат възможност да задават въпроси или да излагат съображения в рамките, които са определени от лицето, което провежда интервюто.

Държавите-членки могат да изискат непридружавания непълнолетен да присъства на личното интервю, дори и при наличието на представител.

2. Държавите-членки могат да се въздържат да посочат представител, когато непридружаваният непълнолетен по всяка вероятност ще навърши 18 години, преди да бъде взето решението на първа инстанция.

3. Държавите-членки гарантират, че:

- а) личното интервю по молбата за международна закрила на непридружавания непълнолетен по членове 14—17 и член 34 се провежда от лице, което има необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните;
- б) решението на решаващия орган по молбата на непридружавания непълнолетен се изготвя от служител, който притежава необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните.

4. На непридружавания непълнолетен и неговия представител се предоставя безплатно правната и процедурна информация,

както е посочено в член 19, и относно процедурите за отнемане на международна закрила, предвидени в глава IV.

5. Държавите-членки могат да извършват медицински прегледи за установяване на възрастта на непридружаван непълнолетен в рамките на разглеждането на молбата за международна закрила, когато, вследствие на общи твърдения или други съответни признаци, държавите-членки имат съмнения относно възрастта на кандидата. Ако след това държавите-членки все още имат съмнения относно възрастта на кандидата, те приемат, че кандидатът е непълнолетен.

Медицинският преглед се извършва при пълно зачитане на човешкото достойнство, като се избират най-малко инвазивните начини за преглед, и се провежда от квалифицирано медицинско лице, което дава възможност в най-голяма степен за надежден резултат.

Когато се пристъпва към извършването на медицински прегледи, държавите-членки гарантират, че:

- а) непридружаваният непълнолетен е уведомен преди разглеждането на молбата му за международна закрила на език, който той разбира или има достатъчно основания да се предполага, че разбира, за възможността да бъде подложен на медицински преглед за определяне на възрастта му. Това включва информация относно метода на преглед и възможните последици от резултата от медицинския преглед за разглеждането на молбата за международна закрила, включително последиците при отказ от страна на непридружавания непълнолетен да премине такъв преглед;
- б) непридружаваният непълнолетен и/или неговият представител са съгласни да бъде извършен медицински преглед за определяне на възрастта на съответния непълнолетен; и
- в) решението за отхвърляне на молбата за международна закрила на непридружавания непълнолетен, който е отказал да премине такъв медицински преглед, не се основава единствено на този отказ.

Фактът, че непридружаваният непълнолетен е отказал да премине такъв медицински преглед, не е пречка за решаващия орган да се произнесе по молбата за международна закрила.

6. Висшите интереси на детето имат първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата директива.

Когато в хода на процедурата за убежище държавите-членки установяват, че дадено лице е непридружаван непълнолетен, те могат:

- а) да приложат или да продължат да прилагат член 31, параграф 8 единствено ако:
- i) кандидатът идва от страна, която отговаря на критериите, според които се счита за сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или

- ii) кандидатът е внесъл последваща молба за международна закрила, която не е недопустима в съответствие с член 40, параграф 5; или
- iii) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или общественения ред на държавата-членка, или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред съгласно националното право;
- б) да приложат или да продължат да прилагат член 43, в съответствие с членове 8—11 от Директива 2013/33/ЕС единствено ако:
- i) кандидатът идва от страна, която отговаря на критериите, според които се счита за сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или
- ii) кандидатът е внесъл последваща молба; или
- iii) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или общественения ред на държавата-членка, или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред съгласно националното право; или
- iv) са налице разумни основания да се смята, че дадена държава, която не е държава-членка, е сигурна трета страна за кандидата, съгласно член 38; или
- v) кандидатът е заблудил органите, като е предоставил фалшиви документи; или
- vi) кандидатът злонамерено е пристъпил към унищожаване или подправяне на лични или пътни документи, които биха помогнали за установяване на неговата самоличност или националност.

Държавите-членки могат да прилагат подточки v) и vi) единствено в отделни случаи, когато са налице сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът се опитва да прикрие съответните елементи, които вероятно биха довели до отрицателно решение и при условие че на кандидата е била предоставена възможност в пълна степен, като се вземат предвид специалните процедурни нужди на непридружаваните лица, да обоснове действията, посочени в подточки v) и vi), включително като се консултира със своя представител;

- в) да сметат, че молбата е недопустима в съответствие с член 33, параграф 2, буква в), ако страната, която не е държава-членка, се смята за сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38, при условие че това е в най-добър интерес на непълнолетното лице;
- г) да прилагат процедурата, посочена в член 20, параграф 3, когато представителят на непълнолетното лице има правни квалификации в съответствие с националното право.

Без да се засяга член 41, при прилагане на член 46, параграф 6 по отношение на непридружавани непълнолетни държавите-членки предоставят във всички случаи най-малко гаранциите, предвидени в член 46, параграф 7.

Член 26

Задържане

1. Държавите-членки не могат да задържат определено лице единствено поради това, че е кандидат. Основанията и условията на задържане, както и гаранциите на разположение на задържаните кандидати са в съответствие с Директива 2013/33/ЕС.

2. Ако кандидатът е задържан, държавите-членки гарантират, че има възможност за бързо съдебно преразглеждане в съответствие с Директива 2013/33/ЕС.

Член 27

Процедура при оттегляне на молбата

1. Доколкото по националното право на държавите-членки се предвижда възможност за изрично оттегляне на молбата, когато кандидат изрично оттегли своята молба за международна закрила, държавите-членки гарантират, че решаващият орган взема решение за прекратяване на разглеждането на молбата или за нейното отхвърляне.

2. Държавите-членки могат да вземат решение решаващият орган да прекрати разглеждането на молбата, без да постанови решение по нея. В този случай те гарантират, че решаващият орган е отбелязал това в досието на кандидата.

Член 28

Процедура при негласно оттегляне на молба или отказ от нея

1. Когато съществува сериозно основание да се счита, че кандидатът негласно е оттегил молбата си или негласно се е отказал от нея, държавите-членки гарантират, че решаващият орган взема решение за прекратяване на разглеждането на молбата или, при условие че решаващият орган смята молбата за неоснователна след подходящото ѝ разглеждане по същество в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС я отхвърля.

Държавите-членки могат да допуснат, че кандидатът негласно е оттегил молбата си за международна закрила или се е отказал от нея, по-конкретно когато се установи, че:

- а) той не отговаря на исканията да предостави информация по същество за своята молба по смисъла на член 4 от Директива 2011/95/ЕС или не се е явил на личното интервю в съответствие с членове 14—17 от настоящата директива, освен ако кандидатът представи в разумен срок доказателство, че отсъствието му е било по независещи от него обстоятелства;

б) той е избягал или е напуснал без разрешение мястото, където живее, или е бил задържан, без да се свърже с компетентния орган в разумен срок, или не е спазил в разумен срок задължението си да се явява редовно пред органите или други задължения за контакт, освен ако кандидатът не докаже, че това се дължи на обстоятелства извън неговия контрол.

Държавите-членки могат да определят срокове или да изготвят насоки за целите на прилагането на настоящите разпоредби.

2. Държавите-членки гарантират, че кандидатът, който се явява отново пред компетентния орган, след като е било взето решение за прекратяване на разглеждането по силата на параграф 1 от настоящия член, има право да поиска повторно отваряне на неговия случай или да подаде нова молба, която не подлежи на процедурата, посочена в членове 40 и 41.

Държавите-членки могат да предвидят краен срок с продължителност поне девет месеца, след изтичането на който случаят на кандидата не може да бъде повторно отворян, или новата молба може да бъде разглеждана като последваща молба и да се прилага процедурата, посочена в членове 40 и 41. Държавите-членки могат да предвидят случаят да може да бъде повторно отворян само веднъж.

Държавите-членки гарантират, че подобно лице не се експулсира в нарушение на принципа на забрана за връщане.

Държавите-членки могат да разрешат на решаващия орган да поднови разглеждането от етапа, на който то е било прекратено.

3. Настоящият член не засяга Регламент (ЕС) № 604/2013.

Член 29

Роля на ВКБООН

1. Държавите-членки разрешават на ВКБООН:

а) да има достъп до кандидатите, включително до тези, които са задържани или се намират на границата и в транзитните зони;

б) да има достъп до информацията, свързана с индивидуални молби за международна закрила, хода на процедурата и взетите решения, при условие че кандидатът даде своето съгласие за това;

в) да дава становище в изпълнение на своите контролни правомощия, които произтичат от член 35 от Женевската конвенция, на всеки компетентен орган, по отношение на индивидуални молби за международна закрила, на всеки етап от хода на процедурата.

2. Параграф 1 също така се отнася и до организация, която действа от името на ВКБООН на територията на въпросната държава-членка в съответствие със сключено споразумение с тази държава-членка.

Член 30

Събиране на информация за индивидуални случаи

За целите на разглеждането на индивидуални случаи държавите-членки:

а) не разкриват на предполагаемия извършител (или извършители) на преследване или тежко посегателство информация относно индивидуални молби за международна закрила или факта, че е подадена молба;

б) не получат информация от предполагаемия извършител или извършители на преследване или тежко посегателство срещу кандидата по начин, по който този извършител или извършители да бъдат пряко информирани, че е подадена молба от кандидата, и която информация може да застраши физическата неприкосновеност на кандидата или на лицата на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на неговото семейство, които живеят все още в неговата страна на произход.

ГЛАВА III

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИ ПРОЦЕДУРИ

РАЗДЕЛ I

Член 31

Процедура по разглеждане

1. В процедурата по разглеждане държавите-членки обработват молбите за международна закрила в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II.

2. Държавите-членки гарантират, че процедурата по разглеждане приключва възможно най-скоро, без да се засягат точността и пълнотата на разглеждането.

3. Държавите-членки гарантират, че процедурата по разглеждане приключва в срок от шест месеца от подаването на молбата.

В случаите, при които молбата подлежи на процедурата, предвидена в Регламент (ЕС) № 604/2013, шестмесечният срок започва да тече от момента, когато държавата-членка, отговаряща за разглеждането ѝ, се определя в съответствие с посочения регламент, кандидатът е на територията на тази държава-членка и е поет от компетентния орган.

Държавите-членки могат да удължат шестмесечния срок, установен в настоящия параграф, за допълнителен период, който не надвишава девет месеца, когато:

а) се включват сложни фактически и /или материалноправни въпроси;

б) голям брой граждани на трети страни или лица без гражданство едновременно подават молба за международна закрила, което на практика в голяма степен затруднява приключването на процедурата в срок от шест месеца;

в) закъснението се дължи на факта, че кандидатът не е спазил задълженията си по член 13.

По изключение при надлежно обосновани обстоятелства държавите-членки могат да надвишат сроковете, предвидени в настоящия параграф, с най-много три месеца, когато това е необходимо, за да се осигури точно и пълно разглеждане на молбата за международна закрила.

4. Без да се засягат членове 13 и 18 от Директива 2011/95/ЕС, държавите-членки могат да отложат приключването на процедурата по разглеждане, ако с основание не може да се очаква от решаващия орган да вземе решение в сроковете, установени в параграф 3, поради несигурна обстановка в страната на произход, за която се предполага, че е временна. В такъв случай държавите-членки:

а) извършват прегледи на положението в посочената страна на произход най-малко всеки шест месеца;

б) информират в разумен срок съответните кандидати относно мотивите за отлагането;

в) информират в разумен срок Комисията за отлагането на процедурите за въпросната страна на произход.

5. При всички случаи държавите-членки приключват процедурата по разглеждане в максимален срок от 21 месеца от подаването на молбата.

6. Ако не може да се вземе решение в срок от шест месеца, държавите-членки гарантират, че кандидатът:

а) е информиран за забавянето; и

б) е получил, ако е отправил искане, информация относно причините за забавянето и срока, в който се очаква решение по неговата молба.

7. Държавите-членки могат да дадат предимство на разглеждането на молба за международна закрила при спазване по специално на основните принципи и гаранции по глава II:

а) когато молбата вероятно е основателна;

б) когато кандидатът е уязвим по смисъла на член 22 от Директива 2013/33/ЕС или се нуждае от специални

процедурни гаранции, по-специално непридружаваните непълнолетни.

8. Държавите-членки могат да предвидят ускоряване на процедура по разглеждане в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II и/или нейното извършване на границата в съответствие с член 43, ако:

а) кандидатът, при подаване на своята молба и излагането на фактите, е повдигнал въпроси, които нямат отношение към разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или

б) кандидатът идва от сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или

в) кандидатът е заблудил органите, като е предоставил невярна информация или документи или е скрил информация или документи по отношение на своята самоличност и/или националност, които могат да имат отрицателно отражение за решението; или

г) когато има вероятност кандидатът злонамерено да е пристъпил към унищожаване или подправяне на лични или пътни документи, които биха помогнали за установяването на неговата самоличност или националност; или

д) кандидатът е представил очевидно непоследователна и противоречаша, очевидно невярна или недостоверна информация, която противоречи на проверена в достатъчна степен информация за страната на произход, и това прави неговата молба неубедителна по отношение на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или

е) кандидатът е внесъл последваща молба за международна закрила, която не е допустима в съответствие с член 40, параграф 5; или

ж) кандидатът подава молба единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на предходно или предстоящо решение, което би довело до неговото репатриране; или

з) кандидатът е влязъл незаконно или е удължил незаконно своя престой на територията на държавата-членка и без уважителна причина не се е явил пред органите или не е подал молба за международна закрила възможно най-скоро, предвид обстоятелствата, свързани с неговото влизане; или

и) кандидатът отказва да спазва задължението да даде пръстови отпечатъци в съответствие с Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите-членки и Европол за целите на правоприлагането⁽¹⁾; или

й) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или обществения ред на държавата-членка; или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред по националното право.

9. Държавите-членки определят срокове за вземане на решение в рамките на процедурата на първа инстанция съгласно параграф 8. Тези срокове са разумни.

Без да се засягат параграфи 3, 4 и 5 държавите-членки могат да надвишават тези срокове при необходимост, за да се гарантира точността и пълнотата на разглеждането на молбата за международна закрила.

Член 32

Неоснователни молби

1. Без да се засяга член 27, държавите-членки могат да сметат определена молба за неоснователна, ако решаващият орган установи, че кандидатът не отговаря на условията за международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС.

2. В случаите на неоснователна молба, в които се прилагат някои от обстоятелствата, които са изброени в член 31, параграф 8, държавите-членки могат също така да приемат определена молба като очевидно неоснователна, когато тя е определена като такава в националното законодателство.

РАЗДЕЛ II

Член 33

Недопустими молби

1. В допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда, в съответствие с Регламент (ЕС) № 604/2013, от държавите-членки не се изисква да разглеждат дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила в съответствие с Директива 2011/95/ЕС, когато молбата се счете за недопустима съгласно настоящия член.

2. Държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако:

а) друга държава-членка е предоставила международна закрила;

б) страна, която не е държава-членка, се счита за първа страна на убежище за кандидата по силата на член 35;

в) страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38;

г) молбата е последваща молба, когато не са се появили или не са били представени от кандидата нови елементи или факти, свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или

д) лице на издръжка на кандидата е подало молба, след като в съответствие с член 7, параграф 2 се е съгласило, че неговият случай е част от молбата, която е подадена от негово име, и когато не са налице обстоятелства в положението на лицето на издръжка, които да оправдават отделна молба.

Член 34

Специални правила относно интервю за допустимост

1. Държавите-членки дават възможност на кандидатите да представят своето становище по отношение на прилагането на основанията, посочени в член 33, към техните конкретни обстоятелства преди решаващият орган да вземе решение относно допустимостта на дадена молба за международна закрила. За тази цел държавите-членки провеждат лично интервю относно допустимостта на молбата. Държавите-членки могат да направят изключение само в съответствие с член 42 в случаи на последващи молби.

Настоящият параграф не засяга член 4, параграф 2, буква а) от настоящата директива и член 5 от Регламент (ЕС) № 604/2013.

2. Държавите-членки могат да предвидят служителите на други органи, различни от решаващия орган, да провеждат личното интервю относно допустимостта на молбата за международна закрила. В такива случаи държавите-членки гарантират, че тези служителите получават предварително необходимото основно обучение, по-специално по отношение на международното право в областта на правата на човека, достиженията на правото на Съюза в областта на убежището и техниките за провеждане на интервюта.

РАЗДЕЛ III

Член 35

Понятие за първа страна на убежище

Една страна може да се разглежда като първа страна на убежище за определен кандидат, ако:

⁽¹⁾ Вж. страница 1 от настоящия брой на Официален вестник.

- а) кандидатът е признат за бежанец в тази страна и все още се ползва от тази закрила; или
- б) кандидатът се ползва от друга закрила в тази държава, като включително се ползва от принципа на забрана за връщане;

при условие че бъде повторно приет в тази страна.

При прилагането на понятието за първа страна на убежище към личното положение на кандидата държавите-членки могат да взимат под внимание член 38, параграф 1. Кандидатът има право да обжалва прилагането на понятието за първа страна на убежище в неговия конкретен случай.

Член 36

Понятие за сигурна страна на произход

1. Една страна, която е определена като сигурна страна на произход в съответствие с настоящата директива, след индивидуално разглеждане на молбата може да се счита за сигурна страна на произход за конкретен кандидат единствено ако:

- а) лицето е гражданин на тази страна; или
- б) лицето е без гражданство и преди обичайно е пребивавало в тази страна;

и лицето не е посочило сериозни основания да се смята, че страната не е сигурна страна на произход в неговите конкретни обстоятелства и от гледна точка признаването му за лице, на което е предоставена международна закрила в съответствие с Директива 2011/95/ЕС.

2. Държавите-членки уреждат в своето национално законодателство допълнителни норми, ред и условия за прилагането на понятието сигурна страна на произход.

Член 37

Национално определяне на трети страни като сигурни страни на произход

1. Държавите-членки могат да запазят или приемат законодателство в съответствие с приложение I за национално определяне на сигурни страни на произход за целите на разглеждането на молби за международна закрила.

2. Държавите-членки правят редовен преглед на ситуацията в трети страни, определени като сигурни страни на произход в съответствие с настоящия член.

3. Оценката дали определена страна е сигурна страна по произход в съответствие с настоящия член се основава на редица източници на информация, включително информация от други държави-членки, от ЕСПОУ, ВКБООН, Съвета на Европа и други международни организации.

4. Държавите-членки уведомяват Комисията за страните, които са определени като сигурни страни на произход в съответствие с настоящия член.

Член 38

Понятие за сигурна трета страна

1. Държавите-членки могат да прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи:

- а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си;
- б) няма опасност от тежко посегателство според определението в Директива 2011/95/ЕС;
- в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция;
- г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и
- д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция.

2. Прилагането на понятието за сигурна трета страна е подчинява на нормите на националното право, а именно:

- а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна;
- б) нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план;
- в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай. На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а).

3. Когато изпълняват решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки:

- а) информират за това кандидата; и
- б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разглеждана по същество.

4. Когато трета страна не разреши на кандидата влизането му на нейна територия, държавите-членки гарантират, че на това лице е предоставен достъп до процедурата в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II.

5. Държавите-членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

Член 39

Понятие за сигурна трета европейска страна

1. Държавите-членки могат да предвидят, че не разглеждат или не разглеждат в пълен обем молба за международна закрила и сигурността на кандидат при неговите конкретни обстоятелства, както е описано в глава II, когато компетентният орган е установил въз основа на факти, че кандидатът се опитва да влезе или е влязъл нелегално на нейна територия от сигурна трета страна, в съответствие с параграф 2.

2. Трета страна се счита за сигурна трета страна за целите на параграф 1 само при условие че:

- а) е ратифицирала и спазва разпоредбите на Женевската конвенция, без никакви географски ограничения;
- б) разполага с процедура за убежище по закон; и
- в) е ратифицирала Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и спазва нейните разпоредби, по-специално нормите за ефикасна защита.

3. На кандидата се дава възможност да оспори прилагането на понятието за европейска сигурна трета страна на основание, че страната не е сигурна при неговите конкретни обстоятелства.

4. Съответните държави-членки предвиждат в своето национално право реда и условията за прилагане на разпоредбите на параграф 1, както и действието на постановените решения по силата на тези разпоредби, при спазване на принципа на забрана за връщане, а именно като предвиждат изключения на прилагането на настоящия член по хуманитарни или политически причини или по причини, свързани с международното публично право.

5. Когато прилагат решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки:

- а) информират за това кандидата; и

б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разглеждана по същество.

6. Когато сигурна трета страна не приеме обратно кандидата, държавите-членки гарантират, че на това лице е предоставен достъп до процедура в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II.

7. Държавите-членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с настоящия член.

РАЗДЕЛ IV

Член 40

Последваща молба

1. Когато лицето, което е подало молба за международна закрила в държава-членка, предостави допълнителни сведения или подаде последваща молба в същата държава-членка, тази държава-членка разглежда тези допълнителни сведения или елементите на последващата молба в рамките на разглеждането на предходната молба, или в рамките на разглеждането на преразглежданото или обжалваното решение, доколкото в тази рамка компетентните органи могат да отчетат и разгледат всички елементи в подкрепа на новите сведения или последващата молба.

2. С цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) първоначално последващата молба за международна закрила е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС

3. Ако в предварителното разглеждане по параграф 2 бъде заключено, че са установени или представени от кандидата нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II. Държавите-членки могат да предвидят и други причини за последваща молба, която да бъде допълнително разглеждана.

4. Държавите-членки могат да предвидят разглеждането на молбата да продължи само при условие че съответният кандидат не е имал възможност, без да има вина за това, да представи ситуацията, изложени в параграфи 2 и 3 от настоящия член, в предходната процедура, и по-специално да упражни правото си на ефективна защита съгласно член 46.

5. Когато последващата молба не е разгледана допълнително в съответствие с настоящия член, тя се счита за недопустима в съответствие с член 33, параграф 2, буква г).

6. Процедурата по настоящия член може да се прилага и в случая с:

- а) лица на издръжка, които подават молба, след като в съответствие с член 7, параграф 2 са се съгласили техният случай да се разглежда в рамките на молбата, която е подадена от тяхно име; и/или
- б) неключил брак непълнолетен, който подава молба след подаването на молба от негово име съгласно член 7, параграф 5, буква в).

В тези случаи предварителното разглеждане по параграф 2 би се състояло в разглеждане дали съществуват факти, които са свързани с положението на лицето на издръжка или неключилия брак непълнолетен, които биха могли да оправдаят отделна молба.

7. Когато дадено лице, по отношение на което следва да се приложи решение за прехвърляне по силата на Регламент (ЕС) № 604/2013, предостави допълнителни сведения или подаде последваща молба в държавата-членка, осъществяваща прехвърлянето, тези сведения или последващи молби се разглеждат от отговорната държава-членка, както е определено в посочения регламент, в съответствие с настоящата директива.

Член 41

Исклучения от правото за оставане в случаи на последващи молби

1. Държавите-членки могат да направят исклучение от правото за оставане на територията, когато дадено лице:

- а) е подало първа последваща молба, която не е допълнително разгледана съгласно член 40, параграф 5, единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на решение, което би довело до неговото неминуемо репатриране от посочената държава-членка; или
- б) подаде друга последваща молба за международна закрила в същата държава-членка след окончателно решение, с което неговата първа последваща молба е била счтена за недопустима съгласно член 40, параграф 5, или след окончателно решение за отхвърляне на молбата като неоснователна,

държавите-членки могат да направят такова исклучение единствено когато решаващият орган счита, че решението за връщане няма да доведе до пряко или непряко връщане в нарушение на международните задължения на тази държава-членка и на нейните задължения към Съюза.

2. В случаите, посочени в параграф 1, държавите-членки могат също:

- а) да предвидят дерогация от сроковете, които обикновено се прилагат при ускорените процедури, в съответствие с националното право, когато процедурата по разглеждане е ускорена в съответствие с член 31, параграф 8, буква ж);
- б) да предвидят дерогация от сроковете, които обикновено се прилагат при процедурите за допустимост по членове 33 и 34, в съответствие с националното право; и/или
- в) да предвидят дерогация от член 46, параграф 8.

Член 42

Процедурни правила

1. Държавите-членки гарантират, че кандидатите, чиято молба е обект на предварително разглеждане съгласно член 40, се ползват от гаранциите по член 12, параграф 1.

2. Държавите-членки могат да уредят в националното си законодателство правила за предварителното разглеждане съгласно член 40. Тези правила могат, *inter alia*:

- а) да задължават съответния кандидат да посочи фактите и да изложи доказателства, които оправдават новата процедура;
- б) да позволят извършване на предварителното разглеждане единствено въз основа на писмените сведения без лично интервю с исклучение на случаите, посочени в член 40, параграф 6.

Тези правила не могат да направят невъзможен достъпа на кандидата до нова процедура или да водят до ефективна отмяна или сериозни пречки за достъп.

3. Държавите-членки гарантират, че кандидатът е информиран по подходящ начин за изхода от предварителното разглеждане и, ако разглеждането на молбата му няма да продължи, е запознат с мотивите за това и за възможностите да подаде жалба или да поиска преразглеждане на това решение.

РАЗДЕЛ V

Член 43

Процедури на границата

1. Държавите-членки могат да предвидят процедури в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II, за да вземат решение на границата или в транзитните си зони на държавата-членка:

- а) относно допустимостта съгласно член 33 на подадена на такова място молба; и/или

б) същността на молба по процедура съгласно член 31, параграф 8.

2. Държавите-членки гарантират, че всяко решение, предвидено в рамките на процедурите по параграф 1, се постановява в разумен срок. Ако в срок от четири седмици не е взето решение, кандидатът получава правото да влезе на територията на държавата-членка с цел молбата му за убежище да бъде разглеждана в съответствие с другите разпоредби на настоящата директива.

3. В случай на или пристигания на голям брой хора, граждани на трета страна или лица без гражданство, които подават молби за международна закрила на границата или в транзитна зона, което прави невъзможно прилагането на практика на разпоредбите на параграф 1 тези процедури могат също да бъдат прилагани, когато и докато тези граждани на трети страни или лица без гражданство са нормално приютени на места в близост до границата или до транзитната зона.

ГЛАВА IV

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОТНЕМАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА

Член 44

Отнемане на международна закрила

Държавите-членки гарантират, че може да започне разглеждане за отнемане на международна закрила на конкретно лице, когато се появят нови елементи или факти, които показват, че има основание за преразглеждане на валидността на международната закрила.

Член 45

Процедурни правила

1. Държавите-членки гарантират, че когато компетентният орган предвижда отнемането на международна закрила, предоставена на гражданин на трета страна или лице без гражданство в съответствие с член 14 или член 19 от Директива 2011/95/ЕС, лицето се ползва от следните гаранции:

- а) да бъде информирано писмено, че компетентният орган пристъпва към преразглеждане на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила, както и за причините за това преразглеждане; и
- б) има възможност да представи по време на лично интервю, което се провежда в съответствие с член 12, параграф 1, буква б) и членове 14—17 или писмено причините, поради които няма основание да му се отнема международната закрила.

2. Освен това държавите-членки гарантират, че в рамките на процедурата по параграф 1:

а) компетентният орган може да получи точни и актуализирани данни от различни източници, по-конкретно при необходимост от ЕСПОУ и ВКБООН, за общото положение в страната на произход на съответното лице; и

б) когато се събира информация за индивидуалния случай с цел преразглеждане на международната закрила, тя не се събира от извършителя(ите) на преследването или на тежкото посегателство, по начин, по който това би довело до пряко информиране на този/тези извършител(и) за това, че съответното лице се ползва от международна закрила и неговият статут е в процес на преразглеждане, или до заплахата за физическата неприкосновеност на лицето или на лица на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на семейството му, които все още живеят в страната на произход.

3. Държавите-членки гарантират, че решението на компетентния орган за отнемане на международната закрила се оповестява писмено. В решението се посочват правните и фактическите мотиви, а информацията за начините за обжалване на решението се съобщава писмено.

4. След като компетентният орган вземе решение за отнемане на международната закрила, се прилагат също така член 20, член 22, член 23, параграф 1 и член 29.

5. Чрез дерогация от параграфи 1—4 от настоящия член държавите-членки могат да решат, че международната закрила отпада по право, ако лицето, което се ползва от международна закрила недвусмислено се е отказало от това да бъде признато за такова лице. Държава-членка може също да предвиди международната закрила да отпада по право, ако лицето, на което е предоставена международна закрила, стане гражданин на тази държава-членка.

ГЛАВА V

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОБЖАЛВАНЕ

Член 46

Право на ефективна защита

1. Държавите-членки гарантират, че кандидатите разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу следното:

- а) решение относно тяхната молба за международна закрила, включително за решение, с което:
 - i) се установява, че молбата е неоснователна във връзка със статут на бежанец и/или статут на лице под субсидиарна закрила;
 - ii) се установява, че молбата е недопустима съгласно член 33, параграф 2;
 - iii) е взето на границата или в транзитни зони на държава-членка, както е описано в член 43, параграф 1;

- iv) не провежда разглеждане съгласно член 39;
- б) отказ от повторно откриване на процедурата по разглеждане на молбата, след като това разглеждане е било прекратено съгласно членове 27 и 28;
- в) решение за отнемане на международна закрила съгласно член 45.

2. Държавите-членки гарантират, че лицата, за които решаващият орган признава, че отговарят на условията за субсидиарна закрила, имат право на ефективна защита, съгласно параграф 1, срещу решение да се счете за неоснователна молба във връзка със статут на бежанец.

Без да се засяга параграф 1, буква в) от настоящия член, когато статутът на лице под субсидирана закрила, предоставен от държава-членка, предлага същите права и ползи като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право, посочената държава-членка може да счете обжалването на решение, с което молбата се определя като неоснователна по отношение на статута на бежанец за недопустимо на основание на недостатъчен интерес от страна на кандидата за продължаване на процедурата.

3. С цел спазване на разпоредбите на параграф 1 държавите-членки гарантират, че ефективната защита предвижда цялостно и *ex nunc* разглеждане на фактите и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС, най-малкото в процедури по обжалване пред първоинстанционен съд.

4. Държавите-членки предвиждат разумни срокове и други необходими правила, за да може кандидатът да упражни своето право на ефективна защита съгласно параграф 1. Сроковете не може да правят невъзможно или прекалено трудно упражняването на това право.

Държавите-членки могат също да предвидят преразглеждане *ex officio* на решения, взети съгласно член 43;

5. Без да се засягат разпоредбите на параграф 6, държавите-членки позволяват на кандидатите да останат на територията, докато изтече срокът, в който те упражняват правото си на ефективна защита, и когато това право е упражнено в рамките на този срок в очакване на резултата от защитата.

6. В случай на решение

- а) дадена молба да се счита за очевидно неоснователна в съответствие с член 32, параграф 2 или за неоснователна след разглеждане в съответствие с член 31, параграф 8, освен в случаите, когато тези решения се основават на обстоятелствата, посочени в член 31, параграф 8, буква з);

- б) дадена молба да се счита за недопустима съгласно член 33, параграф 2, буква а), б) или г);

- в) да бъде отхвърлено възобновяване на процедурата на кандидата, след като тя е била прекратена съгласно член 28; или

- г) молбата да не бъде разглеждана или напълно разглеждана съгласно член 39;

съдът има правомощие да постанови по искане на въпросния кандидат или *ex officio* дали кандидатът може да остане на територията на държавата-членка, ако от това решение произтича прекратяване на правото на кандидата да остане в държавата-членка и когато в такива случаи националното право не предвижда право за оставане в държавата-членка до приключване на процедурата по защитата.

7. Параграф 6 се прилага единствено за процедурите, посочени в член 43, при условие че:

- а) кандидатът разполага с необходимия устен превод, правна помощ и най-малко една седмица, за да подготви искането и да представи пред съда основанията в полза на това да му бъде гарантирано правото да остане на територията до приключване на процедурата; и
- б) в рамките на разглеждането на искането, посочено в параграф 6, съдът разглежда отрицателното решение на решаващия орган във връзка с фактически и материалноправни въпроси.

Ако условията, посочени в букви а) и б), не са изпълнени, се прилага параграф 5.

8. Държавите-членки позволяват на кандидата да остане на територията им до приключване на процедурата по параграфи 6 и 7 с оглед да се постанови дали кандидатът може да остане на територията.

9. Параграфи 5, 6 и 7 не засягат член 26 от Регламент (ЕС) № 604/2013.

10. Държавите-членки могат да определят срокове за разглеждане от съда по параграф 1 на решението, което е взето от решаващия орган.

11. Държавите-членки могат също така да определят в националното си законодателство условията, при които може да се счита, че един кандидат е оттеглил негласно средството за защита съгласно параграф 1 или негласно се е отказал от него, заедно с правила за процедурата, която се прилага в такъв случай.

ПЛАВА VI

ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 47

Обжалване от публичните органи

Настоящата директива не засяга възможността на публичните органи да оспорват съгласно националното законодателство административните и/или съдебните решения.

Член 48

Поверителност

Държавите-членки гарантират, че органите, които прилагат настоящата директива, са обвързани от принципа на поверителност, така както е определено в националното им право, по отношение на информацията, която получават в хода на тяхната работа.

Член 49

Сътрудничество

Всяка държава-членка определя национално звено за контакт и съобщава неговия адрес на Комисията. Комисията предава тази информация на другите държави-членки.

Държавите-членки, като съгласуват с Комисията, вземат всички подходящи мерки за установяване на пряко сътрудничество и обмен на информация между компетентните органи.

Когато се прибегва до мерките, посочени в член 6, параграф 5, член 14, параграф 1, втора алинея и член 31, параграф 3, буква б), държавите-членки информират Комисията възможно най-скоро, когато мотивите за прилагането на тези изключителни мерки престанат да бъдат валидни и най-малко веднъж годишно. При възможност тази информация включва данни относно процента на молбите, за които са били приложени дерогации спрямо общия брой молби, обработени през този период.

Член 50

Доклад

Не по-късно от 20 юли 2017 г. Комисията изготвя доклад пред Европейския парламент и пред Съвета относно прилагането на настоящата директива в държавите-членки и предлага необходимите изменения. Държавите-членки предават на Комисията всяка полезна информация за изготвянето на нейния доклад. След представянето на доклада Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на настоящата директива в държавите-членки най-малко на всеки пет години.

Като част от първия доклад Комисията предоставя информация и относно прилагането на член 17 и различните инструменти, използвани във връзка с докладването по личното интервю.

Член 51

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се

съобразят с членове 1—30, член 31, параграфи 1, 2 и 6—9, членове 32—46, членове 49 и 50 и с приложение I най-късно до 20 юли 2015 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 31, параграфи 3, 4 и 5, не по-късно от 20 юли 2018 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

3. Когато държавите-членки приемат разпоредбите, посочени в параграфи 1 и 2, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват също така уточнение, че позоваванията в съществуващите закони, подзаконови и административни разпоредби на директивата, отменена с настоящата директива, се считат за позовавания на настоящата директива. Условието и редът на позоваване, както и формулировката на уточнението, се определят от държавите-членки.

4. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 52

Преходни разпоредби

Държавите-членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, посочени в член 51, параграф 1, към молбите за международна закрила, и към процедурите за отнемане на международна закрила, които са подадени след 20 юли 2015 г. или на по-ранна дата. Молбите, подадени преди 20 юли 2015 г., и процедурите за отнемане на статута на бежанец, започнати преди същата дата, се уреждат от законовите, подзаконовите и административните разпоредби, приети съгласно Директива 2005/85/ЕО.

По отношение на молбите за международна закрила, подадени след 20 юли 2018 г. или на по-ранна дата, държавите-членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, посочени в член 51, параграф 2. Молбите, подадени преди същата дата, се уреждат от законовите, подзаконовите и административните разпоредби в съответствие с Директива 2005/85/ЕО.

Член 53

Отмяна

Директива 2005/85/ЕО се отменя за държавите-членки, обвързани от настоящата директива, считано от 21 юли 2015 г., без да се засягат задълженията на държавите-членки по отношение на срока за транспониране в националното право на директивата, посочен в приложение II, част Б.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат според таблицата на съответствието в приложение III.

Член 54

Влизане в сила и прилагане

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Членове 47 и 48 се прилагат, считано от 21 юли 2015 г.

Член 55

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 26 юни 2013 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
A. SHATTER

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Определяне на една страна като сигурна страна на произход за целите на член 37, параграф 1

Една страна се счита за сигурна страна на произход, ако на основание на правното положение, прилаганото право в рамките на демократична система и в рамките на политическите обстоятелства може да се покаже, че по принцип и за всеки отделен случай няма преследване, както е определено в член 9 от Директива 2011/95/ЕС, няма мъчения, нехуманно или унижително отношение и наказания и не съществува опасност от произволно насилие в ситуация на международен или вътрешен въоръжен конфликт.

За да се направи тази оценка, се отчита между другото и степента, в която страната предлага защита срещу преследване и лошо отношение чрез:

- а) съответните законови и подзаконови разпоредби на страната и от начина, по който те се прилагат;
 - б) спазването на правата и свободите, гарантирани в Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и/или в Международния пакт за гражданските и политическите права, и/или Конвенцията на Обединените нации срещу мъчението, и по-специално правата, по отношение на които не се разрешава дерогация по член 15, параграф 2 от посочената Европейска конвенция;
 - в) спазване на принципа на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция;
 - г) съществуването на система от ефективни средства за защита срещу нарушенията на тези права и свободи.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЧАСТ А

Отменена директива

(посочена в член 53)

Директива 2005/85/ЕО на Съвета

(ОВ L 326, 13.12.2005 г., стр. 13)

ЧАСТ Б

Срок за транспониране в националното законодателство

(посочен в член 51)

Директива	Срокове за транспониране
2005/85/ЕО	Първи краен срок: 1 декември 2007 г. Втори краен срок: 1 декември 2008 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Таблица на съответствието

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 1	Член 1
Член 2, букви а)—в)	Член 2, букви а)—в)
—	Член 2, буква г)
Член 2, букви г)—е)	Член 2, букви д)—ж)
—	Член 2, букви з) и и)
Член 2, буква ж)	Член 2, буква й)
—	Член 2, букви к) и л)
Член 2, букви з)—к)	Член 2, букви м)—п)
—	Член 2, буква р)
Член 3, параграфи 1 и 2	Член 3, параграфи 1 и 2
Член 3, параграф 3	—
Член 3, параграф 4	Член 3, параграф 3
Член 4, параграф 1, първа алинея	Член 4, параграф 1, първа алинея
Член 4, параграф 1, втора алинея	—
Член 4, параграф 2, буква а)	Член 4, параграф 2, буква а)
Член 4, параграф 2, букви б)—г)	—
Член 4, параграф 2, буква д)	Член 4, параграф 2, буква б)
Член 4, параграф 2, буква е)	—
—	Член 4, параграф 3
Член 4, параграф 3	Член 4, параграф 4
—	Член 4, параграф 5
Член 5	Член 5
Член 6, параграф 1	Член 6, параграф 1
—	Член 6, параграфи 2—4
Член 6, параграфи 2 и 3	Член 7, параграфи 1 и 2
—	Член 7, параграф 3
—	Член 7, параграф 4
Член 6, параграф 4	Член 7, параграф 5
Член 6, параграф 5	—
—	Член 8
Член 7, параграфи 1 и 2	Член 9, параграфи 1 и 2

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
—	Член 9, параграф 3
Член 8, параграф 1	Член 10, параграф 1
—	Член 10, параграф 2
Член 8, параграф 2, букви а)—в)	Член 10, параграф 3, букви а)—в)
—	Член 10, параграф 3, буква г)
Член 8, параграфи 3 и 4	Член 10, параграфи 4 и 5
Член 9, параграф 1	Член 11, параграф 1
Член 9, параграф 2, първа алинея	Член 11, параграф 2, първа алинея
Член 9, параграф 2, втора алинея	—
Член 9, параграф 2, трета алинея	Член 11, параграф 2, втора алинея
Член 9, параграф 3	Член 11, параграф 3
Член 10, параграф 1, букви а)—в)	Член 12, параграф 1, букви а)—в)
—	Член 12, параграф 1, буква г)
Член 10, параграф 1, букви г) и д)	Член 12, параграф 1, букви д) и е)
Член 10, параграф 2	Член 12, параграф 2
Член 11	Член 13
Член 12, параграф 1, първа алинея	Член 14, параграф 1, първа алинея
Член 12, параграф 2, втора алинея	—
—	Член 14, параграф 1, втора и трета алинея
Член 12, параграф 2, трета алинея	Член 14, параграф 1, четвърта алинея
Член 12, параграф 2, буква а)	Член 14, параграф 2, буква а)
Член 12, параграф 2, буква б)	—
Член 12, параграф 2, буква в)	—
Член 12, параграф 3, първа алинея	Член 14, параграф 2, буква б)
Член 12, параграф 3, втора алинея	Член 14, параграф 2, втора алинея
Член 12, параграфи 4—6	Член 14, параграфи 3—5
Член 13, параграфи 1 и 2	Член 15, параграфи 1 и 2
Член 13, параграф 3, буква а)	Член 15, параграф 3, буква а)
—	Член 15, параграф 3, буква б)
Член 13, параграф 3, буква б)	Член 15, параграф 3, буква в)
—	Член 15, параграф 3, буква г)
—	Член 15, параграф 3, буква д)
Член 13, параграф 4	Член 15, параграф 4

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 13, параграф 5	—
—	Член 16
Член 14	—
—	Член 17
—	Член 18
—	Член 19
Член 15, параграф 1	Член 22, параграф 1
Член 15, параграф 2	Член 20, параграф 1
—	Член 20, параграфи 2—4
—	Член 21, параграф 1
Член 15, параграф 3, буква а)	—
Член 15, параграф 3, букви б) и в)	Член 21, параграф 2, букви а) и б)
Член 15, параграф 3, буква г)	—
Член 15, параграф 3, втора алинея	—
Член 15, параграфи 4—6	Член 21, параграфи 3—5
—	Член 22, параграф 2
Член 16, параграф 1, първа алинея	Член 23, параграф 1, първа алинея
Член 16, параграф 1, втора алинея, първо изречение	Член 23, параграф 1, втора алинея, вводни думи
—	Член 23, параграф 1, буква а)
Член 16, параграф 1, втора алинея, второ изречение	Член 23, параграф 1, буква б)
Член 16, параграф 2, първо изречение	Член 23, параграф 2
Член 16, параграф 2, второ изречение	—
—	Член 23, параграф 3
Член 16, параграф 3	Член 23, параграф 4, първа алинея
Член 16, параграф 4, първа алинея	—
Член 16, параграф 4, втора и трета алинея	Член 23, параграф 4, втора и трета алинея
—	Член 24
Член 17, параграф 1	Член 25, параграф 1
Член 17, параграф 2, буква а)	Член 25, параграф 2
Член 17, параграф 2, букви б) и в)	—
Член 17, параграф 3	—
Член 17, параграф 4	Член 25, параграф 3
—	Член 25, параграф 4
Член 17, параграф 5	Член 25, параграф 5

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
—	Член 25, параграф 6
Член 17, параграф 6	Член 25, параграф 7
Член 18	Член 26
Член 19	Член 27
Член 20, параграфи 1 и 2	Член 28, параграфи 1 и 2
—	Член 28, параграф 3
Член 21	Член 29
Член 22	Член 30
Член 23, параграф 1	Член 31, параграф 1
Член 23, параграф 2, първа алинея	Член 31, параграф 2
—	Член 31, параграф 3
—	Член 31, параграфи и 5
Член 23, параграф 2, втора алинея	Член 31, параграф 6
Член 23, параграф 3	—
—	Член 31, параграф 7
Член 23, параграф 4, буква а)	Член 31, параграф 8, буква а)
Член 23, параграф 4, буква б)	—
Член 23, параграф 4, буква в), подточка i)	Член 31, параграф 8, буква б)
Член 23, параграф 4, буква в), подточка ii)	—
Член 23, параграф 4, буква г)	Член 31, параграф 8, буква в)
Член 23, параграф 4, буква д)	—
Член 23, параграф 4, буква е)	Член 31, параграф 8, буква г)
Член 23, параграф 4, буква ж)	Член 31, параграф 8, буква д)
—	Член 31, параграф 8, буква е)
Член 23, параграф 4, букви з) и и)	—
Член 23, параграф 4, буква й)	Член 31, параграф 8, буква ж)
—	Член 31, параграф 8, букви з) и и)
Член 23, параграф 4, букви к) и л)	—
Член 23, параграф 4, буква м)	Член 31, параграф 8, буква й)
Член 23, параграф 4, букви н) и о)	—
—	Член 31, параграф 9
Член 24	—
Член 25	Член 33
Член 25, параграф 1	Член 33, параграф 1

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 25, параграф 2, букви а)—в)	Член 33, параграф 2, букви а)—в)
Член 25, параграф 2, букви г) и д)	—
Член 25, параграф 2, букви е) и ж)	Член 33, параграф 2, букви г) и д)
—	Член 34
Член 26	Член 35
Член 27, параграф 1, буква а)	Член 38, параграф 1, буква а)
—	Член 38, параграф 1, буква б)
Член 27, параграф 1, букви б)—г)	Член 38, параграф 1, букви в)—д)
Член 27, параграфи 2—5	Член 38, параграфи 2—5
Член 28	Член 32
Член 29	—
Член 30, параграф 1	Член 37, параграф 1
Член 30, параграфи 2—4	—
—	Член 37, параграф 2
Член 30, параграфи 5 и 6	Член 37, параграфи 3 и 4
Член 31, параграф 1	Член 36, параграф 1
Член 31, параграф 2	—
Член 31, параграф 3	Член 36, параграф 2
Член 32, параграф 1	Член 40, параграф 1
Член 32, параграф 2	—
Член 32, параграф 3	Член 40, параграф 2
Член 32, параграф 4	Член 40, параграф 3, първо изречение
Член 32, параграф 5	Член 40, параграф 3, второ изречение
Член 32, параграф 6	Член 40, параграф 4
—	Член 40, параграф 5
Член 32, параграф 7, първа алинея	Член 40, параграф 6, буква а)
—	Член 40, параграф 6, буква б)
Член 32, параграф 7, втора алинея	Член 40, параграф 6, втора алинея
—	Член 40, параграф 7
—	Член 41
Член 33	—
Член 34, параграф 1 и параграф 2, буква а)	Член 42, параграф 1 и параграф 2, буква а)
Член 34, параграф 2, буква б)	—
Член 34, параграф 2, буква в)	Член 42, параграф 2, буква б)

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 34, параграф 3, буква а)	Член 42, параграф 3
Член 34, параграф 3, буква б)	—
Член 35, параграф 1	Член 43, параграф 1, буква а)
—	Член 43, параграф 1, буква б)
Член 35, параграф 2 и параграф 3, букви а)—е)	—
Член 35, параграф 4	Член 43, параграф 2
Член 35, параграф 5	Член 43, параграф 3
Член 36, от параграф 1 до параграф 2, буква в)	Член 39, от параграф 1 до параграф 2, буква в)
Член 36, параграф 2, буква г)	—
Член 36, параграф 3	—
—	Член 39, параграф 3
Член 36, параграфи 4—6	Член 39, параграфи 4—6
—	Член 39, параграф 7
Член 36, параграф 7	—
Член 37	Член 44
Член 38	Член 45
—	Член 46, параграф 1, буква а), подточка i)
Член 39, параграф 1, буква а), подточки i) и ii)	Член 46, параграф 1, буква а), подточки ii) и iii)
Член 39, параграф 1, буква а), подточка iii)	—
Член 39, параграф 1, буква б)	Член 46, параграф 1, буква б)
Член 39, параграф 1, букви в) и г)	—
Член 39, параграф 1, буква д)	Член 46, параграф 1, буква в)
—	Член 46, параграфи 2 и 3
Член 39, параграф 2	Член 46, параграф 4, първа алинея
—	Член 46, параграф 4, втора и трета алинея
Член 39, параграф 3	—
—	Член 46, параграфи 5—9
Член 39, параграф 4	Член 46, параграф 10
Член 39, параграф 5	—
Член 39, параграф 6	Член 41, параграф 11
Член 40	Член 47
Член 41	Член 48
—	Член 49
Член 42	Член 50

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 43, първа алинея	Член 51, параграф 1
—	Член 51, параграф 2
Член 43, втора и трета алинея	Член 51, параграфи 3 и 4
Член 44	Член 52, първа алинея
—	Член 52, втора алинея
—	Член 53
Член 45	Член 54
Член 46	Член 55
Приложение I	—
Приложение II	Приложение I
Приложение III	—
—	Приложение II
—	Приложение III

ДИРЕКТИВА 2013/33/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 26 юни 2013 година****за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила
(преработен текст)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 78, параграф 2, буква е) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Трябва да се внесат редица съществени промени в Директива 2003/9/ЕО на Съвета от 27 януари 2003 г. за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище ⁽⁴⁾. С оглед постигането на яснота посочената директива следва да бъде преработена.
- (2) Една обща политика в областта на убежището, която включва обща европейска система за убежище, е основен елемент на целта на Европейския съюз, насочена към постепенното създаване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, което е отворено за тези, които, принудени от обстоятелствата, законно търсят закрила в Съюза. Тази политика следва да бъде ръководена от принципа на солидарност и справедливо поделение на отговорностите между държавите членки, включително тези, свързани с финансовите последици от нея.
- (3) Европейският съвет, по време на специалната си среща в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г., постигна съгласие да работи за създаването на обща европейска система за

убежище, която се основава на пълното и цялостно прилагане на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г. („Женевската конвенция“), и по този начин да се утвърди принципът за забрана на връщането. Първата фаза от общата европейска система за убежище е изпълнена чрез приемането на съответните правни инструменти, предвидени в договорите, включително в Директива 2003/9/ЕО.

- (4) На срещата си на 4 ноември 2004 г. Европейският съвет прие Хагската програма, която определи целите, които трябва да се изпълнят в областта на свободата, сигурността и правосъдието през периода 2005—2010 г. Във връзка с това в Хагската програма Европейската комисия бе приканена да приключи оценяването на инструментите от първата фаза и да представи на Европейския парламент и на Съвета инструментите и мерките от втората фаза.

- (5) На срещата си на 10—11 декември 2009 г. Европейският съвет прие Стокхолмската програма, в която отново бе потвърден ангажиментът по отношение на целта за създаване до 2012 г. на общо пространство на закрила и солидарност, основано на обща процедура за предоставяне на убежище и единен статут за тези, на които е предоставена международна закрила, въз основа на високи стандарти за закрила и справедливи и ефективни процедури. В Стокхолмската програма се предвижда също, че за лицата е от съществено значение, независимо в коя държава членка са подали молбата си за международна закрила, те да бъдат третираны по равностоеен начин във връзка с условията на приемане.

- (6) Ресурсите на Европейския фонд за бежанците и на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището следва да бъдат мобилизирани за предоставянето на адекватно подпомагане на усилията на държавите членки, свързани с изпълнение на стандартите, определени във втората фаза на общата европейска система за убежище, по-специално на онези държави членки, които срещат специфичен и несъразмерно голям натиск за техните системи за убежище, по-специално поради тяхното географско или демографско положение.

- (7) Предвид резултатите от извършените оценки на прилагането на инструментите от първата фаза, на този етап е уместно да се потвърдят принципите, на които се основава Директива 2003/9/ЕО, за да се гарантират по-добри условия при приемане на кандидатите за международна закрила („кандидатите“).

⁽¹⁾ ОВ С 317, 23.12.2009 г., стр. 110 и ОВ С 24, 28.1.2012 г., стр. 80.

⁽²⁾ ОВ С 79, 27.3.2010 г., стр. 58.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 7 май 2009 г. (ОВ С 212 Е, 5.8.2010 г., стр. 348) и позиция на Съвета на първо четене от 6 юни 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 10 юни 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽⁴⁾ ОВ L 31, 6.2.2003 г., стр. 18.

- (8) За да се гарантира в целия Съюз еднакво отношение към кандидатите, настоящата директива следва да се прилага през всички етапи и видове процедури, свързани с молбите за международна закрила, във всички места и центрове, в които са настанени кандидатите, и за цялото време, за което им е разрешено да останат на територията на държавите членки като кандидати.
- (9) При прилагането на настоящата директива държавите членки следва да гарантират пълно спазване на принципа на висшия интерес на детето и на единството на семейството в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз, Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г. и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.
- (10) Във връзка с отношението към лицата, които попадат в обхвата на настоящата директива, държавите членки са обвързани със задълженията съгласно инструментите на международното право, по които те са страна.
- (11) Следва да се установят стандарти за приемане на кандидатите, които да бъдат достатъчни, за да гарантират достоен стандарт на живот и сравними условия на живот във всички държави членки.
- (12) Хармонизирането на условията на приемане на кандидатите, следва да допринесе за ограничаването на вторичните движения на кандидатите, водени от различията в условията на приемането им.
- (13) С цел да се осигури еднакво отношение към всички кандидати за международна закрила, както и за да се гарантира съгласуваност с настоящите достижения на правото на Съюза в областта на убежището, по-специално с Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила⁽¹⁾, е целесъобразно приложното поле на настоящата директива да се разшири, за да обхване кандидатите за субсидиарна закрила.
- (14) Приемането на лицата, които имат специални потребности за приемане, следва да бъде основна грижа на националните органи, за да се гарантира, че приемането е организирано по специален начин, за да отговори на техните специални потребности за приемане.
- (15) Задържането на кандидати, следва да се прилага в съответствие с основополагащия принцип, че едно лице не следва да се задържа единствено на това основание, че то търси международна закрила, по-специално, в съответствие с международните правни задължения на държавите членки и с член 31 от Женевската конвенция. Кандидатите могат да бъдат задържани единствено при съвсем ясно определени изключителни обстоятелства, предвидени в настоящата директива, и при спазване на принципа на необходимост и пропорционалност по отношение както на начина, така и на целта на такова задържане. Когато е задържан кандидат, той следва да има ефективен достъп до съответните процедурни гаранции като например право на съдебна защита пред национален съдебен орган.
- (16) По отношение на административните процедури, свързани с основанията за задържане, понятието „надлежно изпълнение“ изисква най-малко държавите членки да предприемат конкретни и разумни стъпки, за да гарантират, че времето, необходимо за проверка на основанията за задържане, е възможно най-кратко, и че има реални изгледи тази проверка да може да се извърши успешно във възможно най-кратък срок. Задържането не трябва да надхвърля времето, разумно необходимо за приключване на съответните процедури.
- (17) Основанията за задържане, установени в настоящата директива, не засягат други основания за задържане, включително основания за задържане в рамките на наказателно производство, които са приложими съгласно националното право, без връзка с молбата за международна закрила на гражданина на трета държава или лицето без гражданство.
- (18) Отношението към кандидатите, които са задържани, следва да бъде при пълно зачитане на човешкото достойнство и тяхното приемане следва да бъде специално организирано, за да отговори на техните нужди в това положение. По-специално, държавите членки следва да гарантират, че се прилага член 37 от Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г.
- (19) Може да има случаи, при които не е възможно на практика да се осигурят незабавно определени гаранции на приемането при задържане, например поради географското положение или специфичната структура на центъра за задържане. Въпреки това всяка дерогация от тези гаранции следва да бъде временна и следва да се прилага само при обстоятелствата, визирани в настоящата директива. Дерогациите следва да се прилагат само при изключителни обстоятелства и следва да бъдат надлежно обосновани, като се вземат предвид обстоятелствата по конкретния случай, включително конкретната тежест на приложената дерогация, нейната продължителност и отразението ѝ върху съответния кандидат.

(¹) ОВ L 337, 20.12.2011 г., стр. 9.

- (20) За да се осигури по-успешно физическата и психическата неприкосновеност на кандидата, задържането следва да бъде крайна мярка и може да се прилага едва като всички алтернативни на задържането мерки, несвързани с лишаване от свобода, са били надлежно разгледани. Всяка алтернативна на задържането мярка трябва да зачита основните човешки права на кандидата.
- (21) С оглед спазването на процесуалните гаранции, които се състоят във възможността да се осъществява контакт с организации или с групи лица, които оказват правна помощ, следва да се предоставя информация за такива организации и групи лица.
- (22) При вземането на решения за жилищно настаняване държавите членки следва надлежно да отчитат висшия интерес на детето, както и конкретните обстоятелства в положението на кандидат, който е зависим от членове на семейството или други близки роднини, например неключили брак и ненавършили пълнолетие братя или сестри, които вече се намират в държавата членка.
- (23) За да се насърчава самостоятелността на кандидатите и за да се ограничат значителните несъответствия между държавите членки, от основно значение е да се предвидят ясни правила относно достъпа на кандидатите до пазара на труда.
- (24) За да се гарантира, че материалната подкрепа, предоставяна на кандидатите е в съответствие с принципите, установени в настоящата директива, е необходимо държавите членки да определят нивото на такава подкрепа въз основа на относими показатели. Това не означава, че отпуснатата сума следва да бъде същата, както тази за собствените им граждани. Държавите членки могат да третират кандидатите по по-неблагоприятен начин в сравнение със собствените граждани, както е предвидено в настоящата директива.
- (25) Следва да се ограничат възможностите за злоупотреба със системата за приемане, като се посочат обстоятелствата, при които материалните условия на приемане на кандидатите, може да бъде ограничени или отнети, като същевременно се гарантира достоен стандарт на живот за всички кандидати.
- (26) Ефективността на националните системи за приемане и сътрудничеството между държавите членки по въпросите на приемането на кандидатите следва да бъдат гарантирани.
- (27) Следва да се насърчава подходяща координация между компетентните органи по отношение на приемането на кандидатите и следователно следва да се насърчават хармоничните отношения между местните общности и центровете за настаняване.
- (28) Държавите членки следва да имат право да въвеждат или да запазят по-благоприятни разпоредби за гражданите на трети държави и лицата без гражданство, които търсят международна закрила от дадена държава членка.
- (29) В същия дух държавите членки се приканват да прилагат разпоредбите на настоящата директива по отношение на процедурите за разглеждане на молбите за форми на защита, различни от тази, която е предвидена в Директива 2011/95/ЕС.
- (30) Следва да се оценява редовно прилагането на настоящата директива.
- (31) Доколкото целта на настоящата директива, а именно установяването на стандарти за приемане на кандидати в държавите членки, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки следователно поради обхвата и последиците на настоящата директива, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки, в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (32) В съответствие със Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията от 28 септември 2011 г. ⁽¹⁾ относно обяснителните документи, държавите членки се задължават в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между компонентите на дадена директива и съответните елементи от националните инструменти за транспониране. Законодателят счита, че представянето на подобни документи е обосновано по отношение на настоящата директива.
- (33) В съответствие с членове 1, 2 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането на настоящата директива и не са обвързани от нея, нито от нейното прилагане.
- (34) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

(¹) ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- (35) Настоящата директива защита основните права и спазва принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз. Настоящата директива цели по-специално да гарантира пълното зачитане на човешкото достойнство и да улесни прилагането на членове 1, 4, 6, 7, 18, 21, 24 и 47 от Хартата, и трябва да бъде прилагана в съответствие с това.
- (36) Задължението за транспониране на настоящата директива в националното право следва да бъде ограничено до разпоредбите, които представляват изменение по същество в сравнение с Директива 2003/9/ЕО. Задължението за транспониране на разпоредбите, които не са изменени, произтича от посочената директива.
- (37) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите членки по отношение на срока за транспониране в националното право на Директива 2003/9/ЕО, посочен в приложение II, част Б,
- ненавършилите пълнолетие деца на двойките, посочени в първото тире, или на кандидата, при условие че те не са сключили брак, независимо от това дали са родени от брак, без брак или са били осиновени, в съответствие с националното право;
- бащата, майката или друго пълнолетно лице, което носи отговорност за кандидата по силата на правото или практиката на съответната държава членка, когато кандидатът е ненавършил пълнолетие и не е сключил брак.
- г) „ненавършил пълнолетие“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство на възраст под 18 години;
- д) „непридружен ненавършил пълнолетие“ означава ненавършил пълнолетие, който пристига на територията на държавите членки, без да е придружаван от пълнолетно лице, отговорно за него съгласно правото или практиката на съответната държава членка, докато грижата за него не бъде реално поета от такова лице; включва се също и ненавършил пълнолетие, който е оставен непридружен след влизането му на територията на държавите членки;
- е) „условия на приемане“ означава съвкупността от мерките, взети от държавите членки в полза на кандидатите, в съответствие с настоящата директива;
- ж) „материални условия на приемане“ означава условията на приемане, които включват жилище, храна и облекло, предоставени в натура или под формата на финансова помощ или на бонове, или като комбинация от трите, както и помощ за дневни разходи;

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ЦЕЛ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Член 1

Цел

Настоящата директива има за цел да определи стандарти за приемането в държавите членки на кандидати за международна закрила („кандидати“).

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива:

- а) „молба за международна закрила“ означава молба за международна закрила съгласно определението в член 2, буква з) от Директива 2011/95/ЕС;
- б) „кандидат“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, които са подали молба за международна закрила, по която още не е взето окончателно решение;
- в) „членове на семейството“ означава, доколкото семейството вече е било създадено в държавата на произход, следните членове на семейството на кандидата, които се намират в същата държава членка във връзка с молбата за международна закрила:
- съпругът(ата) на кандидата, или неговия несклучил брак партньор или неговата партньорка, с когото (която) поддържа трайна връзка, когато правото или практиката в съответната държава членка третират несклучилите брак двойки по начин, сравним със сключилите брак двойки, съгласно своето право относно гражданите на трети държави;
- з) „задържане“ означава всяка мярка на изолиране на кандидат от държавата членка в определено място, където кандидатът е лишен от свободата си на придвижване;
- и) „център за настаняване“ означава всяко място, което служи за колективно жилище на кандидатите;
- й) „представител“ означава лице или организация, определени от компетентните органи да помагат на непридружен ненавършил пълнолетие и да го представляват при процедури, предвидени в настоящата директива, с цел гарантиране на висшия интерес на детето и — при необходимост — при извършване на правни действия за ненавършилия пълнолетие. Когато една организация е посочена като представител, тя определя лице, отговорно за изпълнението на задълженията на представител по отношение на непридружения ненавършил пълнолетие, в съответствие с настоящата директива;
- к) „кандидат със специални потребности за приемане“ означава уязвимо лице, в съответствие с член 21, което се нуждае от специални гаранции, с цел да се възползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива.

Член 3

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага по отношение на всички граждани на трети държави и лица без гражданство, които подават молба за международна закрила на територията, включително на границата, в териториалните води или в транзитните зони, на дадена държава членка, докато имат разрешение да останат на територията в качеството на кандидати, както и по отношение на членовете на семейството, ако молбата за международна закрила се отнася и до тях според националното право.

2. Настоящата директива не се прилага по отношение на молбите за дипломатическо или териториално убежище, които са подадени до представителствата на държавите членки.

3. Настоящата директива не се прилага, когато се прилага Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием⁽¹⁾.

4. Държавите членки могат да решат да прилагат настоящата директива по отношение на процедурите за произнасяне по молбите за форми на закрила, различни от тази, която произтича от Директива 2011/95/ЕС.

Член 4

По-благоприятни разпоредби

Държавите членки могат да приемат или да запазят по-благоприятни разпоредби в областта на условията за приемане на кандидати, и на близките роднини на кандидата, които се намират в същата държава членка, когато те са зависими от него, или по хуманитарни причини, доколкото тези разпоредби са съвместими с настоящата директива.

ГЛАВА II

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ЗА УСЛОВИЯТА НА ПРИЕМАНЕ

Член 5

Информация

1. Държавите членки информират кандидатите в разумен срок, който не надхвърля петнадесет дни след подаването на молбата за международна закрила, най-малко за предимствата, от които те могат да се ползват, и за задълженията, които трябва да спазват по отношение на условията за приемане.

Държавите членки гарантират, че на кандидатите е предоставена информация за организации или групи лица, които осигуряват специфична правна помощ, и за организации, за които се предполага, че биха могли да им помогнат или да ги информират относно условията на приемане, от които те могат да се ползват, включително медицински грижи.

2. Държавите членки гарантират, че информацията, посочена в параграф 1 се предоставя писмено и на език, който кандидатът разбира или се предполага, че разбира достатъчно. Ако е целесъобразно, тази информация може също така да бъде дадена устно.

Член 6

Документи

1. Държавите членки гарантират, че в срок от три дни след подаването на молба за международна закрила кандидатът получава документ, издаден на негово име, с който се удостоверява неговият статут на кандидат или че му е разрешено да остане на територията на държавата членка, докато молбата му предстои да бъде разглеждана или е в процес на разглеждане.

Ако титулярът не е свободен да се движи на цялата или на част от територията на държавата членка, документът удостоверява също и този факт.

2. Държавите членки могат да изключат прилагането на настоящия член, когато кандидатът е задържан и по време на разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена на границата, или в рамките на процедура за предоставяне на право на кандидата да влезе на територията на държава членка. В специфични случаи, по време на разглеждането на молбата за международна закрила, държавите членки могат да предоставят на кандидатите други документи, които са равностойни на документа, посочен в параграф 1.

3. Документът, посочен в параграф 1, не удостоверява задължително самоличността на кандидата.

4. Държавите членки приемат необходимите мерки, за да предоставят на кандидатите документа, посочен в параграф 1, който трябва да бъде валиден за срока, за който на тях им е разрешено да пребивават на територията на съответната държава членка.

5. Държавите членки могат да предоставят кандидатите пътен документ, когато сериозни хуманитарни причини правят необходимо тяхното присъствие в друга държава.

⁽¹⁾ ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12.

6. Държавите членки не предвиждат излишни или непропорционални документи или други административни изисквания за кандидатите преди да им се предоставят правата, с които те разполагат съгласно настоящата директива, единствено поради това, че са кандидати за международна закрила.

Член 7

Пребиваване и свобода на движение

1. Кандидатите могат да се движат свободно на територията на приемашата държава членка или в рамките на зоната, която им е определена от тази държава членка. Определената зона не засяга неприкосновената сфера на личния живот и дава достатъчно възможност за движение, за да гарантира достъпа до всички предимства, предвидени с настоящата директива.

2. Държавите членки могат да определят мястото на пребиваване на кандидата по съображения за обществен интерес или обществен ред или, когато е необходимо, за нуждите на бързото обработване и ефективното проследяване на техните молби за международна закрила.

3. Държавите членки могат да предвидят, че за да се ползват от материалните условия на приемане, кандидатите трябва реално да пребивават в определено място, което е посочено от държавите членки. Тези решения, които могат да имат общ характер, се взимат за всеки случай поотделно и въз основа на националното право.

4. Държавите членки предвиждат възможността да предоставят на кандидатите временно разрешение да напускат мястото на пребиваване по параграфи 2 и 3 и/или зоната, която им е била определена, по параграф 1. Решенията се взимат за всеки случай поотделно, обективно и безпристрастно, като се предоставят мотиви, когато са отрицателни.

Кандидатът не трябва да иска разрешение, за да се яви пред органите и съдилищата, ако неговото присъствие там е необходимо.

5. Държавите членки задължават кандидатите да съобщават своя настоящ адрес на компетентните органи и да им съобщават всяка промяна на адреса в най-кратък срок.

Член 8

Задържане

1. Държавите членки не могат да задържат едно лице единствено поради това, че то е кандидат за международна закрила в съответствие с Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила ⁽¹⁾.

2. Когато се окаже необходимо и въз основа на преценка на всеки случай поотделно, държавите членки могат да задържат кандидата, ако не могат да бъдат приложени ефективно по-леки принудителни алтернативни мерки.

3. Кандидат може да бъде задържан единствено:

а) с цел установяване или проверка на неговата самоличност или националност;

б) с цел установяване на елементите, на които се основава молбата за международна закрила, което не би могло да бъде извършено, ако няма задържане, особено когато съществува риск кандидатът да се укрие;

в) с цел да се вземе решение в хода на процедура относно правото на кандидата да влезе на територията;

г) когато е задържан по процедура за връщане съгласно Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни ⁽²⁾, за да се подготви връщането и/или да се извърши процесът на извеждането и съответната държава членка може да докаже чрез обективни критерии, включително че кандидатът вече е имал възможност за достъп до процедурата за предоставяне на убежище, че има разумни основания да се предположи, че той подава молбата за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на решението за връщане;

д) когато това се налага с цел защита на националната сигурност или на обществения ред;

е) в съответствие с член 28 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство ⁽³⁾.

Основанията за задържане трябва да са предвидени в националното право.

4. Държавите членки гарантират, че в националното право са предвидени правила във връзка с алтернативи на задържането, като задължение за редовно явяване пред органите, внасяне на парична гаранция или задължение лицето да остане на точно определено място.

⁽¹⁾ Вж. стр. 60 от настоящия брой на Официален вестник.

⁽²⁾ ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98.

⁽³⁾ Вж. стр. 31 от настоящия брой на Официален вестник.

Член 9

Гаранции за задържаните кандидати

1. Кандидатът се задържа единствено за възможно най-кратък срок и задържането продължава само докато са приложими основанията, предвидени в член 8, параграф 3.

Административните процедури, които се отнасят до основанията за задържане, предвидени в член 8, параграф 3, се изпълняват надлежно. Забавянията при административните процедури, които не могат да бъдат вменени в отговорност на кандидата, не оправдават продължаване на задържането.

2. Задържането на кандидата се постановява в писмена форма от съдебните или административните органи. В заповедта за задържане се посочват фактическите и правни основания за задържането.

3. Когато задържането е разпоредено от административните органи, държавите членки осигуряват бърз съдебен контрол за законосъобразността на задържането, който се провежда служебно и/или по искане на кандидата. Когато съдебният контрол се провежда служебно, решението в рамките на този контрол се взема във възможно най-кратък срок след началото на задържането. Когато този съдебен контрол се провежда по искане на кандидата, решението в рамките на този контрол се взема във възможно най-кратък срок след началото на съответната процедура. За тази цел държавите членки определят в националното право срока, в рамките на който се осъществява служебно провежданият съдебен контрол и/или съдебният контрол по искане на кандидата.

Когато в резултат от проведения съдебен контрол е установено, че задържането е незаконосъобразно, съответният кандидат се освобождава незабавно.

4. Задържаните кандидати се уведомяват незабавно в писмена форма на език, който разбират или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбират, за основанията за задържането и за процедурите, предвидени в националното право за оспорване на заповедта за задържане, както и за възможността да поиска безплатна правна помощ и безплатно представителство.

5. Задържането се преразглежда от съдебен орган през разумни интервали от време служебно и/или по искане на съответния кандидат, по-специално когато това задържане е с удължен срок, когато възникнат относими обстоятелства или се получи нова информация, която засяга законосъобразността на задържането.

6. В случаите на съдебен контрол на заповедта за задържане, предвиден в параграф 3, държавите членки осигуряват достъп на кандидатите до безплатна правна помощ и безплатно представителство. Това включва най-малко изготвянето на необходимите за процеса документи и участие в изслушването пред съдебните органи от името на кандидата.

Безплатните правна помощ и представителство се предоставят от лица с подходяща квалификация, както се допуска или разрешава в националното право, и които нямат или не могат да имат потенциален конфликт на интереси с кандидата.

7. Държавите членки могат също да предвидят, че безплатните правна помощ и представителство се предоставят:

- a) само на лицата, които нямат достатъчно средства, и/или
- b) само чрез услугите на правни съветници или други консултанти, специално определени от националното право да оказват помощ и да представляват кандидати.

8. Държавите членки могат също:

- a) да налагат финансови ограничения и/или ограничения в сроковете на предоставяне на безплатните правна помощ и представителство, при условие че тези граници не ограничават произволно достъпа до правна помощ и представителство;
- b) да предвидят по отношение на таксите и другите разходи, че кандидатите не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпросите, свързани с правната помощ.

9. Държавите членки могат да изискват пълно или частично възстановяване на направените разходи, след като финансовото положение на кандидата се подобри значително или ако решението за извършване на тези разходи е взето на основание невярна информация, предоставена от кандидата.

10. Процедурите за достъп до правна помощ и представителство се уреждат в националното право.

Член 10

Условия на задържане

1. Задържането на кандидатите се извършва по правило в специализирани центрове за задържане. Когато дадена държава членка не може да осигури настаняване в специализиран център за задържане и трябва да прибегне до настаняване в затвор, задържаният кандидат се отделя от обикновените затворници и се прилагат условията на задържане, предвидени в настоящата директива.

По правило задържаните кандидати се настаняват отделно от други граждани на трети държави, които не са подали молба за международна закрила.

Когато не е възможно кандидатите да бъдат задържани отделно от други граждани на трети държави, съответната държава членка гарантира, че се прилагат условията на задържане, предвидени в настоящата директива.

2. Задържаните кандидати разполагат с достъп до открити пространства.

3. Държавите членки гарантират, че лицата, които представляват Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН), имат възможността да общуват с кандидатите и да ги посещават при зачитане на правото на неприкосновеност на личния живот. Тази възможност се отнася и за всяка организация, която действа от името на ВКБООН на територията на съответната държава членка, съгласно сключено споразумение с тази държава членка.

4. Държавите членки гарантират, че членовете на семействата, правните съветници и лицата, които представляват съответните неправителствени организации, признати от съответната държава членка, имат възможност да общуват с кандидатите и да ги посещават при зачитане на правото на неприкосновеност на личния живот. Ограничения на достъпа до центровете за задържане могат да се налагат само когато по силата на националното право те са обективно необходими за сигурността, обществения ред или административното управление на центъра за задържане, при условие че достъпът не е значително ограничен или направен невъзможен.

5. Държавите членки гарантират, че на кандидатите редовно се предоставя информация, в която се разясняват правилата, които се прилагат в центъра за задържане, и се посочват техните права и задължения на език, който те разбират или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбират. Държавите членки могат да предвидят дерогация от това задължение в надлежно обосновани случаи и за разумен срок, който трябва да бъде възможно най-кратък, в случай че кандидатът е задържан на граничния пункт или в транзитна зона. Тази дерогация не се прилага в случаите, посочени в член 43 от Директива 2013/32/ЕС.

Член 11

Задържане на уязвими лица и на кандидати със специални потребности за приемане

1. Здравословното състояние, включително психичното здраве на задържаните кандидати, които са уязвими лица, е основна грижа на националните органи.

Когато бъдат задържани уязвими лица, държавите членки осигуряват редовно наблюдение и подходяща помощ, като вземат предвид тяхното особено положение, включително тяхното здравословно състояние.

2. Ненавършилите пълнолетие могат да бъдат задържани единствено като крайна мярка и след като се установи, че, по-леки алтернативни принудителни мерки не могат да бъдат ефективно приложени. Такова задържане е с възможно най-кратък срок и се полагат всички усилия за освобождаването на задържаните ненавършили пълнолетие и за настаняването им на подходящи за такива лица места.

Висшият интерес на ненавършилия пълнолетие, както е предвидено в член 23, параграф 2, е от първостепенно значение.

Когато бъдат задържани ненавършили пълнолетие, те имат възможността да се занимават с дейности за свободното време, включително с игри и с развлекателни дейности, подходящи за възрастта им.

3. Непридружените ненавършили пълнолетие се задържат само при изключителни обстоятелства. Полагат се всички усилия за освобождаване на непридружените ненавършили пълнолетие възможно най-скоро.

Непридружените ненавършили пълнолетие никога не се задържат в затвор.

Доколкото е възможно непридружените ненавършили пълнолетие се настаняват в институции, които разполагат с персонал и оборудване, съобразени с нуждите на лицата на тяхната възраст.

При задържането на непридружени ненавършили пълнолетие държавите членки гарантират, че те се настаняват отделно от пълнолетни лица.

4. Задържаните семейства се настаняват самостоятелно, като по този начин им се осигурява достатъчно уединение.

5. Когато се задържат кандидати от женски пол, държавите членки гарантират, че те се настаняват отделно от кандидатите от мъжки пол, освен ако последните не са членове на едно семейство и всички съответни лица не са дали съгласието си за това.

Изключения от първата алинея могат да се прилагат и при използването на общи пространства, предназначени за отпих или социални дейности, включително за хранене.

6. В надлежно обосновани случаи и за разумен срок, който е възможно най-кратък, държавите членки могат да предвидят дерогация от параграф 2, трета алинея, от параграф 4 и от параграф 5, първа алинея, когато кандидатът е задържан на граничен пункт или в транзитна зона, с изключение на случаите, посочени в член 43 от Директива 2013/32/ЕС.

Член 12

Семейства

Държавите членки взимат подходящи мерки, за да запазят в рамките на възможното единството на семейството, което се намира на тяхната територия, ако на кандидатите са предоставени жилища от съответната държава. Тези мерки се прилагат със съгласието на кандидата.

Член 13

Медицински прегледи

Държавите членки могат да изискват кандидатите да бъдат подложени на медицински преглед по съображения, свързани с общественото здраве.

Член 14

Записване в училище и обучение на ненавършилите пълнолетие

1. Държавите членки предоставят на ненавършилите пълнолетие деца на кандидатите и на ненавършилите пълнолетие кандидати достъп до образователната система, при условия, които са подобни на тези, които са предвидени за техните собствени граждани, докато не бъде изпълнена мярка за експулсиране срещу тях или срещу техните родители. Обучението може да бъде предоставено в центровете за настаняване.

Съответните държави членки могат да предвидят този достъп да бъде ограничен до обществената образователна система.

Държавите членки не могат да отнемат достъпа до средно образование единствено на основание, че лицето е достигнало възрастта на пълнолетието.

2. Достъпът до образователната система не може да бъде отложен с повече от три месеца, считано от датата на подаване на молбата за международна закрила от или от името на ненавършилия пълнолетие.

При необходимост се осигуряват подготвителни учебни часове, включително учебни часове по езиково обучение, за улесняване на достъпа на ненавършилите пълнолетие до образователната система и участието им в нея, съгласно предвиденото в параграф 1.

3. Когато достъпът до образователната система, предвиден в параграф 1, не е възможен поради особеното положение на

ненавършилия пълнолетие, съответната държава членка предлага други условия на обучителен съответствие със своето националното право и практиката.

Член 15

Заетост

1. Държавите членки гарантират, че кандидатите имат достъп до пазара на труда не по-късно от 9 месеца от датата, на която е подадена молбата за международна закрила, ако не е било взето решение на първа инстанция от компетентния орган и забавянето не може да бъде вменено в отговорност на кандидата.

2. Държавите членки решават при какви условия да бъде предоставен достъп на кандидата до пазара на труда, в съответствие с националното си право, като в същото време гарантират, че кандидатите имат ефективен достъп до пазара на труда.

По съображения, свързани с тяхната политика на пазара на труда, държавите членки могат да предоставят предимство на гражданите на Съюза и на тези от държавите — страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, както и на законно пребиваващите граждани на трети държави.

3. Достъпът до пазара на труда не се отнема, докато продължават процедурите по обжалването, когато жалбата срещу решение, с което се отхвърля жалбата, взето в рамките на редовна процедура, има суспензивно действие до момента на съобщаване на решението, с което се отхвърля жалбата.

Член 16

Професионално обучение

Държавите членки могат да разрешат достъпа на кандидати до професионалното обучение, независимо дали те имат достъп до пазара на труда.

Достъпът до професионално обучение, свързано с трудов договор, е в зависимост от степента на достъп на кандидата до пазара на труда в съответствие с член 15.

Член 17

Общи правила относно материалните условия на приемане и медицинските грижи

1. Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане са на разположение за кандидатите, когато те подават молбата си за международна закрила.

2. Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане осигуряват подходящ стандарт на живот за кандидатите, което осигурява тяхната прехрана, а също и физическото и психичното им здраве.

Държавите членки гарантират, че стандартът на живот е гарантиран в специфичния случай на уязвими лица в съответствие с член 21, както и в случай на задържани лица.

3. Държавите членки могат да подчинят предоставянето на всички или на част от материалните условия на приемане и на медицинските грижи на условието кандидатите да не разполагат с достатъчно средства, за да имат стандарт на живот, отговарящ на тяхното здравословно състояние, и за осигуряване на прехраната им.

4. Държавите членки могат да изискват от кандидатите да поемат разходите за материалните условия на приемане и здравното обслужване, предвидени в настоящата директива, или да участват в разходите за тях, в съответствие с параграф 3, ако те имат достатъчно средства, например ако са работили разумен срок.

Ако се окаже, че кандидатът разполага с достатъчно средства, за да покрие разходите за материалните условия на приемане и медицинските грижи в момента, когато тези основни нужди са били покрити, държавите членки могат да поискат от кандидата възстановяването им.

5. Когато държавите членки осигуряват материални условия на приемане под формата на финансови помощи или на бонове, стойността им се определя въз основа на нивото (нивата), които са определени в правото или в практиката на съответната държава членка, за да се гарантира подходящ стандарт на живот за гражданите. Държавите членки могат да предоставят по-неблагоприятно третиране на кандидатите в сравнение с техните граждани в тази област, особено когато материалната помощ отчасти се предоставя в натура или когато посоченото(ите) ниво(нива), прилагани към гражданите на съответната държава, имат за цел да осигурят стандарт на живот, по-висок от предвидения за кандидатите съгласно настоящата директива.

Член 18

Разновидности на материалните условия на приемане

1. Когато настаняването е предоставено в натура, то трябва да бъде под една от следните форми или да ги съчетава:

- а) помещения за настаняване на кандидатите докато трае разглеждането на молбата за международна закрила подадена на границата или в транзитната зона;
- б) центрове за настаняване, които предлагат достатъчно добър стандарт на живот;
- в) къщи, апартаменти, хотели или други помещения, приспособени за настаняване на кандидатите.

2. Без да се засягат специфичните условия на задържане, предвидени в членове 10 и 11, по отношение на видовете

настаняване, посочени в параграф 1, букви а), б) и в) от настоящия член, държавите членки гарантират, че:

- а) на кандидатите се гарантира защита на техния семеен живот;
- б) кандидатите имат възможност да общуват със семейството си, с техните правни съветници, с лица, които представляват ВКБООН и други съответни национални, международни и неправителствени организации и органи;
- в) членовете на семейството, правните съветници, лицата, които представляват ВКБООН и съответните неправителствени организации, които са признати от съответната държава членка, имат достъп, за да помогнат на кандидатите. Ограничения на този достъп могат да бъдат наложени само от съображения за сигурност на помещенията, както и на кандидатите.

3. Държавите членки взимат под внимание въпросите, свързани с пола и възрастта, и положението на уязвимите лица по отношение на кандидатите, в помещенията и центровете за настаняване, посочени в параграф 1, букви а) и б).

4. Държавите членки предприемат подходящи мерки за предотвратяване на насилието и агресията, основана на пола, включително сексуалното насилие и сексуалния тормоз, в помещенията и в центровете за настаняване по параграф 1, букви а) и б).

5. Държавите членки осигуряват по правило, че зависимите пълнолетни кандидати със специални потребности за приемане се настаняват заедно с близки пълнолетни роднини, които вече се намират в същата държава членка и които носят отговорност за тях съгласно правото или практиката на съответната държава членка.

6. Държавите членки гарантират, че кандидатите се преместват от едно жилище в друго само когато това е необходимо. Държавите членки дават на кандидатите възможност да уведомят своите правни съветници за своето преместване и за своя нов адрес.

7. Лицата, които работят в центровете за настаняване, трябва да са съответно обучени и са задължени да спазват правилата за поверителност, предвидени в националното право, по отношение на всяка информация, която те са получили в резултат на работата си.

8. Държавите членки могат да включат кандидатите в управлението на материалните ресурси и на нематериалните аспекти на живота в един център чрез консултативен съвет, който представлява лицата, които са настанени там.

9. В надлежно обосновани случаи държавите членки могат по изключение да определят различни разновидности за материалните условия на приемане от разновидностите, които са предвидени в настоящия член, за разумен срок, колкото е възможно най-кратък, когато:

- а) се изисква оценяване на специфичните нужди на кандидата, в съответствие с член 22,
- б) възможностите за настаняване, които обикновено са налице, са временно изчерпани.

Тези различни условия трябва да отговарят при всички положения на основните нужди.

Член 19

Медицински грижи

1. Държавите членки гарантират, че кандидатите получават необходимите медицински грижи, което включва най-малко спешни грижи и основно лечение на болестите и тежките психични разстройства.
2. Държавите членки осигуряват медицинска или друга необходима помощ на кандидатите със специфични нужди за приемане, включително подходящи грижи за психичното здраве, при необходимост.

ГЛАВА III

ОГРАНИЧАВАНЕ ИЛИ ОТНЕМАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ПОЛЗВАНЕ НА МАТЕРИАЛНИТЕ УСЛОВИЯ НА ПРИЕМАНЕ

Член 20

Ограничаване или отнемане на възможността за ползване на материалните условия на приемане

1. Държавите членки могат да ограничават или изключителни и надлежно обосновани случаи да отнемат възможността да се ползват материалните условия на приемане, когато даден кандидат:
 - а) напусне мястото на пребиваване, определено от компетентния орган, без да го е уведоми за това, или ако се изисква разрешение за тази цел, без да го е получил, или
 - б) не спазва задължението да се явява пред органите, не отговаря на исканията за предоставяне на информация или не се явява на личните интервюта относно процедурата за предоставяне на убежище в разумен срок, определен от националното право, или
 - в) е подал последваща молба, както е предвидено в член 2, буква р) от Директива 2013/32/ЕС.

По отношение на случаите в букви а) и б) когато кандидатът бъде намерен или се яви доброволно пред компетентния орган, едно мотивирано по съответния начин решение, основано на причините за неговото изчезване, се взема по отношение на възстановяването на правото да ползва някои или всички материални условия на приемане, които са били отнети или ограничени;

2. Държавите членки могат също да ограничат възможността да се ползват материалните условия на приемане, когато са в състояние да установят, че кандидатът без основателна причина не е подал молба за международна закрила в обичайния разумен срок след пристигането му в съответната държава членка.

3. Държавите членки могат да ограничават или да отнемат възможността да се ползват материалните условия на приемане, когато даден кандидат е укрил финансови средства и следователно, без да има право, се е ползвал от материалните условия на приемане.

4. Държавите членки могат да определят приложимите санкции в случай на сериозни нарушения на правилника на центровете за настаняване или на поведение, свързано с прояви на сериозно насилие.

5. Решенията за ограничаване или отнемане на възможността за ползване на материалните условия на приемане или санкциите, посочени в параграфи 1, 2, 3 и 4 от настоящия член, се постановяват за всеки конкретен случай поотделно, обективно и безпристрастно и са мотивирани. Те се основават на особеното положение на съответното лице, особено по отношение на лицата, посочени в член 21, като се държи сметка за принципа на пропорционалност. Държавите членки осигуряват при всякакви обстоятелства достъпа до медицински грижив съответствие с член 19 и осигуряват достоен стандарт на живот за всички кандидати.

6. Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане не се отнемат или ограничават, преди да бъде взето решение в съответствие с параграф 5.

ГЛАВА IV

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО УЯЗВИМИТЕ ЛИЦА

Член 21

Общ принцип

Държавите членки отчитат в националното право за прилагане на настоящата директива специфичното положение на уязвимите лица, като ненавършилите пълнолетие, непридружените ненавършили пълнолетие, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли мъчения, изнасилвания или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, например жените — жертва на генитално осакатяване, в националното право за прилагане на настоящата директива.

Член 22

Преценяване на специалните потребности за приемане на уязвимите лица

1. За ефективното прилагане на член 21 държавите членки преценяват дали кандидатът е кандидат със специални потребности за приемане. Държавите членки посочват също естеството на тези потребности.

Тази преценка започва в разумен срок след подаване на молба за международна закрила и може да бъде включена в съществуващите национални процедури. Държавите членки гарантират, че тези специални потребности за приемане също се разглеждат в съответствие с разпоредбите на настоящата директива, ако те станат явни на по-късен етап от процедурата за предоставяне на убежище.

Държавите членки гарантират, че подкрепата, предоставяна на кандидатите със специални потребности за приемане в съответствие с настоящата директива, е съобразена с техните специални потребности за приемане по време на цялата процедура за предоставяне на убежище и осигуряват подходящо наблюдение на положението им.

2. Не е необходимо предвидената в параграф 1 преценка да е под формата на административна процедура.

3. Единствено уязвимите лица по смисъла на член 21 могат да се разглеждат като лица със специални потребности за приемане и следователно да се ползват от специфичната подкрепа, предоставяна в съответствие с настоящата директива.

4. Предвидената в параграф 1 преценка не засяга оценката на нуждите от международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

Член 23

Ненавършили пълнолетие

1. Висшият интерес на детето представлява първостепенен аргумент за държавите членки при прилагането на разпоредбите на настоящата директива, които се отнасят до ненавършили пълнолетие. Държавите членки гарантират стандарт на живот, подходящ за физическото, умственото, духовното, моралното и социалното развитие на ненавършилите пълнолетие.

2. При преценяването на висшият интерес на детето държавите членки обръщат особено внимание на следните фактори:

- а) възможностите за събиране на членовете на семейството на едно място;
- б) благосъстоянието и социалното развитие на ненавършилия пълнолетие, като се обърне особено внимание на неговата талична ситуация;
- в) съображенията за безопасност и сигурност, особено когато съществува риск ненавършилият пълнолетие да е жертва на трафик на хора;

г) мнението на ненавършилия пълнолетие в съответствие с неговата възраст и зрялост.

3. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие имат достъп до дейности за свободното време, включително до игри и развлекателни дейности, подходящи за възрастта им, в помещенията и центровете за настаняване, посочени в член 18, параграф 1, букви а) и б), както и достъп до дейности на открито.

4. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие, които са били жертви на каквато и да е форма на злоупотреба, на небрежност, на експлоатация, на мъчение, на жестоко, нечовешко и унижително отношение, или на въоръжени конфликти, имат достъп до услуги за рехабилитация, и гарантират, че са предоставени подходящи грижи за душевното здраве, както и достъп до квалифицирана помощ, когато това е необходимо.

5. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие деца на кандидатите или ненавършилите пълнолетие кандидати са настанени със своите родители, със своите ненавършили пълнолетие и несклучили брак братя и сестри или с пълнолетния, който отговаря за тях съгласно правото или практиката на съответната държава членка, при условие че това е във висшият интерес на засегнатите ненавършили пълнолетие.

Член 24

Непридружени ненавършили пълнолетие

1. Държавите членки взимат веднага щом е възможно необходимите мерки, за да гарантират, че представител представлява и помага на непридружения ненавършил пълнолетие, за да може той да се възползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива. Непридруженият ненавършил пълнолетие се уведомява незабавно за назначаването на представител. Представителят изпълнява задълженията си в съответствие с принципа за висшият интерес на детето съгласно предвиденото в член 23, параграф 2 и разполага с необходимите експертни знания и умения за тази цел. За да се осигурят благосъстоянието и социалното развитие на ненавършилия пълнолетие, посочени в член 23, параграф 2, буква б), лицето, изпълняващо функцията на представител, се сменя само при необходимост. Организации или физически лица, които са или потенциално биха могли да бъдат в конфликт на интереси с непридружения ненавършил пълнолетие, не се допускат да изпълняват функцията на представител.

Компетентните органи правят редовно оценка, включително дали са налице необходимите средства за осигуряване на представителство на непридружения ненавършил пълнолетие.

2. Непридружените ненавършили пълнолетие, които подадат молба за международна закрила, се настаняват, считано от датата, на която са приети на територията, до датата, на която трябва да напуснат територията на държавата членка, в която молбата за международна закрила е била подадена или се разглежда:

- а) при пълнолетни членове на своето семейство;

- б) в приемно семейство;
- в) в центрове за настаняване, специализирани в приемането на ненавършили пълнолетие;
- г) в други места за настаняване, подходящи за ненавършили пълнолетие.

Държавите членки могат да настанят непридружените непълнолетни, навършили 16 години или тези над тази възраст, в центрове за настаняване за пълнолетни кандидати, ако това е в техния висш интерес, както е предвидено в член 23, параграф 2.

Доколкото това е възможно, братята и сестрите не се разделят, с оглед на висшия интерес на съответния ненавършил пълнолетие и по-специално на неговата възраст и на неговата зрялост. Промените в мястото на пребиваване на непридружени ненавършили пълнолетие се свеждат до минимум.

3. Държавите членки започват да издирват членовете на семейството на непридружения ненавършил пълнолетие, при необходимост със съдействието на международни или други компетентни организации, веднага щом това е възможно след подаването на молба за международна закрила, като същевременно се защитава неговия висш интерес. В случай че съществува заплаха за живота или физическата неприкосновеност на ненавършил пълнолетие или на неговите близки роднини, по-специално ако те са останали в държавата по произход, трябва да се осигури събирането, обработването и разпространението на информацията относно тези лица да се осъществяват при условията на поверителност, за да се избегне заплахата за тяхната сигурност.

4. Лицата, които работят с непридружените ненавършили пълнолетие, са преминали през и продължават да получават подходящо обучение относно техните нужди и са задължени да спазват правилата за поверителност, предвидени по националното право, когато става въпрос за информация, която той са узнали във връзка с тяхната работа.

Член 25

Жертви на мъчения и на насилие

1. Държавите членки гарантират, че лицата, които са претърпели мъчения, изнасилвания или други тежки форми на насилие, получават лечението, което е необходимо за отстраняване на причинените от такива действия вреди, по-специално достъп до подходящо медицинско и психологично лечение или грижи.

2. Лицата, които работят с жертвите на мъчения, изнасилвания или други тежки форми на насилие, са преминали през и продължава да получават подходящо обучение относно нуждите на тези жертви и са задължени да спазват поверителността, предвидена по националното право, когато става въпрос за информация, която те са получили във връзка с тяхната работа.

ГЛАВА V

ОБЖАЛВАНИЯ

Член 26

Обжалвания

1. Държавите членки гарантират, че решенията за преоставяне, отнемане или ограничаване на предимствата съгласно настоящата директива, или решенията, взети по силата на член 7, които засягат лично кандидатите, могат да бъдат обжалвани съгласно процедурите на националното право. Предоставя се, поне на последна инстанция, възможност за обжалване или преразглеждане пред съдебен орган, както на фактическите, така и на правните основания.

2. В случаите на обжалване или преразглеждане пред съдебен орган, посочени в параграф 1, държавите членки гарантират достъп до безплатна правна помощ и безплатно представителство при поискване, доколкото тази помощ е необходима, за да се гарантира ефективен достъп до правосъдие. Това включва поне изготвяне на необходимите за процеса документи и участие в изслушването пред съдебните органи от името на кандидата.

Безплатната правна помощ и представителство се предоставят от лица с подходяща квалификация, за които това се допуска или разрешава в националното право, и които нямат или не могат да имат потенциален конфликт на интереси с кандидатите.

3. Държавите членки могат също да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство се предоставят:

- а) само на лицата, които нямат достатъчно средства; и/или
- б) само чрез услугите на правни съветници или други консултанти, специално определени от националното право да оказват помощ и да представляват кандидати.

Държавите членки могат да предвидят безплатните правна помощ и представителство да не се предоставят, ако според компетентен орган обжалването или преразглеждането няма реални изгледи за успех. В такъв случай държавите членки гарантират, че правната помощ и представителство не се ограничават произволно и ефективният достъп до правосъдие на кандидата не е възпрепятстван.

4. Държавите членки могат също:

- а) да наложат парични ограничения и/или срокове за преоставяне на безплатни правна помощ и представителство, при условие че тези ограничения не ограничават произволно достъпа до правна помощ и представителство;

б) да предвидят, че по отношение на таксите и другите разходи, кандидатите не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпросите, свързани с правната помощ.

5. Държавите членки могат да изискват пълно или частично възстановяване на направените разходи, след като финансовото положение на кандидата се подобри значително или ако решението за извършване на тези разходи е взето на основание невярна информация, предоставена от кандидата.

6. Процедурите за достъп до правна помощ и представителство се определят в националното право.

ГЛАВА VI

МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕФИКАСНОСТТА НА СИСТЕМАТА ЗА ПРИЕМАНЕ

Член 27

Компетентни органи

Всяка държава членка уведомява Комисията за органите, които отговарят за изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящата директива. Държавите членки информират Комисията за всички промени в наименованието на тези органи.

Член 28

Система за ръководство, наблюдение и контрол

1. При спазване на своята конституционна структура държавите членки въвеждат съответните механизми, за да гарантират наличието на подходящо ръководство, наблюдение и контрол на нивото на условията на прием.

2. Държавите членки предоставят на Комисията съответната информация, като използват формуляра, предвиден в приложение I, най-късно до 20 юли 2016 г.

Член 29

Персонал и средства

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че органите и другите организации, които прилагат настоящата директива, са получили необходимото основно обучение по отношение на нуждите на кандидатите от двата пола.

2. Държавите членки отпускат необходимите средства във връзка с националното право, което е прието в изпълнение на настоящата директива.

ГЛАВА VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 30

Доклади

Най-късно до 20 юли 2017 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на настоящата директива и предлага необходимите изменения.

Държавите членки изпращат на Комисията необходимата информация за изготвянето на доклада до 20 юли 2016 г.

След като представи първия доклад, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива поне на всеки пет години.

Член 31

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1—12, 14—28 и 30 и приложение I най-късно до 20 юли 2015 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват също така уточнение, че позоваванията в съществуващите закони, подзаконови и административни разпоредби на директивата, отменена с настоящата директива, се считат за позовавания на настоящата директива. Условията и редът на позоваване и формулировката на уточнението се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби на националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 32

Отмяна

Директива 2003/9/ЕО се отменя за държавите членки, обвързани по тази директива, считано от 21 юли 2015 г., без да се засягат задълженията на държавите членки относно срока за транспониране в националното право на директивата, посочена в приложение II, част Б.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение III.

*Член 33***Влизане в сила и прилагане**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Членове 13 и 29 се прилагат, считано от 21 юли 2015 г.

*Член 34***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 26 юни 2013 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
A. SHATTER

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Формуляр за докладване относно информацията, която трябва да бъде предоставяна от държавите членки съгласно член 28, параграф 2

След датата, посочена в член 28, параграф 2, информацията, която държавите членки трябва да представят, се представя отново на Комисията, когато е налице съществена промяна в националното право или практика, която променя предоставената информация.

1. Въз основа на член 2, буква к) и член 22, моля, уточнете различните стъпки при определянето на лица със специални потребности за приемане, включително започването на процедурата и последиците от нея по отношение на удовлетворяването на такива потребности, по-специално за непридружени ненавършили пълнолетие, жертви на мъчения, изнасилвания или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие и жертви на трафик на хора.
2. Предоставете пълна информация за вида, наименованието и формата на документите, предвидени в член 6.
3. По отношение на член 15 моля, посочете степента, до която достъпът до пазара на труда на кандидатите е обвързан с някакви особени условия и опишете подробно тези ограничения.
4. По отношение на член 2, буква ж) моля, опишете подробно как се осигуряват материалните условия на приемане (т.е. какви материални условия на приемане се предоставят в натура, в парична форма, като ваучери или като комбинация от тези елементи) и посочете размера на помощта за дневни разходи, която се отпуска на кандидатите.
5. Когато това е приложимо, по отношение на член 17, параграф 5 моля, уточнете референтната(ите) точка(и), прилагани от националното право или практика, с оглед определяне на размера на финансовата помощ, предоставена кандидатите. В случай че е налице по-неблагоприятно третиране на кандидатите, в сравнение с гражданите, обяснете причините за това.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЧАСТ А

Отменена директива

(посочена в член 32)

Директива 2003/9/ЕО на Съвета

(ОВ L 31, 6.2.2003 г., стр. 18).

ЧАСТ Б

Срок за транспониране в националното законодателство

(посочен в член 32)

Директива	Срок за транспониране
2003/9/ЕО	6 февруари 2005 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Таблица на съответствието

Директива 2003/9/ЕО	Настоящата директива
Член 1	Член 1
Член 2, уводни думи	Член 2, уводни думи
Член 2, буква а)	—
Член 2, буква б)	—
—	Член 2, буква а)
Член 2, буква в)	Член 2, буква б)
Член 2, буква г), уводни думи	Член 2, буква в), уводни думи
Член 2, буква г), подточка i)	Член 2, буква в), първо тире
Член 2, буква г), подточка ii)	Член 2, буква в), второ тире
—	Член 2, буква в), трето тире
Член 2, букви д), е) и ж)	—
—	Член 2, буква г)
Член 2, буква з)	Член 2, буква д)
Член 2, буква и)	Член 2, буква е)
Член 2, буква й)	Член 2, буква ж)
Член 2, буква к)	Член 2, буква з)
Член 2, буква л)	Член 2, буква и)
—	Член 2, буква й)
—	Член 2, буква к)
Член 3	Член 3
Член 4	Член 4
Член 5	Член 5
Член 6, параграфи 1—5	Член 6, параграфи 1—5
—	Член 6, параграф 6
Член 7, параграфи 1 и 2	Член 7, параграфи 1 и 2
Член 7, параграф 3	—
Член 7, параграфи 4—6	Член 7, параграфи 3—5

Директива 2003/9/ЕО	Настоящата директива
—	Член 8
—	Член 9
—	Член 10
—	Член 11
Член 8	Член 12
Член 9	Член 13
Член 10, параграф 1	Член 14, параграф 1
Член 10, параграф 2	Член 14, параграф 2, първа алинея
—	Член 14, параграф 2, втора алинея
Член 10, параграф 3	Член 14, параграф 3
Член 11, параграф 1	—
—	Член 15, параграф 1
Член 11, параграф 2	Член 15, параграф 2
Член 11, параграф 3	Член 15, параграф 3
Член 11, параграф 4	—
Член 12	Член 16
Член 13, параграфи 1—4	Член 17, параграфи 1—4
Член 13, параграф 5	—
—	Член 17, параграф 5
Член 14, параграф 1	Член 18, параграф 1
Член 14, параграф 2, първа алинея, уводни думи, букви а) и б)	Член 18, параграф 2, уводни думи, букви а) и б)
Член 14, параграф 7	Член 18, параграф 2, буква в)
—	Член 18, параграф 3
Член 14, параграф 2, втора алинея	Член 18, параграф 4
Член 14, параграф 3	—
—	Член 18, параграф 5

Директива 2003/9/ЕО	Настоящата директива
Член 14, параграф 4	Член 18, параграф 6
Член 14, параграф 5	Член 18, параграф 7
Член 14, параграф 6	Член 18, параграф 8
Член 14, параграф 8, първа алинея, уводни думи, първо тире	Член 18, параграф 9, първа алинея, уводни думи, буква а)
Член 14, параграф 8, първа алинея, второ тире	—
Член 14, параграф 8, първа алинея, трето тире	Член 18, параграф 9, първа алинея, буква б)
Член 14, параграф 8, първа алинея, четвърто тире	—
Член 14, параграф 8, втора алинея	Член 18, параграф 9, втора алинея
Член 15	Член 19
Член 16, параграф 1, уводни думи	Член 20, параграф 1, уводни думи
Член 16, параграф 1, буква а), първа алинея, първо, второ и трето тире	Член 20, параграф 1, първа алинея, букви а), б) и в)
Член 16, параграф 1, буква а), втора алинея	Член 20, параграф 1, втора алинея
Член 16, параграф 1, буква б)	—
Член 16, параграф 2	—
—	Член 20, параграфи 2 и 3
Член 16, параграфи 3—5	Член 20, параграфи 4—6
Член 17, параграф 1	Член 21
Член 17, параграф 2	—
—	Член 22
Член 18, параграф 1	Член 23, параграф 1
—	Член 23, параграфи 2 и 3
Член 18, параграф 2	Член 23, параграф 4
—	Член 23, параграф 5
Член 19	Член 24
Член 20	Член 25, параграф 1
—	Член 25, параграф 2
Член 21, параграф 1	Член 26, параграф 1

Директива 2003/9/ЕО	Настоящата директива
—	Член 26, параграфи 2—5
Член 21, параграф 2	Член 26, параграф 6
Член 22	—
—	Член 27
Член 23	Член 28, параграф 1
—	Член 28, параграф 2
Член 24	Член 29
Член 25	Член 30
Член 26	Член 31
—	Член 32
Член 27	Член 33, първа алинея
—	Член 33, втора алинея
Член 28	Член 34
—	Приложение I
—	Приложение II
—	Приложение III

ЦЕНИ ЗА АБОНАМЕНТ ЗА 2013 г. (без ДДС, с включени разходи за стандартна доставка)

Официален вестник на ЕС, серии L + C, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	1 300 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L + C, на хартиен носител + годишно сборно издание на DVD	на 22 официални езика на ЕС	1 420 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия L, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	910 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L + C, месечно издание на DVD (сборно издание)	на 22 официални езика на ЕС	100 EUR за годишен абонамент
Притурка към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане), DVD, едно издание на седмица	многоезичен: на 23 официални езика на ЕС	200 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия C — Конкурси	на език/езици в зависимост от конкурса	50 EUR за годишен абонамент

Абонамент за *Официален вестник на Европейския съюз*, издаван на официалните езици на Европейския съюз, може да се направи за 22 езикови версии. Един абонамент включва сериите L (Законодателство) и C (Информация и известия).

За всяка езикова версия се прави отделен абонамент.

Съгласно Регламент (ЕО) № 920/2005 на Съвета, публикуван в Официален вестник L 156 от 18 юни 2005 г., според който институциите на Европейския съюз временно не са задължени да съставят всички актове на ирландски език и да ги публикуват на този език, изданията на Официален вестник на ирландски език се разпространяват отделно.

Абонаментът за притурката към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане) включва всички 23 официални езикови версии в едно общо многоезиково DVD.

Абонатите на *Официален вестник на Европейския съюз* имат право, след заявка, да получат различните приложения към Официален вестник без допълнително заплащане. Информация за публикуването на приложенията се предоставя чрез съобщения за читателите, включени в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Продажби и абонаменти

Абонаментът за различните платени периодични издания, като например *Официален вестник на Европейския съюз*, може да бъде направен чрез всички наши търговски представители.

Списъкът на търговските представители е достъпен на адрес:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_bg.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) предлага директен безплатен достъп до законодателството на Европейския съюз. Този интернет сайт дава възможност за справка с *Официален вестник на Европейския съюз* и включва договорите, законодателството, юриспруденцията и подготвителните законодателни актове.

За подробна информация за Европейския съюз посетете интернет сайта: <http://europa.eu>

